

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
İLKÖĞRETİM TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ARGÜMANTASYON
TEKNİĞİ İLE GÜNCEL OLAYLARI DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Akkan

Antalya, 2019

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
İLKÖĞRETİM TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ARGÜMANTASYON
TEKNİĞİ İLE GÜNCEL OLAYLARI DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Akkan

Danışman

Doç. Dr. Nadire Emel Akhan

Antalya, 2019

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden olduğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

Temmuz 2019

Mehmet AKKAN

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

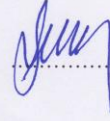
Mehmet AKKAN 'ın bu çalışması 05.07.2019 tarihinde jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalı İlköğretim Tezli Yüksek Lisans Programında **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oy birliği/oy çokluğu** ile kabul edilmiştir

İMZA

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Hatice GEDİK
Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Sosyal Bilgiler Eğitimi

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Serpil DEMİREZEN
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Sosyal Bilgiler Eğitimi

Üye (Danışman) : Doç. Dr. Nadire Emel AKHAN
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Sosyal Bilgiler Eğitimi

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Argümantasyon Tekniği İle Güncel Olayları Değerlendirmesi

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Süreklilik arz eden bir değişime ve gelişme içerisinde olan toplumun en önemli yapı taşlarından biri olan birey bu değişim ve gelişmeye ayak uydurmak durumundadır. Bireyin bu değişim ve gelişmelerden geri kalmaması için öncelikli olarak eğitimin günceli takip eden, çağdaş, değişime ayak uyduran ve bilimsel temellere oturtulmuş bir yol haritasında ilerlemesi mutlak olarak dikkat edilmesi gereken bir durumdur. Bu bağlamda insanlığın geleceğinin yetiştirilmesinde büyük bir role sahip olan öğretmenlerin de bu yol haritasına hizmet edebilecek şekilde yetişmesi, kendini geliştirmesi ve eğitmesi beklenir.

Bu çalışma ile sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel olayı tespit edebilme ve derste kullanabilmenin yanı sıra bu olayı argümantasyon temelli olarak değerlendirebilme ve aktarabilme becerileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tez yazım sürecim boyunca bana her koşulda güvenen sevgisi, sabrı, anlayışı ve yönlendirmeleriyle destek olan tez danışmanım Doç. Dr. Nadire Emel AKHAN'a, hem öğrenciliğim hem tez yazım sürecimde her koşulda inanan, hem bilimsel olarak hem de maddi ve manevi destek olan, zor zamanlarında fedakârlık edip zamanını ayıran Dr. Öğretim Üyesi Fatih YILDIZ'a, koşulsuz olarak hem annelik, hem ablalık, hem de hocalık yapan ve her türlü desteği sağlayan Rabia Nilda CORAPCI'ya teşekkür ederim. Ayrıca tez yazım sürecinde her türlü desteğini esirgemeyen ve yanımda olan arkadaşlarım Samet ÇİÇEK, Hüseyin ACAR ve İrem AKDAĞ'a teşekkürlerimi sunuyorum. Son olarak da beni hayata getiren, olumsuz tüm koşullara rağmen beni okutan, elimden tutan, ellerinden geldiğince destek olmaya çalışan ve emeklerini asla ödeyemeyeceğim canım annem Münevver AKKAN, canım babam Ahmet AKKAN'a ve canım kardeşlerime teşekkür ederim.

Mehmet AKKAN

Temmuz/2019

ÖZET

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNCEL OLAYLARI ARGÜMANTASYON TEKNİĞİ İLE DEĞERLENDİRMESİ

Akkan, Mehmet

Yüksek Lisans, İlköğretim Bölümü

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Nadire Emel AKHAN

Temmuz 2019, 107 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı belirleyebilme, sosyal bilgiler eğitimi ile ilişkilendirebilme ve tartışmalı bir metin içerisinde güncel olayı değerlendirebilme durumlarını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 99'u kadın 89'u erkek toplam 188 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında her sınıf seviyesinden rastgele seçilen 15 veri, toplamda 60 veri değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Toulmin'in (1958) argümantasyon modelinden yararlanılarak, araştırmacı tarafından geliştirilen, "Güncel Olay Değerlendirme Formu" kullanılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler, betimsel analiz ve Toulmin'in (1958) kaliteli argüman oluşturma modelinden yararlanılarak çözümlenmiştir.

Araştırmanın sonuçlarını genel olarak değerlendirmek gerekirse, çalışma grubundaki sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hepsinin bir güncel olay belirleyebildiğini söylemek mümkündür. 60 öğretmen adayından 46 öğretmen adayının ise belirlediği bir güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurabildiği tespit edilmiştir. 46 öğretmen adayı da güncel olaylarını sosyal bilgiler öğrenme alanlarına atıfta bulunarak sosyal bilgilerle bağlantısını kurmuştur. Öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayları sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurması erkek öğretmen adaylarının lehine pozitif değişiklik gösterirken, hem sınıf düzeyine göre hem de GANO değişkenine göre pozitif yönde değişiklik göstermiştir. Son olarak, öğretmen adaylarının tüm sınıf düzeylerinde, belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıklarını ve değerlendiremediklerini söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, güncel olay, güncel olay öğretimi, öğretmen adayı

ABSTRACT

EVALUATION OF CURRENT EVENTS BY SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES WITH ARGUMENTATION TECHNIQUE

Akkan, Mehmet

Master's, Department of Primary Education

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Nadire Emel AKHAN

July 2019, 107 Pages

This study aims to reveal the preservice social studies teachers' abilities in identifying a current event, linking it to social studies and evaluating the current event in an argumentative text. Phenomenology design, i.e. a qualitative research method, was used in the research. In this scope, the research was carried out with the participation of 188 preservice teachers, 99 of them being female and 89 of them being male in their 1st, 2nd, 3rd and 4th year at Akdeniz University Education Faculty in the 2018-2019 academic year. Within the scope of the research, a total of 60 data was analyzed, consisting of 15 data randomly selected from each grade level. As a data collection tool, "Current Event Evaluation Form" was developed by the researcher using Toulmin's (1958) argument model and obtaining experts' opinions. The data obtained from the study group were analyzed through descriptive analysis and Toulmin's (1958) Argument Pattern.

When the research results are reviewed in general, it is possible to assert that all preservice social studies teachers in the study group can identify a current event. It was discovered that out of 60 preservice teachers, 46 can link a current event to the social studies lesson. 46 preservice teachers established correlation between a current event and social studies by referring to social studies learning domains. Linking of current events identified by the preservice teachers to social studies lesson showed positive change in favor of the male preservice teachers and according to the variables of grade level and GPA, it also revealed a positive change. Finally, it can be concluded that at all grade levels the preservice teachers were unable to create a quality argument and make evaluations about the current events they identified.

Keywords: *Social Studies, current event, current event teaching, preservice teacher*

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR.....	ix

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sayıltılar (Varsayımlar).....	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar.....	7

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2. 1. Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler.....	8
2.2. Güncel Olaylar ve Öğretimi.....	13
2.2.1. Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayların Yeri ve Önemi.....	16
2.2.2. Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayların Seçimi.....	18
2.2.3. Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayların Öğretimi	21
2.2.4. Güncel Olayların Öğretiminde Kullanılabilecek Yöntemler.....	25
2.3. Güncel Olayların Öğretimine İlişkin Yaklaşımlar.....	32
2.4. Argümantasyon Tekniğiyle Güncel Olaylar Öğretimi.....	44
2.4.1. Argüman ve Argümantasyon Terimleri.....	33
2.4.2. Argümantasyonda Toulimin Modeli.....	34
2.4.3. Argümantasyon Yönteminin Güncel Olaylar Öğretiminde Kullanımı..	36

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	42
3.2. Çalışma Grubu.....	43
3.3. Veri Toplama Aracı.....	43
3.4. Veri Toplama Süreci.....	44
3.5. Verilerin Analizi.....	44

BÖLÜM IV

BULGULAR

- 4.1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı tespit edebilmesine ilişkin bulgular.....46
- 4.2. Sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesine ilişkin bulgular49
- 4.3. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel bir olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasında cinsiyete göre gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular54
- 4.4. Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı Sosyal Bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesinin GANO 'ya göre gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular57
- 4.5. Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasının sınıf düzeyine yönelik olarak gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular.....59
- 4.6. Öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular60
- 4.6.1. Sosyal bilgiler 1.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular.....60
- 4.6.2. Sosyal bilgiler 2. sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular.....63
- 4.6.3. Sosyal bilgiler 3.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular.....66
- 4.6.4. Sosyal bilgiler 4.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular.....69

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma.....	72
5.2. Öneriler.....	78
KAYNAKÇA.....	80
EKLER.....	87
ÖZGEÇMİŞ.....	93
İNTİHAL RAPORU.....	94

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Öğrenciler tarafından incelenebilecek bazı güncel olaylar.....	20
Tablo 2: Çalışma grubunun sınıf, cinsiyet ve GANO bilgileri.....	43
Tablo 3: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirlediği güncel olaylara ilişkin konular.....	46
Tablo 4: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayın sosyal bilgilerle ilişkisini kurabilip kuramadıklarına ilişkin bulgular	50
Tablo 5: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayın sosyal bilgilerle ilişkisini nasıl kurduklarına ilişkin bulgular	52
Tablo 6: Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasının cinsiyete göre gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular...	54
Tablo 7: Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesinin GANO ‘ya göre gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular	57
Tablo 8: Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurması sınıf düzeyine göre gösterdiği değişime ilişkin bulgular	59
Tablo 9: Sosyal Bilgiler 1.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayların argümantasyon tekniğiyle incelenmesi	60
Tablo 10: Sosyal Bilgiler 2.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayların argümantasyon tekniğiyle incelenmesi	63
Tablo 11: Sosyal Bilgiler 3.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayların argümantasyon tekniğiyle incelenmesi	66
Tablo 12: Sosyal Bilgiler 4.sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayların argümantasyon tekniğiyle incelenmesi	69

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
Akt.	: Aktaran
Bknz	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
GANO	: Genel Akademik Not Ortalaması
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
NCSS	:National Council For The Social Studies/Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi
ÖA	: Öğretmen Adayı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
Vb.	: Ve benzeri
Vd.	: Ve diğerleri
YY.	: Yüzyıl

BÖLÜM I

1. Giriş

Bu bölümde, araştırmanın dayandığı problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, belli başlı tanımlar ile araştırmanın sınırlılıkları belirtilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanoğlu dünyaya gözlerini en temel toplumsal kurumlardan biri olan ailede açar. Bir sosyalleşme süreci içinde gelişimini tamamladıkça farklı toplumsal kurumlar içinde yer alır. Bir ferdi olduğu ailesini tanıdıktan sonra içinde yaşadığı toplumu tanımaya başlar. Bu tanışma esnasında, dünya üzerinde kendisi gibi birçok insan olduğunu, hayatta kalmak için yapması gerekenleri ve bu gündelik hayat içindeki karmaşık bir yapbozun küçük bir parçası olduğunu öğrenir. Gündelik hayata ayak uydurabilmesi için önce çevresini daha sonra dünyayı tanıması ve haberdar olması gerekmektedir. Bunları başarmanın en iyi yolu da iyi bir eğitimidir.

Bireyin kendisini, çevresini ve dünyayı tanımasına yardımcı olan en etkili derslerden bir tanesi sosyal bilgilerdir. Nitekim MEB (2018), Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda, sosyal bilgiler öğretiminin amacı; "birey yaşadığı yeri ve toplumu tanıyan, ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık gösteren ve haberdar olan, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için görüşler belirten, kendini özgür bir birey olarak geliştiren, evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan özelliklerine sahip iyi, etkin vatandaşlar olarak yetiştirmek" şeklinde belirtilmiştir.

Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilerin birbirinden farklı unsurları, kavramları ve sözel bilgileri öğrendiği bir derstir. Bu bilgiler öğrencilerin anlayacağı şekle dönüştürülmez ise öğrenciler bu kavram ve bilgileri ezberlemeye yönelir. Ülkemizde sosyal bilgiler dersi birçok kesim tarafından özellikle öğretmen, öğrenci ve veli üçgeninde çok fazla ezber gerektiren bir ders olarak algılanmaktadır (Erden, tarihsiz). Bu sebeple MEB'in (2018) belirttiği amaçlara uygun iyi vatandaşlar yetiştirmek için, sosyal bilgiler dersini daha anlamlı kılmak, bunun yanı sıra geçmiş ve günümüz arasında ilişki kurmak gerekir. Güncel olaylar geçmişi, bugünü ve geleceği birbirine

bağlar. Güncel olaylar, öğrencilerin sosyal bilgiler öğretim programına olan alakasını artırır, derse gerçeklik ve derinlik katar (Deveci ve Arın, 2008; Gedik, 2010; Michaelis ve Garcia, 1996).

Sosyal bilgiler 3 ana yaklaşım üzerine inşa edilmiştir. Bu yaklaşımlar vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler, sosyal bilim olarak sosyal bilgiler ve yansıtıcı araştırma olarak sosyal bilgiler öğretimidir (Barr, Barth, Shermis, 2013, s.16). Nitekim MEB (2018) Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda

'Sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler' ve 'yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgiler' anlayışlarına önem verilmelidir. Öğrencilere, sosyal bilimcilerin (coğrafyacının, tarihçinin vb.) kullandıkları bilimsel yöntemler sezdirilmelidir. Okulun içindeki ve dışındaki olaylardan yararlanılarak öğrenciler sık sık gerçek hayat problemleri ve çelişkili durumlarla karşılaştırılmalı ve karşılaştıkları sosyal problemler üzerine yansıtıcı düşünceleri sağlanmalıdır.

diye belirtilerek sosyal bilgiler öğretimin yansıtıcı araştırma olarak öğrencilere öğretilmesinin önemi vurgulanmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretimi sırasında güncel olayların kullanılması, öğretimin daha kalıcı olmasını, öğrenme yaşantısının doğal hale gelmesini ve öğrencinin bilgi bakımından zenginleşmesini sağlamaktadır. Bu yolla öğrenci vatandaşlık eğitimi edinerek çevresine daha iyi adapte olan, bilimsel görüşe sahip, etrafa karşı duyarlı bir insan hâline gelebilir. Bunun için güncel olaylar vatandaşlık eğitiminin bir parçası olarak görülmektedir (Binbaşıoğlu, 2004). Sosyal bilgiler dersi öğrencilerin geçmişten günümüze toplum içinde ortaya çıkan problemlere uzak kalmamasını sağladığı için derslerde güncel olayların dile getirilmesi ve ders içinde sıkça kullanılması büyük önem arz etmektedir (Deveci ve Arın, 2008).

Güncel olayların öğretimi esnasında öğretmenler öğrencilere işledikleri konuyla ilgili örnekler vererek, öğretim sürecinin daha etkin bir şekilde yaşanmasını sağlayabilirler. Güncel olayların öğretiminde öğretmen, öğrencilerin güncel olayları takip etmelerini ve değerlendirmelerini sağlamakla sorumludur. Bunu sağlamak için öğretmen, derste kullanılacak olan güncel olayların seçiminin sınıf düzeyine uygun bir şekilde yapılması için doğru yönlendirmeler yapmalı ve güncel olayların öğretimini daha etkili kılabilecek öğretim yöntem ve tekniklerini tasarlayıp uygulamalıdır (Deveci, 2007, s.421).

Öğrencilerin hayatı anlamlandırması ve ileriki yaşlarında içinde yaşayacağı toplumda karşı karşıya kalacağı olası problemlere karşı hazır bir şekilde yetişmesini sosyal bilgiler dersi mümkün kılacaktır. Sosyal bilgiler dersinin günlük hayattan aldığı konular da sürekli farklılaşmakta ve değişmektedir. Bu bağlamda insanları, toplulukları ve dünyayı etkisi altına alan hayati konuların gündeme taşınması ve sosyal bilgiler dersi bağlamında değerlendirilmesi öğrencilerin daha etkili, etrafa duyarlı, üretici vatandaşlar olarak gelişmelerini sağlayacaktır (Memişoğlu ve Güçin, 2017, s. 1277). Burada önemli olan bir konu da şudur ki, öğretmenlerin güncel olayları alelade, olduğu gibi değil, öğrencileri düşündürerek ve bilimsel bir dille aktarmaları meselesidir. Güncel olayların bilimsel bir dille anlatımında kullanılabilecek tekniklerden biri de argümantasyon tekniğidir.

Argümantasyon, bir argümanı ortaya çıkaran yardımcı ve temel bileşenlerin ortak bir noktada buluşma sürecidir (Simon, Erduran ve Osborne, 2006). Argüman ise, açık bir sonucu, bir yöntemi ya da öngörüü desteklemek ya da reddetmek için ortaya atılır. Bu bağlamda kuramların ve ispatların eşgüdümlü halidir (Toulmin, 1958). Argümantasyon, argümanların inşa edildiği ve değerlendirildiği bir imgeleme ve toplumsal etkileşim süreci olarak da dile getirilebilir (Nussbaum, 2011). Güncel olayların argümantasyon yöntemiyle anlatılıp değerlendirilmesi süreci de aynı zamanda bilimsel okuryazarlığının gelişmesine katkı sağlar. Çünkü öğrencinin bilimsel okuryazarlığı gelişirken bilimsel bakış açısıyla bir argümanı anlama ve değerlendirebilme becerisi de gelişmektedir (Norris ve Phillips, 2003).

Bir argümanı algılayabilme ve değerlendirebilme becerisi sadece ortaya konulan bir argümanı değerlendirmeyi içermez. Buradaki en önemli becerilerden bir tanesi de argümanı üretebilmektir (Harlow ve Otero, 2003). Bu durumda en büyük sorumluluk öğretmendedir. Sosyal bilgiler dersi bağlamında güncel olayların kullanımı ve güncel olayları argümantasyon temelli değerlendirebilme becerisini öğrenciye kazandırmada ve dersin hedeflerini yerine getirmede öğretmen şüphesiz ki çok önemli bir role sahiptir. Bu nedenle sosyal bilgiler öğretmen adayları geleceğin öğretmenleri olduğundan görüşleri büyük önem taşımaktadır.

Argümantasyon tekniğinin kullanılması ile ilgili alan yazına baktığımızda; Torun'un (2015), Sosyal Bilgiler Dersinde Argümantasyon Temelli Öğretim ve Karar Verme Becerisi Arasındaki İlişki Düzeyini araştırdığı çalışması, Torun ve Şahin'in

(2016), Argümantasyon Temelli Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Argüman Düzeylerinin Belirlenmesi üzerine yaptıkları çalışma, Oğuz ve Demir'in (2016b), Sosyal Bilgiler Öğretim Programının ve Ders Kitabının Toulmin Argüman Modeline Göre Değerlendirilmesi çalışması, Demir ve Haçat'ın (2018), Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hak ve Sorumluluk Konusundaki Sözlü Argümantasyon Durumlarının İncelenmesi ve Bulut, Kaçar ve Arıkan'ın (2019), Sosyal Bilgilerde Argümantasyon Temelli Öğretim isimli çalışması dikkat çekmektedir. Ayrıca Aslan'ın (2014), Öğrencilerin Yazılı Bilimsel Argüman Oluşturma ve Değerlendirme Becerilerinin İncelenmesi, Higde ve Aktamış'ın (2017), Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Argümantasyon Temelli Fen Derslerinin İncelenmesi, Bilasa ve Taşpınar'ın (2018), Argümantasyon Tabanlı Bilim Öğrenme Yaklaşımının Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Becerilerine ve Tartışmaya Olan İsteklerine Etkisi ve Apaydın ve Kandemir'in (2018), İlkokulda Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilimleri Dersinde Argümantasyon Yöntemi Kullanımına İlişkin Görüşleri gibi çalışmalar da alana katkı sağlayan diğer çalışmalar olarak görülmektedir.

Yurt dışında yapılmış çalışmalara baktığımızda ise Zohar ve Nemet' in (2002), argümantasyon sürecine uygun temalar kullanarak öğrencilerin argümantasyon becerilerini daha üst düzeylere çıkarmayı hedefledikleri araştırma ve Kim, Anthony ve Blades (2014), öğretmen adaylarının argümantasyon süreci ile yürütülen sosyo bilimsel konularda karar verme durumlarını ortaya koymayı hedeflediği araştırmaları söylemek mümkündür. Ancak Memiş'in (2017), "Türkiye'de Argümantasyon Konusunda Gerçekleştirilen Tezlerin Analizi: Bir Meta-Sentez Çalışması" adlı araştırması kapsamında incelediği 80 çalışmanın sadece 4 tanesinin sosyal bilgiler alanında yapıldığı görülmüştür. Buradan hareketle alan yazında araştırmamıza benzer çalışmaların azlığı ve sosyal bilgiler ile ilgili çok az çalışma olması bu yönde yapılacak çalışmalara olan ihtiyacı göstermektedir. Bu doğrultuda çalışmamızın alan yazına katkı sağlaması umulmaktadır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Sosyal bilgiler, muhtevasını sosyal bilimlerden alır. Her bir sosyal bilim disiplini kendi alanına dair sorunları çözer. Bu sorunlarla insanlar mücadele eder ve sosyal bilgiler dersi de bu sorunların çözümünde insanlığın gelişimine katkı sağlar. Bu

bağlamda, öğrenciler iyi vatandaş olabilmek için çevrelerinde ve dünyada neler olduğunu, insanları ve toplulukları etkisi altına alan güncel gelişmeleri ve olayları öğrenmeli, analiz etmeli ve yorumlayabilmelidirler. Sosyal bilgiler dersinin bahsettiğimiz amaçları, MEB (2018) Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda da belirtilmiştir. Bu durumda sosyal bilgiler dersinin hedeflerini yerine getirebilmek için güncel olayların doğru bir teknikle aktarımının çok önemli olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Bu doğrultuda çalışmamızda; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının argümantasyon tekniğini kullanarak bir güncel olayı belirleyip belirleyemediği ve güncel olayların sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurup kuramadıkları problem durumu olarak belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada, aşağıdaki alt problemlere de yanıt aranmıştır:

1. Sosyal bilgiler öğretmen adayı güncel bir olayı tespit edebiliyor mu? Tespit edilen güncel olaylar hangi temalar altında toplanmaktadır?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adayı belirlediği güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini nasıl kurmaktadır?
3. Sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilmesi cinsiyete göre değişiyor mu?
4. Sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilmesi Genel Akademik Not Ortalamasına (GANO) göre değişiyor?
5. Sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilmesi sınıf düzeyine göre değişiyor mu?
6. Sosyal bilgiler öğretmen adayı yazdığı güncel olayı argümantasyon tekniğine uygun olarak anlatabiliyor mu?

1.3 Araştırmanın Önemi

Sosyal bilgilerin, içeriğini sosyal bilimler oluşturur. Sosyal bilgiler, toplumu inceler ve toplum da zaman, süreklilik ve değişim ekseninde kendini yeniler ve değişir. Sosyal bilgiler güncel olaylarla da ilişkili olarak zamana ayak uydurabilmek ve geri

kalmamak için kendini (müfredat, kazanımlar, değer ve beceriler kapsamında) günceller ve yeniler. Gelişen ve değişen bu toplum yapısında insanlar, dünya üzerinde yaşanan her olaydan çok hızlı bir şekilde haberdar olmaktadır. Bu bilgileri gerek gazeteler yardımıyla, gerek diğer kitle iletişim araçları yardımıyla öğrenmektedirler.

MEB (2018), Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda, sosyal bilgilerin özel amaçlarından bahsedilirken, öğrencilerin “doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları” vurgulanmıştır. Bu sebeple sosyal bilgiler dersinin güncel olaylarla bağını kurarken, çağımızın en önemli bilgi edinme kaynaklarının neler olduğunu sosyal bilgiler dersi esnasında öğrenciye aktarmak büyük bir önem arz etmektedir.

Ayrıca öğretmenin, hizmet öncesi dönemde güncel olaylara olan ilgisini, hâkimiyetini, güncel olaylara ulaşma yollarını bilip bilmediğinin anlaşılması önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra öğretmen adayının güncel olayları sosyal bilgiler dersiyle iç içe görüp görmediğini ve öğretmek istediği takdirde hangi yöntemleri kullanacağını anlamak, bilmek ve tespit etmek gerekir.

Bu araştırmanın sosyal bilgiler eğitiminde güncel olayların önemini göstermesi açısından alan yazına katkıda bulunacağı umulmaktadır. Geleceğin öğretmenleri olarak anılan öğretmen adaylarının, güncel olayları belirlemelerinin yanı sıra sosyal bilgiler dersiyle bağını ne şekilde kurduklarına bakılıp, bu olayları da bilimsel temellere dayandırarak değerlendirip değerlendiremedikleri temele alınarak, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.4 Sayıtlar (Varsayımlar)

- Araştırmada kullanılan ölçme aracının araştırmanın amacına uygun olduğu,
- Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, kullanılan ölçme aracını içtenlikle ve objektif olarak cevapladıkları varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

- Bu araştırma; çalışma grubundaki öğretmen adaylarının araştırmacı tarafından hazırlanan ölçme aracına verilen cevapları ile

- 2018-2019 eğitim öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan öğretmen adayları ile
- Ulaşılan kaynaklar ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Sosyal Bilgiler: Bireyleri, demokrasinin etkin bir vatandaşı durumuna getirmede sosyal bilimler disiplinlerinin ve tarihin içeriğine büyük oranda dayanan disiplinler arası bir yaklaşımdır (Sunal ve Haas, 2005).

Güncel: Günün konusu olan, şimdiki, bugünkü (haber, olay vb.), aktüel (TDK, 2019).

Güncel olaylar: İnsanın yakın çevresinde cereyan eden, insanları etkileyen önemli ve yenice gerçekleşmiş olan olaylardır (Erden, tarihsiz).

Argüman: Ortaya atılan bir iddianın güvenilir ve geçerliğini ortaya çıkarmaya hedefleyen bir söylem türüdür (Toulmin, 1958).

Argümantasyon: Birden fazla kişinin argümanları irdelediği, tenkit ettiği ve yeniden oluşturduğu bir süreçtir (Kuhn ve Udell, 2003).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler

İnsanlar biyolojik bir varlık olarak dünyaya gözlerini açarlar. Henüz dünyaya gözlerini açmış bir bebek ağlama, kavrama, emme gibi davranışlara sahiptir. Bebek sahip olduğu bu becerilerle ve yakınında bulunan kişilerin yardımıyla beslenme, korunma, barınma benzeri temel ihtiyaçlarını karşılar. Temel gereksinimlerini belirtebilmek için sahip olduğu tek becerisi ağlamak olan bebek, duyuşal ve sinirsel sistemlerinin hızla gelişmesiyle beraber çevresiyle daha hızlı bir şekilde iletişim kurmaya başlar. İlk olarak ailesini tanıyan bebek zamanla akrabalarını, komşularını, arkadaşlarını tanımaya başlar. Bir iletişim ağı oluşturmaya çalışır. Tabi ki büyüdükçe kendi hayat serüveninde hem ihtiyaçları hem de bu ihtiyaçları karşılama yolları farklılaşır. Çevresindeki kişiler tarafından kabul görmek ister. Toplum içindeki rollerini çoğaltarak bir gruba ait olmak ister. Tüm bunları sağlamak için toplumun kurallarına uymak zorundadır (Erden, tarihsiz, s. 4).

Her insan ait olduğu toplumsal yapı içinde bir sosyalleşme süreci geçirerek o toplumun bir üyesi haline gelir. Toplumun ortak değer ve normlarını öğrenmesi de bu sosyalleşme süreci içinde gerçekleşir. Sosyalleşme süreci bir eğitim sürecidir. Aile aynı zamanda bir eğitim kurumudur. İnsan, toplumun kurallarını öğrenmek için aile içinde başlayıp, çevreye yayılan daha sonra da okul adını verdiğimiz kurumda devam eden bir eğitim sürecini yaşamak durumundadır. Bu eğitim kurumlarının en önemli görevlerinden biri topluma faydalı, kültürünü, tarihini, coğrafyasını, gelenek ve göreneklerini, kurumlarını, içinde bulunduğu toplumun hukuk kurallarını vb. öğretmek, gerekli bilgi, beceri ve tutumları bireylere kazandırmaktır. İşte bu noktada sosyal bilimler ve sosyal bilimler disiplinlerinden süzölmüş olan sosyal bilgiler dersinin önemi büyüktür. Çünkü bu ders, muhtevası gereği, sosyal bir varlık olan insana ve insan ilişkilerine dairdir.

Bireyin, toplumsal ve doğal olmak üzere farklı temaslarla oluşturduğu iki çevresi vardır. Bu çevreden ilki, insanın doğa ve fiziki dünya ile olan etkileşimini araştıran doğa bilimleri, diğeri ise insanı ve insanın gruplar ile olan etkileşimini ve faaliyetlerini araştıran sosyal bilimlerdir (Gürkan, 2009, s. 16).

Sosyal bilimler, bir topluluğun üyesi olarak fertlerin faaliyetlerini ele alan fikri (düşünsel) veya kültürel bilgidir. Diğer bir deyişle, sosyal bilimler insanları ve toplumu ilgilendiren bilginin araştırıldığı ve araştırmalarda elde edilen bilginin derlenip toplanıp sınıflandırılmasıdır, denilebilir (Moffat, 1957, s. 1). İnan (2014, s.4) ise çalışmasında, sosyal bilimlerin bireyin toplum içinde daha iyi ve daha mutlu bir hayat sürmesinin farklı yollarını arayan yöntemli bir inceleme alanı olduğuna değinmiştir.

Sosyal bilgiler müfredatı ve dersi de sosyal bilimlerin bir çarkın dişlileri gibi bir araya gelmesiyle oluşan toplulaştırmaların bir çıktısıdır. Sosyal bilim uzmanları, kişilerin ve toplumun farklı yeteneklerini keşfetmeye çalışan çeşitli yöntem ve teknikler kullanmaktadırlar. Sosyal bilgiler dersi de bunlardan ilham alarak ilk ve ortaokul öğrencisinin sosyalleşmesini merkeze almaktadır (Kaya ve Öner, 2017, s. 3). Bu bağlamda, bireyin toplum içinde daha mutlu olması, toplumla uyum içinde yaşaması, dünya ve uluslar için, daha etkin bir vatandaş olarak yetiştirilmesi amacıyla, sosyal bilimler (tarih, coğrafya, ekonomi, hukuk, sosyoloji vd.) den süzülüp “sosyal bilgiler” adında disiplinler arası ve içinde birden çok disiplini barındıran bir ders ortaya çıkmıştır, denilebilir.

Sosyal bilgiler (dersi) hareketinin liderleri olarak anılan Bruce Wesley, 20. yüzyılın ilk yıllarında sosyal bilgileri “pedagojik amaçlarla sosyal bilimleri basitleştirerek kaynaştıran bir ders” olarak tanımlamıştır (Wesley, 1980, akt: İnan, 2014, s. 1). Bir başka tanımlamada ise Moffat (1957), Sosyal bilgileri “öğrencilerde sosyal hayatın yansması ve sosyal hayatın kurallarına karşı takdir duygusunu artırarak bir amaca ulaşmaya çalışmasına yardımcı olan bir ders” olarak tanımlamıştır.

Bu alanda çalışmalar yürüten İnan (2014) ise, “Sosyal bilgiler; kavrayış düzeyleri gözetilerek sosyal (beşerî) bilimlerin gerçek hayat ve yaşanan toplumla ilgili seçilmiş konularına yer veren bir derstir.” demiştir. Bir başka uzman Erden (Tarihsiz) ise; “Sosyal bilgiler ilköğretim okullarında iyi, sorumlu ve etkili bir vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimlerin içinde bulunan disiplinlerden süzölmüş bilgilere dayanarak, öğrencilere toplumsal yaşamın temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerinin aktarılmaya çalışıldığı bir alanıdır” demiştir.

Akdağ’a (2009) göre sosyal bilgilerin tanımı şöyledir:

Sosyal Bilgilerin temel kaynağı sosyal bilimlerdir. Tarih, coğrafya, ekonomi, hukuk, felsefe, psikoloji, sosyoloji, vb. sosyal içerikli ve başlı başına bir ilim olan bu alanların belli konularından da sosyal bilgiler oluşmaktadır. Kısaca sosyal bilgiler öğretim amacıyla sosyal bilimlerden seçilmiş, basitleştirilmiş ve düzenlenmiş konular ve bilgiler bütünüdür.

Doğanay (2005), da sosyal bilgileri şu şekilde tanımlamıştır:

Sosyal ve insanla ilgili diğer bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanın fiziksel ve sosyal çevresiyle etkileşimini zaman boyutu içerisinde disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan ve küreselleşen bir dünyada yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılmış, düşünen ve becerili demokratik vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanı.

Öğrenme, doğası gereği büyük ölçüde sosyaldır. Çocuklar başkalarından öğrenirler, Bunlar: ebeveynler, kardeşler, akrabalar, arkadaşlar ve hayatlarındaki diğer önemli kişilerdir. Bu nedenle, sosyal bilgiler eğitimi, kendini öğrenmenin kişisel ve sosyal yönlerine dayanan bütünleşmiş bir müfredata borçludur. Sosyal bilgiler, çocukların ezberlemek için bir gerçekler koleksiyonundan daha fazlasıdır. İnsanların, yerlerin ve olayların nasıl ortaya çıktığı ve insanların birbirlerinin ihtiyaçları ve istekleri ile nasıl ilişki kurabileceği ve nasıl karşılık verebileceği hakkında bir anlayıştır. Sosyal bilgiler, farklı bakış açılarına ve kültürel inançlara saygıyı nasıl geliştirdiğimizdir. Kısacası, sosyal bilgiler kültürel, ekonomik, coğrafi ve politik geçmiş, şimdiki ve gelecekteki toplumların incelenmesidir (Farris, 2007, s. 12).

Finn (1988, akt: Maxim, 2003) çalışmasında, sosyal bilgilerin tanımı için yaptığı açıklamada; okul müfredatının büyük bir karamsarlık ve bataklık içinde olması, matematik, fen bilgisi, yabancı dil çalışmalarını değil, içeriğinde sosyal araştırmalara, daha fazla yer veren bir alan ortaya çıkarmıştır. 1916 dolaylarında tarihin adını değiştirdiğinden beri karışık olan ve sosyal bilgiler adını alan bir alan doğmuştur. Sosyal bilgiler bu bağlamda bütünleşmiş bir çalışmadır şeklinde ifade etmiştir. Sosyal bilgiler eğitimcileri için önde gelen meslek birliği Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS), sosyal bilgilerin doğasını sert bir şekilde ele alarak ve geliştirerek bir sosyal bilgiler tanımı ortaya koymayı başarmıştır.

Sosyal bilgiler eğitimiyle ilgili bilgiyi üreten ve bu alanda uluslararası en büyük kuruluşlardan biri olan, Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi - NCSS (1993, s.3) sosyal bilgileri şu şekilde tanımlamıştır;

Sosyal bilgiler, vatandaşlık özelliklerini öğretmek için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir yaklaşımla birleştirilmesinden oluşan bir çalışma

alanıdır. Okul programı içinde Sosyal Bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasi bilimler, psikoloji, din, sosyoloji ve sanat, edebiyat, matematik ve doğa bilimlerinden uygun ve ilgili içeriklerden süzülen sistematik ve eş güdümlü bir çalışma alanı sağlar. Sosyal bilgilerin temel amacı, birbirlerine bağımlı, dünya çapında, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumun vatandaşları olarak, kamu yararına bilgiye dayalı, mantıklı kararlar verebilme yeteneği geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır.

Tüm bu tanımlamalardan sonra sosyal bilgilerin ana konusu olarak eğitim ve öğretimde temel aldığı iki kavram ağır basar; birincisi “sosyalleşme” diğeri ise “etkin vatandaşlık”tır. Yaşadığı toplumla uyumlu, bilgi ve becerilere sahip olan, sorumluluğunu bilen, belirleyici donanımlara sahip, kendini anlatabilen, değerlerini bilen ve sahip çıkan, katılımcı, özgür, nitelikli, toplum yararına bireyler yetiştirilmesi, sosyal bilim ve sosyal bilgiler ortaklığının kazanımlarından sadece birkaçıdır (Bektaş Öztaşkın, 2016, s. 27).

Sosyal bilgilerin tanımlanmasında tam olarak bir fikir ya da görüş birliğine ulaşılamamıştır. Barr, Barth ve Shermis (1978) sosyal bilgiler öğretiminde yol gösterici olarak aşağıdaki 3 temel yaklaşımı ortaya koymuşlardır:

- a) **Vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler yaklaşımı:** Sosyal bilgiler öğretim yöntemlerinin en eskisi olarak görülmektedir. Bu yöntemde dersin temel aldığı başlıca hedef öğrencilere geçmişin birikimini aktararak, öğrencilerin iyi bir vatandaş olmasını sağlamaktır. Geçmişin birikimi aktarılırken öğrencilere geçmişin bilgileri gerçekleri; toplumu oluşturan temel kurumlar, maddi manevi öğeler ve farklı inançların bilgileri aktarılmaya çalışılır.
- b) **Sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler yaklaşımı:** Bu yöntemde göre sosyal bilimler içinde yer alan disiplinlere ait bilgi beceri ve değerler öğrencilere aktarılmalıdır. Bu yöntem genel olarak dersin konusunu merkeze alan programlarda kullanılır.
- c) **Yansıtıcı inceleme alanı olarak sosyal bilgiler yaklaşımı:** Bu yöntemde göre sosyal bilgiler eğitiminin hedeflediği nokta, öğrencilerin bireysel ve toplumsal sorunları anlamlandırıp açıklayabilmesini, tahlil etmesini sağlamak ve son olarak da sorunlara çözüm yolları üretebilmesini sağlamaktır. Yansıtıcı inceleme öğrencilerin bu yeteneklerini geliştirmesi noktasında rehber görevi görür. Bu yöntemde sosyal bilgilerin çerçevesi

çizilmiş bir alanı yoktur. Ancak buna rağmen çoğunlukla günümüz sorunları çalışmaların temelini oluşturmaktadır.

Geçmişten günümüze uzanan zaman diliminde Türkiye’de özellikle yaşanan politik, toplumsal ve ekonomik değişim ve gelişmeler; darbeler, hukuksal düzenlemeler, nüfus hareketleri (iç ve dış göçler), kentleşme, kişi başına düşen milli gelirin yükselmesi gibi konular Türk eğitim dokusunu dolayısıyla eğitim kurumlarını, verilen dersleri, müfredatları ve ders içeriklerini değiştirmiştir. Özellikle sosyal bilgiler dersi doğası itibariyle doğrudan toplumsal bir yönü olduğu için ülkede yaşanan ve toplumu ciddi bir şekilde etkileyen güncel olaylar da sosyal bilgiler dersi için önemli olan konulardır (Bektaş Öztaşkın, 2016, s. 27).

Farris (2007) çalışmasında, bilgi sahibi, kendi kararlarını alabilen vatandaşlar olarak, öğrencilere düşünmeyi öğretmek gerektiğini söylemektedir. Öğrenciler için sorgulamaya dayalı, problem çözme ve yansıtıcı faaliyetler geliştirerek, onlara düşüncelerini sorgulatarak, onları daha yüksek entelektüel bir gelişmeye yönlendirmek gerekir. Bu yüzden öğrencilerin olayları nasıl ve ne şekilde öğrendiklerini, değerlendirdiklerini ve tartıştıklarını dikkate almak çok önemlidir.

Öğrenciler günlük yaşam içinde televizyon, gazete, dergi özellikle internet, sosyal medya mecraları gibi iletişim araçları aracılığıyla çok hareketli bir mesaj trafiğiyle karşılaşır. Öğrenciler kimi zaman ülkeler arasındaki savaşlar, kimi zaman yardıma muhtaç olan insanlar, cumhurbaşkanı seçimi-belediye seçimleri-milletvekili seçimleri, ülkeler arası ihracat gibi birçok haberde yer edinen mesajlar ile bu konuda sahip oldukları bilgiler arasında bir bağlantı kurmakta güçlük çekerler (Deveci ve Arın, 2008, s. 26). İşte burada muhtevasını sosyal bilimlerden alan sosyal bilgiler dersi güncelliğini belirli zaman aralıklarında hissettiren bu olayların öğretiminde, önemli bir role sahiptir denilebilir.

Kuvvetli ve etkin bir sosyal bilgiler öğretimi için gerekli olan şeylerden bir tanesi de sosyal anlayışı ortaya koymaktır. Sosyal anlayış, bilgi birikimini beraberinde getirir. Bu bilgi birikimi sağlanırken sosyal bilimleri doğru bir şekilde yorumlama ve sonuca ulaşabilme gücü; geniş bir bakış açısıyla bakabilme yeteneğiyle de ilgilidir. Geçmişten gelen bu anlayış uzun süreli düşünme ve sorumluluk gerektiren bir durumdur. Bu sebeple sosyal bilgiler çok disiplinli ve diğer disiplinlerle beraber oluşturduğu bir bakış açısına ve içeriğe sahiptir (Parker, 2010, s. 3). Bunun yanı sıra

Deveci ve Arın (2008) çalışmalarında bu bakış açısı ve içeriğe ek olarak, günlük yaşam ve günlük yaşam içinde vuku bulan toplumsal olayları ve güncel konuları; demokratik değerlere sahip, sorumluluklarını bilen, etkili, düşünen ve farklı fikirler üreten vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler dersinin kapsamında olduğunu ifade etmiştir.

İşte tam da bu sebepten dolayı sosyal bilgiler dersinin sosyal bilim disiplinleri ile sürekli temas halinde olduğu, sosyal bilim disiplinlerinden süzdüğü bilgileri güncelleyip sosyal bilgiler ünitelerine uygun hale getirerek bütünleştirdiği söylenebilir. Sosyal bilgiler dersinin istenilen davranışları oluştururken de güncel olayları kullanılabilirliği ve öğrencinin gündelik yaşantısından örnekler vererek öğrenmeyi gerçekleştirebileceği söylenebilir. Bu bağlamlarda öğretmen güncel olayları sosyal bilgiler dersi kapsamında öğrencilere aktarırken sosyal bilgilerin sosyal bilimlerden bağımsız hareket etmediğini görebileceği için güncel olayların öğretiminde sosyal bilimlerin disiplinlerinden de faydalanabileceği ifade edilebilir.

2.2. Güncel Olaylar ve Öğretimi

TDK (2019) güncel kavramını; “günün konusu olan, şimdiki, bugünkü (haber, olay vb.)” diye tanımlanmaktadır. Güncel olaylar ise “kişinin yakın çevresinde cereyan eden, birey ve toplum için önem arz eden yeni olaylar” olarak tanımlanabilir (Erden, tarihsiz, s. 160). Bir başka tanımda da güncel olaylar, “şu anda gelişmekte olan ve haber olma niteliği devam eden vakalardır” diye tanımlanmıştır (Smith, 1963, akt: Gedik, 2008, s. 12).

Bir olayın güncel olarak kabul edilebilmesi için bireyler ve toplumlar üzerinde etkisinin olması, henüz gerçekleşmiş ya da daha önce gerçekleşmiş bir olay olsa bile etkisini hala devam ettirmesi gerekir, denilebilir. Bu duruma örnek olarak da 15 Mart 2011 yılında, Türkiye'nin sınır komşusu olan, Suriye'de başlamış iç savaşı üzerinden yıllar geçmesine rağmen hala ülkedeki etkilerinin farklı boyutlarda hissedilmesi verilebilir. Gedik (2010), her vatandaşın öncelikli görevinin, içinde bulunduğu toplum üstünde etki sahibi olan olaylardan haberdar olmasıdır, demiştir.

Seelfeldt (1989), çalışmasında “çocukların başarılı yetişkinler olması için bilgi ve beceri gereklidir, ancak bunlar tek başlarına yeterli değildir. Tüm eğitimde olduğu gibi, sosyal bilgilerin amacı çocukların öğrenme becerilerini ve başkalarıyla ilişkilerini

geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Sosyal bilgiler müfredatı, çocuklara öğrenmeye devam etmelerini sağlayacak becerileri geliştirme fırsatı vermek için tasarlanmıştır. Çocuklar bilgiyi sınıflandırmak, bulmak, karşılaştırmak, gözlemlemek özetlemek ve sonuçlara ulaşmak için de bu bilgileri analiz etmekle ilgili deneyimlere ihtiyaç duyarlar. Bilgiye bakma alışkanlıkları, farklı bakış açılarını göz önünde bulundurarak ve sonuçlara varmadan önce bilgiyi analiz etme konusunda teşvik edilmektedir. Sosyal bilgiler başkalarıyla ilişki kurma deneyimlerini ve bunun için gerekli olan sosyal beceri ve yetenekleri geliştirme fırsatlarını da içermektedir. Sosyal yaşama ve öğrenmeye yönelik becerilerin sadece çocukların gelişmesi ve bu becerileri kullanması için fırsatlara sahip olmasıyla gelişir” diyerek sosyal bilgilerin yaşanan olayların değerlendirilmesi ve analiz edilebilmesi gibi becerilerin öğretiminde önemli bir yere sahip olduğunu ifade etmiştir.

Bu nedenle, günümüzde sosyal bilgilerin diğer derslerle olan etkileşimlerini, işleyişlerini, fikirlerini koordine etmek, ele almak, araştırmak ve çözmek için diğer derslerle aktif etkileşimlerin kurulması gerekmektedir. Çocukların keşiflerini duygusal olarak destekleyen bir ortam oluşturarak çocukların yanlış kararlar vermelerine, hata yapmalarına ve öğrenmeyi öğrenmelerine olanak tanıyan deneyimlere sahip olmasını sağlamaktadır.

Gedik (2010)’e göre bireylerin güvenliği, toplumun var olmasına bağlıdır. Bu durumda bireylerin içinde yaşadıkları toplumu iyi analiz edip, tanıyıp bilinçli birer vatandaş olarak sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu açıdan güncel olaylar, öğretimde göz ardı edilmemesi gereken önemli bir yaklaşımı oluşturur. Binbaşıoğlu’na (2004) göre, öğrencileri hayata hazırlayan veya hayatın kendisi olan eğitim ve öğretim, güncel olaylarla iç içe olmak durumundadır. Üniteleri, temaları, güncel olaylarla bir alaka kurarak öğretmek, etkinlikleri de güncel olaylara ve bunun sonuçlarına dayandırmak gerekir.

Güncel olayların öğretimi, öğrencilerin okul dışında kalan yaşantıları sayesinde okul içindeki etkinliklerden anlamlı çıkarımlar yapmasına olanak tanır. İnsan hayatındaki somut veriler, yeni kavramların öğrenilmesini kolaylaştırır, öğretim araç gereçlerini güncelleştirir, öğrencilerin vatandaşlık bilgi ve becerilerini iletir, gerçek olanla düşünce arasındaki farkı algılamalarına yardım eder, bir vatandaş olarak içinde bulunduğu dünya hakkında bilgi birikiminin artmasını sağlar, okula karşı ilgi ve

tavırlarını olumlu bir şekilde geliştirir. Güncel olaylar yaşamın kendisini doğrudan yansıttığı için öğrencinin ilgisini çeker ve öğrencilerin derse katılımını artırır. Bu sayede sosyal bilgiler dersindeki öğrenme eylemi zevkli ve eğlenceli bir hal alır. Daha kalıcı ve etkin bir öğrenmenin gerçekleşmesi sağlanır (Gürkan, 2009, s. 38). Güncel olayların kullanımının sağladığı bütün bu yararlar öğrencinin başarısının artmasına da olumlu katkılar olarak yansımaktadır (Deveci ve Arın, 2008, s. 184).

Güncel olaylar ortaokul müfredat ve programının önemli bir parçasıdır. Eğitimde değişen topluma ayak uydurmaya çalıştıkça güncel olaylara verilen önem de gittikçe artmaktadır. İster olaylardan haberdar olmak diye adlandırılınsın ister “güncel tarih” veya “dünya olayları” denilsin güncel olaylar yine de hepsinin temelini oluşturur. Bugünün olaylarının anlaşılabilir yorumlanması için sadece geçmiş olayların anlatılması ve yorumlanması öğrenci için yeterli değildir. Dünyada yaşanan olaylara ilgiyi artırmak için çağdaş olaylar da incelenmelidir. Güncel olaylar toplumlar ve dünya için olan önemlerine göre değerlendirilmelidir (Moffat, 1957).

Öğrencilerin önemli güncel olaylar tartışmalarına katılmaları, küresel eğitimin, çok kültürlü eğitimin veya sosyal bilincin bazı yönlerini sürekli olarak kabul etmektedir. Öğretmenler, medyanın bildirdiği şekliyle haberlerin bir analizi ve yorumuna rehberlik ederek, güncel olayları önemli müfredat amaçlarına yönelik araçlar olarak kullanabilirler. Öğrenciler, başta televizyon olmak üzere, popüler sosyal medya aracılığıyla güncel olaylarla dolu bir toplumda yaşıyorlar. Toplumlarda veya dünyada nerede yaşanırsa yaşansın, gün boyunca televizyon, internet veya uydu ile haberlere erişmek mümkündür. Çeşitli yazılı medya araçları benzer şekilde güncel olaylar hakkında bilgi edinmek için birçok fırsat sunmaktadır (Martorella, 2001, s. 304).

Öte yandan ortaokul müfredat programlarının bir parçası haline gelen güncel olayları daha iyi anlamak ve hayat boyu karşı karşıya gelinen yeni durumlara daha kolay uygulayabilmek için eğitim öğretim süresi boyunca kazanılan bilgiler günlük hayatla ilişkilendirilmelidir. Öğrencilerin öğrendikleri bilgileri gündelik hayatta karşılaştıkları olaylarla ilişkilendirebilme seviyeleri de verilen eğitimin amacına ulaşmış olup olmadığına bir göstergesidir (Coştu, Ünal ve Ayaş, 2007, s. 198-199). Bu anlamda güncel olayların öğretimi, eğitim sürecinde bir öğrencinin gelişimi açısından çok önemli bir yere sahiptir.

2.2.1 Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayların Yeri ve Önemi

Toplumlar varlıklarını sürdürebilmek için bilgili, yetenekli, kurallara uyan ve toplumsal değerlere sahip bireylere ihtiyaç duyarlar. Bunu eğitim ve öğretim yoluyla yaparlar. Eğitim sistemimizin ilkökul ve ortaokul kısmında yer alan sosyal bilgiler dersi de toplumsal hayat için gerekli olan bilgi, beceri ve değerlerin kazandırılmasında önemli bir rol üstlenmektedir (Eryılmaz ve Çengelci Köse, 2017, s. 986).

Sosyal bilgiler dersi, ilk ve ortaokul basamağında okutulan, konularını da hayatın kendisinden alan derslerden biridir. Sosyal bilgiler dersinde öğrencileri, gerçek hayattaki problemlerle karşı karşıya bırakarak problem çözme, olaylara şüpheci yaklaşabilme, yeni fikirler üretebilme, çözüm yeteneğini geliştirme, grup çalışmaları, sınıf içi tartışmalara katılma vb. beceriler kazandırılmaktadır. Erden (Tarihsiz) “Sosyal bilgiler öğretiminde okul ile toplum arasında bir bağ oluşturmak ve toplumdaki diğer materyallerden faydalanmak gerekir. Toplumda öğrencilere fayda sağlayacak birçok türden kaynak bulunmaktadır. Bunların en başında gelen kurumlar ve kuruluşlar, örnek kişilikler, doğal ve tarihi çevre ve güncel olaylardır” der. Farris (2007) de “Öğrencilerin güncel olaylardan haberdar olmaları, aktif ve katılımcı vatandaş olabilmeleri demektir” diyerek güncel olayların öğretiminin önemine dikkat çekmiştir.

Ortaokul öğrencileri artık güncel olayları anlar duruma geldi. Televizyon, gazete ve dergiler insanların hayatında önemli bir rol üstlendiler. Okullar güncel olaylara daha fazla önem vermeye başladılar ve öğretmenler de güncel olayların öğrencilere aktarılmasının faydasını görmeye başladılar. İşte bu faydaların ışığında sosyal bilgiler müfredatına daha çok özen gösterilmelidir. Çünkü en iyi vatandaş yetiştirmeye yarayacak bir ders kitabı yoktur. İyi bir vatandaş olmak güncel olayların anlaşılması ve halledilmesi ile mümkün olabilir. Öğrenciler dünyada ve kendi ülkesinde meydana gelen güncel olayları sadece güncel olaylara uygunluk sağlayabilecek bir derste tartışarak, değerlendirip yorumlayarak anlayabilir. Bu olayları dünün ve bugünün ışığında değerlendirmeyi öğrenirler. Bu olayları halledebilmek için de düşünce ve araştırmaların güncel olaylara nasıl uygulanacağını öğrenirler (Moffat, 1957).

Deveci (2005) de “öğrencilerin sosyal bilgiler dersinin amaçları arasında olan eleştirel düşünme ve karar alma becerilerinin gelişmesi için güncel olaylarla ilgilenmeleri gerekmektedir. Bu sebeple sosyal bilgiler dersinde öğretmenin uygun

zamanı kollayarak ve anlatımını güncel olaylarla ilişkilendirerek öğrencilerin dünlerini, bugünlerini ve geleceklerini anlamlandırmalarına yardımcı olması şarttır, demiştir.

Binbaşıoğlu'na göre (1998) bu konuda bilimsel çözümler ilköğretim hatta ortaokul çağındaki öğrencilerin psikolojik özelliklerine uygun değildir. Bunlar ancak birer 'yaşantı' kazandıracak bir biçimde öğrenciye öğretilir. Bu da sosyal bilgiler dersi aracılığı ile gerçekleştirilebilir. İşte bu noktada güncel olayları sosyal bilgiler dersinin konularına yedirerek öğrenciye öğretmek, öğrencilerin olaylarla kendi yaşantıları arasında bağ kurmalarını sağlayacak ve yaşantı yoluyla öğrenme gerçekleşmiş olacaktır. Güncel olayların öğretiminin sosyal bilgiler dersi için ne denli önemli olduğu da bu şekilde bir kez daha ortaya konmuş olacaktır. Paykoç (1987, akt: Gürkan, 2009, s. 36-37), güncel olayların sosyal bilgiler dersinde anlatılma gerekliliğinin artmasını aşağıdaki maddelerle açıklamıştır:

- Toplumsal ve kültürel olarak yaşanan gelişim ve değişimler
- Nüfus artışı
- Ulaşım ağının gelişmesiyle yaşanan küçük ve büyük çaplı göç hareketleri
- Siyasi ve ideolojik değişimler
- Kitle iletişim araçlarında yaşanan değişimler
- Bilim ve teknolojinin insan yaşamı üzerindeki hâkimiyetinin etkileri
- Bilginin şekil değiştirmesi ve buna bağlı olarak öğretim metotlarında yaşanan değişim
- Tıp teknolojisinin gelişmesi buna bağlı olarak hastalıkların tespitinin kolaylaşması tedavinin kolaylaşması, farklı çözümler üretilmesi
- Hükümetlerin yeni gelişmelere ayak uydurması
- Dünya ekonomisini yönlendiren kaynakların değişmesi
- Doğal kaynaklarının bilinçsizce kullanımı ve buna bağlı olarak gelecekte beklenen yok oluşun tahmin edilmesi
- Uluslararası düzeyde farkındalık oluşturulmak istenmesi

Bu maddelere göre; hem bilimsel hem de teknolojik olarak gelişen ve değişen dünyada, toplumların ve kültürlerin değişimi kaçınılmazdır. Bu gelişmelerden, geleceğimiz olan öğrencileri haberdar etmek, değişen dünya olaylarına karşı bilgi ve

becerilerini artırmak ve geliştirmek için güncel olayları öğrencilere aktarmada sosyal bilgiler dersinin ne kadar önemli bir konumda olduğu ortadadır.

2.2.2. Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Seçimi

Güncel olayların ve problemlerin çokluğu, basit bir görev olarak çalışılacak olan konuların seçimini gerektirir. Çocuklar dergi, gazete ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarından güncel olayları öğrenebilir. Her an dünyanın farklı yerlerinde insanlığı etkileyen birçok olay yaşanmaktadır. Ancak öğretmen bunların tümünü sınıf ortamına taşıyamayacaktır. Çünkü bu hem zaman açısından mümkün değildir hem de bütün bu olayların eğitici değeri yoktur. Bu nedenle öğretmen sınıf içinde konuşulacak güncel olayların ne olduğunu belirlemek durumundadır. Güncel olaylardan etkin bir şekilde yararlanmak için de güncel olayları ve konuları seçerken aşağıda bulunan kriterleri göz önünde bulundurmak gerekir (Michaelis ve Garcia, 1996, s. 274-275).

-Eğitsel değeri: Bu etkinlikler ya da meseleler sosyal bilgiler programına nasıl katkı sağlayacak? Sosyal bilgiler eğitiminin amaçları? Çocuklar önemli bir şey öğrenecek mi? Kavramsal, beceri ve duygusal hedeflere ne gibi katkılar yapılabilir?

-Uygunluk: Konu, öğrencilerin olgunluğu açısından uygun mu? Toplumsal koşullar ve duygular açısından uygun mudur?

-İlgililik: Geçmiş ve gelecek öğrenmeyle ilgili midir? Temel çalışma birimleri ile ilgili olabilir mi?

-Mevcut bilgi: Gerekirse arka plan bilgisi alınabilir mi? uygun öğretim materyalleri mevcut mu?

-Yeterli zaman: Öğrencilerin algılama anlam derinliğini geliştirebilmek için yeterli zaman var mı?

-Güvenirlilik: Doğru bilgi mevcut mu? Gerçekler görüşlerden ayırt edilebilir mi? içindeki herhangi bir önyargı, öğrenciler tarafından algılanabilir ve analiz edilebilir mi?

-Güncellik: Güncel bilgi mevcut mu? Temel eğilimlerle ilgili midir?

Öğretmenler kadar öğrenciler de önemli olayları seçmek ve önemsiz olanları önlemek için bu kriterleri kullanmalıdır. Güncel olayların seçiminde etkili bir yöntem de, öğrencilerin güncel olayları seçiminde kullanabileceği rehberleri tartışmaktır. Öğrencilerimiz, toplumumuzdaki yeni aileler gibi birimlerle ilgili kavramlar ve konularla ilgili haber öğelerini, devletimizin ve diğer devletlerin nasıl birbiriyle iç içe geçtiğini nasıl bir bağlantı oluşturduklarını görmek için yönlendirilebilir. Öğretmenler ayrıca, haber öğrenme merkezleri, bülten panoları, panel tartışmaları gibi konular hakkında makaleler bulmak için komiteler de düzenleyebilir; öğrencilerden ilgili haberleri, resimleri ve çizgi filmleri toplamaları istenir. Bireyler ve gruplar, ünite konuları için defter ve not defterleri oluşturabilir ve böylece önemli olayların seçimini geliştirebilirler (Michaelis ve Garcia, 1996, s.275). Tablo.1'de sosyal bilgiler öğretiminde ele alınabilecek güncel olaylara örnekler verilmektedir.

Tablo 1: Öğrenciler Tarafından İncelenebilecek Bazı Güncel Olaylar (Erden, Tarihsiz, s.162).

I. İlimiz ve bölgemizle ilgili olaylar:
<ol style="list-style-type: none">1. ilimizde yapılan önemli etkinlikler (Fuarlar, kutlamalar, festivaller, kongreler vb.).2. İlimizde Eğitim.3. ilimiz de meydana gelen özel olaylar: (Devlet büyüğünün gelmesi, uluslararası zirveler, büyük kazalar, doğal afetler.4. ilimizde belirli gün ve haftalarda yapılan etkinlikler.
II. Ülkemizle İlgili Olaylar
<ol style="list-style-type: none">1. Teknolojide gelişmeler2. Tarımda gelişmeler3. Sağlık alanındaki gelişmeler4. Devletin çalışmaları5. Yeni açılan fabrikalar ve yapılar6. Ulaşım alanındaki gelişmeler7. Diğerleri
III. Toplumsal Problemler
<ol style="list-style-type: none">1. Sağlık sorunları2. Hava kirliliği3. Su kirliliği ve azalması4. Ulaşım sorunları5. İşsizlik6. Kültürel yozlaşma7. Doğal afetler8. Diğerleri

2.2.3 Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayların Öğretimi

Sosyal bilgiler her zaman geçmişten bugüne iyi bir okul programının başrolü konumunda olmuştur. Çünkü sosyal bilgilerde öğrenciler dünyayı, insanları, yerleri, kültürleri, sistemleri ve problemleri, hayalleri ve felaketleri fark edebilmeyi ve yorumlamayı öğrenirler. Sosyal bilgiler tasarladığı öğretim alanlarıyla öğrencilere hayatı tecrübe ettirmenin yanı sıra dünyayı sistematik bir şekilde algılayabilmelerini, önemsemelerini, olaylar hakkında derin ve eleştirel düşünebilmelerini, toplum sahnesinde yerlerini almalarını ve başkalarıyla eşit adımlarla yere sağlam basabilmelerini gerçekleştirmeye çalışır. Bu her kademedeki ve her seviyede temel amaçtır (Parker, 2010, s. 1).

Sosyal bilgiler dersinden beklenen bu sorumlulukları yerine getirebilmek, öğrencilerin derse etkin katılımlarını sağlamak, öğrencilere insanları, ülkeleri canlı olarak sunabilmek ve derste öğrenmeyi eğlenceli duruma getirmek için güncel olaylardan yararlanılabilir (Deveci, 2007, s. 420). Güncel olaylar, sosyal bilgiler müfredatıyla tüm okul yılı boyunca, günler geçtikçe bütünleştirilebilir ve bütünleştirilmelidir de. Çünkü sosyal bilgiler dersi eğlenceli, heyecanlı ve çekici olmalıdır. Çocukların ilgisini çekmek için bile olsa, sosyal bilgiler müfredatı sirk benzeri, bağlantısız faaliyetlerin ardarda olduğu bir programla işlenmemelidir. Daha ziyade, genç öğrencileri demokraside etkin bir şekilde katılımını sağlamak için gerekli olan önemli kavramları ele alan anlamlı, bütünlük faaliyetleri ve ödevler sağlamalıdır ve bunları sağlarken de ilgi çekici ve heyecan uyandırıcı olmalıdır (Wallace, 2006, s.4).

Sosyal bilgiler öğretmeni güncel olayları tarih, ekonomi, sosyoloji ve coğrafya gibi dersler ile kolayca kaynaştırabilir. Öğrenciler yaşadıkları toplumu ve dünyanın farklı yerlerinde yaşayan insanları gerçekten etkileyen olaylarla yakından ilgili olmalıdırlar. Öğrenciler kendi yaşam çevrelerinde, gittikleri kurslar ya da sınıflarında bu gibi güncel olayların konuşulduğu ve tartışıldığı ortamlarda bulunacaklardır. Bu yüzden bu ortamlarda güncel olayları bilmesi ve kendisine sorulduğunda farkında olarak cevap verebilme yetisine sahip olmalıdır (Moffat, 1957, s. 231).

Güncel olaylarla desteklenen sosyal bilgiler dersinde, öğrenciler, mevcut durumları geçmişin izleriyle karşılaştıran, geleceğe dönük şekillerini kestirebilen, eleştiren, nasıl ve hangi neden ile bu değişime uğradığını bilen, olaylara farklı bakış

açıları getirebilen, paylaşımcı, sorumluluk duygusu yüksek olan bireyler olabilirler. Güncel olaylar aracılığıyla öğrenciler gazete okuma, televizyonda haber izleme radyoda haber dinleme, internet ve sosyal medya mecraları üzerinden haber takibi yapma gibi beceriler kazanabilir ve bu becerileri sürekli hale getirebilirler. Yine öğrenciler güncel olaylar aracılığıyla sosyal bilgiler ders temalarını sosyal yaşamın bir yansıması olarak görebilirler. Güncel olaylardan insanların haberdar olmasını sağlayan kaynaklar çeşitli yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarıdır. Bunlar arasında gazeteler, dergiler, televizyon, internet ve sosyal medya mecraları ilk sıralarda yer alır. Radyo da önemli bir kitle iletişim aracıdır. Ancak televizyon ve internet kullanımının yaygınlaşması radyoyu geri plana itmiş gözükmektedir. Bu açıdan radyonun görsel olmaması bir dezavantaj olarak görülebilir (Akdağ ve diğerleri, 2014, s. 51-52).

“Sosyal bilgiler dersinde öğrencileri güdülemek kolaydır. Güncel olaylar, sosyal bilgiler dersi için iyi bir giriş noktasıdır” (Binbaşoğlu, 1988, s.46). Ortaokul öğrencileri de sosyal konulara ait kavramları az çok anlayacak kadar gelişmişlerdir. Bu yüzden güncel olayları kullanarak öğrencileri derse güdülemek daha ilgi çekici ve kolay olacaktır. Ayrıca toplumsal ve kültürel gelişmeler, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin insan yaşamı üzerindeki etkileri, insanların sık yer değiştirmeleri ve gezilerin artması, nüfus patlaması, siyasal ve ideolojik değişimler, kitle iletişim araçlarındaki değişimler sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanılmasını zorunlu duruma getirmektedir (Paykoç, 1987, akt: Deveci, 2007, s. 420).

Sosyal Bilgiler eğitiminde güncel olayların öğretimi, çocukların içinde yaşadıkları topluma faydalı bireyler olarak yetiştirilmeleri açısından da büyük önem taşımaktadır. Çocukların güncel olaylardan, günlük hayatta karşılaşılan problemlerden haberdar olmaları, eğitim açısından büyük önem taşımaktadır. Bu sayede okulda öğrenilen bilgiler ile okul dışında yaşanan günlük hayat arasında bağlantı kurmak mümkün olabilecektir (Gedik, 2008, s. önsöz).

Doğru güncel olayları seçip öğretimini sağlamak bilinçli vatandaşların yetişmesi için bir araç olabilir. Ancak bunun için en önemli hedef, toplumu ilgilendiren konulara hassasiyet gösteren ve sosyal sorunlarla ilgili düşünceler oluşturan bilinçli vatandaşları yetiştirmektir. Ortaokullarda güncel olayların anlaşılmasını teşvik eden öğretmenler çocukların daha yetkin hale gelmelerini ve kendi hayatlarını daha etkin bir şekilde kontrol etmelerini sağlar. Güncel olaylar, öğrencilerin daha büyük

çevrelerindeki rollerine ilişkin farkındalıklarının gelişmesine katkıda bulunabilir (Seefeldt, 1989, s. 219).

Güncel olayların öğretimi noktasında kullanılacak yöntemlerin çeşitliliğinin önemli olduğu söylenebilir. Çünkü öğrenci için ilgi çekici ve heveslendirici konuların öğretimi sırasında kullanılan yöntem ve teknikler bir rutine bindirildikten bir süre sonra öğrencinin bu durumdan dolayı motivasyonunun kaybolacağı söylenebilir. Güncel olayların öğretimi sırasında sadece yöntem ve tekniklerin çeşitliliği değil öğrenme ortamına getirilen güncel olayın konusu da önemlidir denilebilir. Buradan hareketle güncel olayların öğretimi sırasında, hem kullanılan yöntem ve tekniklerin çeşitliliği, hem de seçilen güncel olayın ilgi çekici olması öğretimden daha iyi verim alınmasını sağlar denilebilir.

Michaelis ve Garcia (1996) güncel olayların öğretimiyle ilgili olarak şunları söylemiştir:

- Güncel olayların incelenmesi, sosyal bilgiler programına ilgi, gerçeklik ve fayda sağlar. Güncel olaylar kullanılarak okul içinde ve dışındaki yaşam ile geçmiş ve günümüz arasında anlamlı köprüler kurulabilir.
- Öğrenciler ilgilerini, kendi düşünceleriyle ilgili olayları, konuları, uzun vadeli sosyal eğilimleri, birey ve grupların eylemlerini araştırdıkça genişletilebilir ve derinleştirilebilir.
- Ders kitaplarında, filmlerde, videolarda ve diğer eğitim ortamlarında çalışma öğeleri, konuları ve materyalleri güncel hale getirilebilir.
- Güncel olayların analizine, kitle iletişim araçlarından alınandan daha az bilginin değerlendirilmesindeki aşırılığa ve her yıl kendi güncelliğini sağlayan resmi tatiller ile diğer özel günler etkinliklerin öneminin takdir edilmesine yönelik sürekli bir ilginin geliştirilmesin de yeni başlangıçlar yapılabilir.
- Güncel olaylar, özel günler ve etkinlikler incelenerek, öğrencilerin topluluk, devlet, millet veya diğer topraklardaki birimlerde öğrenilen kavram ve genellemeleri, anlamaları sağlanabilir.
- Güncel olaylar, öğrencileri topladıkları, yorumladıkları, değerlendirdikleri ve raporladıkları bilgiler ışığında düşündürmeye ve yeni çalışma becerileri kazandırmaya yönelik kullanılabilir.

- Öğrencilerin güncel olaylarla, tutum ve değerleri, eylemleri ve alınan kararları değerlendirdiği çevre, eşitlik, medeni haklar ve diğer sosyal kaygılar hakkında yeni fikirler geliştirebilmeleri sağlanabilir.
- Şimdiki zaman, geçmiş ve gelecek, bağlamında öğrencilerin güncel olayları geçmiş gelişmelere bağlayıp geleceğe yönelik bir fikir ortaya koymasına sağlanabilir (Michaelis ve Garcia, 1996, s. 274).

Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilerin etrafında cereyan eden olaylara karşı duyarlı, sorumluluklarının bilincinde olan, problemlere karşı çözüm yolları arayan hevesli vatandaşlar olarak gelişmelerini ve büyümelerini amaç edinir. Sosyal bilgiler dersi, güncel yaşam ile iç içe olması zorunlu olan bir derstir. Çünkü öğrencilerin içinde hayat buldukları toplumdan kendilerini dışlamadan, güncel olaylardan haberdar, entelektüel bir birey seviyesine gelip sosyalleşebilmesi için sosyal bilgiler dersi büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple de güncel olayların sosyal bilgiler dersi müfredatında yer bulması ve öğretilmesinin çok önemli faydaları bulunmaktadır (Gedik, 2008, s. 15).

Ord (1972, akt: Gedik, 2008, s.20) iyi seçilmiş bir güncel olayın öğrencilere katkılarını şu şekilde göstermiştir:

- Öğrencilerin hayatlarını sürdürdüğü gerçek dünya hakkında kritik yapabilen, akıllı ve sorgulayan vatandaşlar olarak gelişmelerine katkıda bulunur.
- Öğrencilerin vatanlarına karşı içlerinde büyüttükleri pozitif duyguları ve sadakati sağlamlaştırabilir ve dünyanın her neresinde olursa olsun insanoğlunun elde ettikleri başarıları, beğenilmeleri çoğaltabilir.
- Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili birçok yeti geliştirilebilir. Bunlar arasında, bilgiye ulaşmayı amaç edinerek yeterli miktarda materyale ulaşma, farklı farklı kaynaklardan faydalanma, bulguları düzenleme, önerme, farklı türlerde haritalar ve grafik malzemeleri kullanabilme gibi yetiler bulunmaktadır.
- Öğrencileri bugünün bazı milli olaylarının ve yeryüzündeki diğer olaylarının tarihî geçmişini öğrenmeye güdüleyebilir.
- Güncel olaylar eğitimi sosyal bilgiler ders kitaplarında sunulan çoğu konuyu güncel hale dönüştürebilir. Çünkü ders kitapları her yeni öğretim yılı tekrar tekrar tetkik edilmez.

Güncel materyaller kitaptaki geçmiş konularla ve o konulara bağlı bir şekilde değişen ilerleme arasındaki farkı azaltmaya yardımcı olur. Ayrıca öğrenme sürecini hızlandırır ve öğretmene öğretimde kolaylık sağlar. Ancak istenilen bu davranışların gerçekleşebilmesi için öğretmenlerin güncel olayları öğretmenin önemini kavramalarının yanında güncel olayları öğretirken kullandıkları yöntem ve tekniklerin neler olması gerektiğini bilmeleri de önemlidir denilebilir.

2.2.4. Güncel Olaylar Öğretiminde Kullanılabilecek Yöntemler

Günümüzde kişilerden, bilgiyi ortaya çıkarmaları istenmektedir. Kişiler kendilerine nakledilen bilgileri olduğu gibi almak yerine, bilgiyi yorumlayarak, irdeleyerek ve etüt ederek anlamlandırılması aşamasına etkin olarak katılmalıdır. Öğrenilen bilgilerin uygulanabilmesi, bilginin kalıcı olması açısından bir avantajdır. Günümüzde, öğrencilerin derslere aktif katılmalarına olanak sağlamayan öğretim yöntemlerini kullanmak yerine, öğrencileri mümkün olduğunca yapılan etkinliğin içine katmak eğitimciler tarafından tercih edilmektedir (Aydın ve Balım, 2005, s. 150).

Toplumumuzun, bilimsel ve teknolojik olarak ilerlemiş toplumlarla aynı seviyelerde yarışabilmesi için rasyonel düşünen, nitelikli bireylere ihtiyacı vardır. Bu bireylerin gelişmesinde eğitimcilerin birçok önemli görev ve sorumluluğu vardır. Bu sebeple, geçmişten günümüze kadar gelmiş olan ve eğitim öğretimin merkezine öğretmeni koyan bakış açımızı terk etmemiz gerekir. Günümüzde hem eğiten hem de eğitilenin bilgi birikimini artırması kendi aralarındaki etkileşimleri sonucunda oluşur. Öğrencilerin de eğitim ve öğretim süresi boyunca öğrenecekleri bilgileri gündelik yaşam içinde, çevrelerinden edindikleri ve doğuştan getirdikleri yetileri ile ortaya çıkarmaları beklenir (Ünal ve Çelikkaya 2009, s. 198).

İlköğretimde öğretilirken dikkat edilmesi gereken en önemli iki ders varsa, bunlar sosyal bilgiler ve fen bilgisi dersleridir. Bu dersler öğretilirken arzu edilen amaca ulaşılması, öğrencilerin diğer derslerdeki performanslarını da büyük ölçüde etkileyecek ve öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Fakat yapılan araştırma ve incelemelerde bilhassa sosyal bilgiler dersinde, bu dersin doğasına uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmadığı görülmüştür. İlköğretim düzeyindeki öğrenciler somut işlemler evresindedirler ve bu evredeki öğrenci grupları daha çok yaparak yaşayarak öğrenmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Bunun için öğretim esnasında yaparak yaşayarak

öğrenmeyi temele alan yöntem ve teknikler, kullanılmalıdır (Yavru ve Gürdal, 1998, s. 327).

Yalvaç ve Sungur (2000)'a göre aktarılan bilgilerin gündelik yaşam içinde kullanılması bu bilgilerin kalıcı olması bakımından bir avantajdır. Bugün, öğrencilerin derslere etkin bir şekilde katılımlarına fırsat tanımayan öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmak yerine, öğrencileri olabildiğince yapılan etkinliğin içine etkin bir şekilde katmak eğitimciler tarafından bir öncelik olarak kabul edilmektedir.

Sosyal bilgiler dersi disiplinler arası bir derstir. Disiplinler arası öğretim “disiplinler konu alanlarının belirli kavramlar ya da temalar etrafında anlamlı bir şekilde bir araya getirilerek sunulması” olarak tanımlanabilir (Yıldırım, 1996, s. 93). Disiplinler arası öğretimde, ortaya konulmuş bir kavram, problem ya da tema temel alınarak, bu kavramı farklı açılardan açığa çıkarabilecek bilgi ve beceriler ilgili yerlerden alınarak bir bütün haline getirilir. Disiplinler arası bir biçimlendirme sayesinde hem belirlenmiş olan disiplinlere ait bilgi ve becerilerin aktarılması, hem de bunların anlaşılır bir biçimde organize edilmesi mümkün olur (Aydın ve Balım, 2005, s.152). Disiplinler temel alınarak verilen eğitim öğretimin bir sonucu olarak aktarılan bilgilerin anlamsızlaşmaya başlaması, güncel olaylardan, gündelik yaşamdan arındırılmış olması, bilgi ve becerilerin soyut olarak kalması ve gerçekleştirilmesini zorlaştırması gibi sorunlar ortaya çıkmasına sebep olmaktadır (Yıldırım, 1996, s.93).

İşte bu noktada, disiplinler arası bir yaklaşım olarak ortaya çıkmış olan, konularını hem çeşitli bilimlerden hem de gündelik yaşamın ta kendisinden almış olan, amacı iyi, etkili ve aktif vatandaşlar yetiştirmek olan sosyal bilgiler ne kadar önemli bir ders olduğunu bizlere göstermektedir. Bu derste kullanılacak yeni yöntem ve tekniklerde sosyal bilgiler dersinin hitap ettiği hedef kitlenin yaşına, ihtiyaçlarına, içinde buldukları çevreye, duruma göre düzenlenmeli ve eğitim öğretim esnasında kullanılmalıdır. Sosyal bilgiler dersinin farklı disiplinlerden oluşması, sosyal bilgiler dersinin her içeriğinin diğer disiplinlere ait bilgilere, o disiplinlere ait sorgulayıcı bakış açısına sahip olmayı beraberinde getirir. Bu nedenle sosyal bilgiler dersi toplumu ilgilendiren toplumdaki sorunları çözmeyi hedefleyen disiplinlere anlam ve yöntem katarak hâkim olmayı sağlar.

Öztürk ve Dilek'e (2005) göre disiplinler arası yaklaşıma uygun olarak düzenlenen içerik, öğrencileri geleneksel, sınırları aşamaz, testlere ve ezbere dayalı öğretim yöntemlerinden kurtarma potansiyeline sahiptir. Sosyal bilgiler dersi, gerçek bilgiler temele alınarak öğretildiğinde bilgileri ezberlemeye çalışmamak kaçınılmaz olmaktadır. Oysaki dersin hedeflediği, yaşamla ilgili gerçek bilgileri ezberlemek değil, hayatı olabildiğince, tüm canlılığıyla anlayıp yaşamda etkin ve doğru kararlar almayı sağlamaktır.

Sosyal bilgiler dersi, bir hayat dersidir. Hayat ise bir ilişkiler örgüsüdür (Kaya ve Öner, 2017, s.18). Bu hayat örgüsünü algılayan birey; (1) temaların bilimle ilişkilendirildiğini, (2) ölçmenin matematiğe bağlandığını, (3) iletişimin dil bilmeyele ilişkili olduğunu, (4) yaratıcı sanata bağlandığını, (5) çalışmanın iş kollarına bağlandığını, (6) lokasyonun coğrafyaya ilişkilendirildiğini, (7) boş anların eğlenceye bağlandığını ve (8) ilişkilerin sosyal bilgilere bağlandığını algılar (Barr, Barth, Shermis, 2013, önsöz).

Toplumumuzda sosyal bilgiler eğitiminin temelini, bugünün yapısında bir okul ortamıyla değilse bile, Türklerin tarih sahnesinde rol almaya başladıkları güne kadar uzatmak mümkündür. Çünkü genel olarak konargöçer bir yaşam tarzı benimsemiş Türk toplumunda yaşam şartları, yazısız sözel bir anayasa özelliği taşıyan örf ve âdetlere göre şekillenmiştir (Kaya ve Öner, 2017, s.4). Bu sebeple sosyal bilgiler dersi hayatın kendisini uygun yöntem ve teknikler kullanarak günümüz sorunlarını, gündelik yaşam içinde gerçekleşen, insanları etkileyen güncel olayları öğretmeli ve öğrencilerin algılayacağı biçimde öğrencilere özümsetmelidir.

Güncel olaylar öğretilirken gazetelerde ve dergilerde özellikle günümüzde sosyal medya mecralarında belirtildiğine göre günlük ve yerel olaylar öğrenciye meydana gelmekte olan canlı bir tarih gibi gelir. Güncel politik olaylardan tarihte meydana gelmiş olayları anlatmak için faydalanılabilir. Çünkü mücadeleler ve savaşları doğuran sebepler daha hafif bir derecede olsa da bugünkü toplumda aynı şekilde mevcuttur (Moffat, 1957, s. 17).

Güncel olayların zamanı çok sık olarak değişebilir. Bu yüzden ilk olarak "güncel olaylar" için sınıflarda ayrılmış olan bir pano olmalıdır. Belirli bir gün seçilerek (genellikle haftanın ilk veya son günü olur) o günlerde seçilmiş olan güncel

olaylar öğrencilerin yardımıyla panoda sergilenmeli ve belirlenen günlerde değiştirilmelidir. Bu fikir güncel olaylar öğretimi için güzel görünüyor fakat bu bir süre için böyledir. Bu uygulama ortaya çıktığında, öğrenciler bir süre sonra güncel olayların günlük hayatın süregiden ve hayati bir parçası olmadığı izlenimini edinirler. Daha sağlam ve kalıcı bir öğretim için yerel, ulusal ve uluslararası düzeydeki çağdaş ilişkiler, yıl boyunca sosyal bilgiler öğretim programına doğal olarak dâhil edilmelidir. Öğretmenler, önemli olayları ve konuları tanımlamak için düzenli olarak yerel bir makale, araştırma, köşe yazısı, günlük olarak vb. okumalıdır. Güncel olaylar yerel topluluk, millet ya da dünya için özel bir önem taşıyorsa, düzenli olarak planlanan konudan önce güncel olan konuya öncelik tanınmasına da izin verilmelidir. Mevcut güncel olayları mevcut müfredatta birleştirmek Sosyal Bilgilerin canlılığını gösterebilir. Geçmiş, şimdiki zaman ve geleceğin nasıl bağlantılı olduğu da bu şekilde daha rahat gösterilebilir (Martorella, 2001, s. 305).

Önemli güncel olaylar ve haberler gazetelerden, dergilerden kesilerek okulun etkinlik panosuna asılmalı, panodaki haberler ya da verilen bilgilerde çok kısa zaman aralıklarıyla yenilenmelidir. Önemli güncel olaylar ve gündemdeki önemli insanlarla ilgili haber ve fotoğrafların her daim göze çarpan bir alanda yer alması, ayrıca bu haberlerin asıldığı panolarının sürekli yenilenmesi öğrencilerin haberleri takip etme yetisi kazanmalarına ve güncel olaylar hakkında bilgi düzeylerinin artmasına yardımcı olabilir. Güncel olaylar günden güne farklılaştığı için dersin işlendiği kitaplarının her daim yenilenecek daha yeni bilgilere yer vermesi gerekmektedir. Öğretmenlere de bu konuda büyük görev düşmektedir. Öğretmenlerimiz, öğrencilerin bazı konulardaki güncel bilgileri doğru bir şekilde ve güncelliğini yitirmeden ulaşabilmesi için gazete, dergi, televizyon gibi kitle iletişim araçlarından ve internetten ulaşılacak haber kaynaklarından faydalanmalıdır. Öğrencilere güncel olayları eleştirel bir bakış açısıyla inceleyerek dikkatle takip etme alışkanlığı kazandırılmalıdır (Gedik, 2010, s.116). Farris'e (2007) göre, gazeteler ve haber dergilerinin yanı sıra, güncel olaylar için elektronik haber kaynakları da kullanılabilir.

Bazı öğretmenler, güncel olayları öğretme sürecinde süreli yayımları kullanırken resmi bir okuma-yazma tekniğine çok bağımlı hale gelirler, ancak birkaç nedenden ötürü süreli yayımlar önemli bir eğitim aracı olabilirler. İlk olarak, bu süreli yayımlar öğrencileri motive edebilir. Özellikle çocuklar için yazılmıştır ve isteksiz

okuyucular bile, metin dışı format ve rahat okuma seviyelerine olumlu yanıt verirler. İkincisi, süreli yayımlar ilginç, güncel konuları seçer. Bu haftaki büyük haberler, özel bir TV sunumu veya en son teknolojik gelişmeler, sınıfın odağının güncel konularda olmasını sağlıyor. Son olarak, yaratıcı öğretim stratejilerini içeren kapsamlı öğretmen kılavuz kitapları, süreli yayımlara eşlik eder. Bunlar da güncel olayların öğretimine kolaylık sağlar (Maxim, 2003, s. 380).

Seefeldt'e (1989) göre günümüzde küçük çocuklar, birçok disiplinden gelen içeriklerle tanışır, politik kariyerlere ve çeşitli kariyerlerde çalışan insanlara tanır. Yani hem iyi hem de kötü olan çevrenin ve çeşitli günlük olayların farkındadırlar. Çocuklar dünyayı anlamlandırmaya gayret gösterirler. Müfredat, zaman zaman güncel olayları ve bu olayları konu alanlarına eklenecek şekilde ayarlanıyor. Fakat her şey de güncel olaylar düşüncesine dâhil edilmemeli. Güncel olayları müfredata dâhil etmeden önce şu sorular sorulmalı;

- Müfredatta ki bu içerik Sosyal Bilgiler de benim temel hedeflerimi yerine getirmeye yardımcı olur mu?
- Bu içerik bireysel yaşamlarında önemli midir?
- Her çocuk bu içerikle başarıyı deneyimleyebilir mi?
- İlköğretim programlarının geri kalanıyla uyumlu mu?
- Çocukların gelişim düzeylerine ve yeteneklerine uygun mu?
- Bu içerik diğer okul derslerinden başka konularla uyumlu mu?
- Çeşitli ilginç ve hareketli öğretim stratejileri kullanılarak geliştirilebilir mi?

Genel olarak, güncel olaylardan, politikadan, kariyer eğitiminden ve çevresel kaygılardan gelen içerikler müfredatta yer almaktadır. Güncel olaylar ve devamındaki konular yukarıda ki sorular sorularak müfredata dâhil edilir ise öğretim esnasında daha, sağlıklı sonuçlar almak mümkün olabilir.

Eğitim yaşantıları, öğrenciye istedik davranışları kazandırmak amacı ile düzenlenir ve geliştirilir. Ne var ki bu yaşantıların öğrenciyi mutlu etmesi gerekir. Öğrencinin mutlu olmasını amaçlayan yaşantı sağlanırsa; öğrenci sadece eğitimin amaçlarına ulaşmakla kalmaz, aynı zamanda, öğrenmeye karşı hevesi artar; öğrenme süresi kısalmış ve hızı gelişir, öğrenmekten haz alır. Tam tersi bir durumda, başarısızlık hissi veren ve negatif bir öğrenme ortamı, öğrenciyi istenilen amaçlara

ulaştıramayacağı gibi öğrencinin, öğrenmekten soğumasına ve araya mesafe koymasına neden olur (Yavru ve Gürdal, 1998, s.327).

Çocuğun yaşamı bütün olarak anlamlandırması karşısına çıkan sorunlar için çözüm yolları bulmaya çalışması ve elde ettiği bilgi, beceri ve tutumları benzer gerçekler ve olayların çözümlenmesinde kullanabilmesi, için toplumsal gerçekler ve olaylar bir bütünlük arz etmeli ve o şekilde değerlendirilmelidir. Eğer toplumsal gerçekler, parça halinde ele alınıp, öğrenciye aktarılırsa, elde edilen bilgi, beceri ve tutumları yeni durumlara aktarmada öğrenci başarıya ulaşamayabilir (Sönmez, 1998, s. 2).

Güncel olayları öğretmenin en keskin yöntemlerinden biri, tartışmalı olan güncel olayları seçmektir. Güncel meseleler ve güncel olayların bazen eş anlamlı kullanılabilirdiği zamanlar olabilir. Ancak bu durum güncel olayların tümünün tartışmalı olduğunu göstermez. Güncel olaylar, birisi çıkıp onları gündem haline getirene kadar tartışmalı bir olay değildirler. Bir taraf her hangi bir konuyu gündeme taşır ve diğerleri bu konuya karşıt bir görüş oluşturursa işte o zaman bu konu tartışmalı bir olay haline bürünür. Güncel meseleler ise irdelenmekte olan bir güncel olay ile ilgili belli başlı tartışmaların var olduğunu gözler önüne serer. İnsanlar bazı sorunları nasıl çözümlenecekleri noktasında aynı fikir etrafında toplanmadıklarından onlara tartışmalı konular adı verilmektedir (Gedik, 2008, s.16).

Martorella (1998) güncel olayların öğretilirken geliştirilmesi için de bazı genel kurallar olduğunu söylemektedir. Bunlar, öğrencilerin güncel olaylar hakkındaki bilgilerinin anlaşılmasına ve kullanılmasına katkı sağlayabilecek faaliyetlerin tasarlanması için gerekli kriterleri ve öğretim aktivitelerini içermektedir. Martorella (1998, s. 279) bunları “Güncel Olaylar Kriterleri ve Aktiviteleri” şeklinde şöyle dile getirmiştir:

- Güncel olayları yerelden, bölgeye, bölgeden devlete, devletten ulusala, ulusaldan uluslararası düzeye kadar izlemek ve ilişkilendirmek için geniş bir çerçeve geliştirmelidir.
- Bizim ve hayatlarımız hakkında dönen olaylar arasındaki bağlantılar gösterilmelidir.

- Çağdaş ilişkilerin gerçek boyutlarını, görüş ve önyargılardan arındırılmış bir şekilde değerlendirmelidir.
- Güncel olayların genel hesaplaşmaları arasındaki sorunlar belirlenmelidir.
- Bir konuyla ilgili bir "bakış açısının" neyi ya da neleri kastettiği gösterilmelidir.
- Öğrenciler, toplumsal bir endişe ile ilgili konularda kendi tutumlarını belirlemeye ve bu endişeye yönelik olarak almayı planladıkları önlemleri belirlemeye teşvik edilmelidir.
- Tartışmalı olan güncel olay örneklerini ve bu olayları çözmek için yapıcı yollar gösterilmelidir.
- Önemsiz ve önemli haberler arasında ayırım yapılmalıdır.
- İşlevsel bir haber konsepti geliştirilmelidir.
- Güncel olaylar için bilgi alternatifinin ne olduğu tanımlanmalı ve örneklendirilerek gösterilmelidir.
- Tüm vatandaşların olaylara ve aynı zamanda ilgili izleyicilere katılımcı olabileceği ve olması gerektiği ilkesi geliştirilmelidir.
- Güncel olayların, günlük yaşamın ve sosyal bilgiler dersi programının devam eden, hayati bir parçası olduğu genel ilkesi desteklenmeli ve gösterilmelidir.

Martorella, (2001) farklı bir çalışmasında yukarıda sıralanan maddeler ışığında; "sınıfın "haber masaları", "yerel, eyalet, ulusal ve uluslararası" gibi masalara bölünebildiği simüle edilmiş bir haber bülteni oluşturabilir. Öğrenciler dört masadan birine tahsis edilebilir ve öğretmen, dönün güncel olaylarını bir rapor halinde geçirmelerini isteyebilir. Daha sonra öğrencilerden, masalarındaki haberlerin ne olduğu hakkında beyin fırtınası yapmaları istenebilir. Sonra, her grup haberleri yeniden canlandırmak için bir haber spikeri seçebilir. Seçilen bu spikerler haber bülteni sunar gibi bir canlandırma gerçekleştirebilir” demiştir.

Bu bağlamda haber bülteninden hemen sonra, sonuçlar tüm sınıf tarafından yanlışlarıyla, doğrularıyla karşılıklı ilişkiler ve tartışmalarıyla, beraberce değerlendirilebilir ve gerçek haber bültenlerini nasıl analiz edebilecekleri, nasıl yorumlamaları gerektiği, nasıl değerlendirmeleri gerektiği gibi beceriler bu şekilde öğrenciye kazandırılabilir.

2.3 Güncel Olayların Öğretimine İlişkin Yaklaşımlar

Sosyal Bilgiler dersi, güncel olayların öğretimde kullanılması için en uygun derslerden biridir. Sosyal Bilgiler dersinde güncel olaylar çeşitli şekillerde incelenebilir. Pek çok öğretmen belirlenen hedefler doğrultusunda ele alınan güncel olayların önemi, mevcut olan zaman, incelenen üniteye ve eldeki materyallere bağlı olarak birden fazla yaklaşımı birlikte kullanmaktadırlar (Gedik, 2008, s. 44).

Alan yazındaki araştırmalara bakıldığında güncel olayların, sosyal bilgiler müfredat boyutunda temel olarak üç farklı yaklaşımla ele alındığı söylenebilir (Michaelis ve Garcia, 1996, Parker, 2001, Gedik 2008 ve Paykoç, 1987; Kaltsounis, 1987, akt: Deveci ve Arın 2008). Bunlar şu başlıklarda gösterilebilir:

- **Güncel Olayları Sosyal Bilgilere Ek Olarak Öğretme:** Bu yaklaşımda öğretmen, her gün dersin başında haber haritaları düzenleme, haber defterlerine eklenen haberler ile ilgili tartışma, bülten tahtası kullanma gibi etkinliklerle güncel olayların öğretimine yer verir. Bu şekilde güncel olaya temel oluşturan bilgileri elde etmede ve farklı bakış açısı kazandırmada kolaylık sağlanabilir. Sosyal bilgiler derslerinin ilk dakikalarında ülkeyi etkileyen ya da yenice gerçekleşmiş haberler tartışılabilir. Böylece öğrencilerin, ülkemizde ve dünyada yeni meydana gelen olayları ve yaşanan gelişmeleri birbirleriyle paylaşmaları sağlanır.
- **Güncel Olayları Sosyal Bilgiler Programını Tamamlayıcı ya da Pekiştirici Olarak Kullanma:** Bu yaklaşımda, yeri ve zamanı geldiğinde derste işlenen konular ile güncel olaylar arasında ilişki kurulur. Konuyla ilgili örnekler güncel olaylardan verilir. Örneğin kıtalar konusu işlenirken öğretmen öğrencilerden kıtalarda yaşanan güncel olayları sınıfta tartışmalarını isteyebilir. Böylece, güncel olaylar öğrenme alanındaki konularla ilişkisi kurularak işlenmiş olur. Öğretmen, daha önce okuduğu ve yorumladığı haber yazılarını sınıf ortamına getirip, öğrencilerin tartışma becerilerini geliştirmek için bu yazıları ders kapsamında değerlendirebilir. Bu yazılar da sosyal bilgiler becerilerini uygulamak için bir çıkış noktası olarak ele alınabilir. Öğretmen dersi sürekli olarak güncel olaylarla ilişkilendirip öğrencilerin dikkatini diri tutabilir.
- **Güncel Olayları, Sosyal Bilgiler Ünitelerinin Temeli Olarak Ele Alma:** Bu yaklaşımda ise güncel olaylar dersin konusu olarak ele alınır. Örneğin, çevre

sorunları, sağlık, bilimsel yenilikler, deprem, sel baskını gibi önemli toplumsal ve evrensel konular için öğrencilerle birlikte haber kaynaklarından yararlanılarak ayrı bir ünite düzenlenebilir. Bu yaklaşımda, öğrencilerin dikkatini toplamalarını sağlayan, öğrencilere tartışma ortamı hazırlayabilme olanağı vardır. Örneğin, kuraklık, çevre sorunları, sağlık, bilimsel gelişmeler, doğal afetler, ekonomik sorunlar vb. gibi ciddi toplumsal ve küresel konular için öğrencilerle birlikte münazaralar, haber programları ya da üniteler düzenlenebilir. Ünitelere giriş noktası olarak güncel olayların kullanımı sınıfta ilgiyi canlı tutma ve tartışmayı teşvik etme konusunda fayda sağlayabilir. Bir ülkede meydana gelen ilgi çeken bir güncel olay o ülkenin coğrafyasını ve tarihini öğrenmede önemli bir başlangıç olarak kullanılabilir. Bu yöntem, hızlı bir şekilde ilgi çeken bir konuyu ele aldığı için önemli ölçüde motive edicidir.

2.5. ARGÜMANTASYON TEKNİĞİYLE GÜNCEL OLAYLAR ÖĞRETİMİ

2.5.1 Argüman ve Argümantasyon Terimleri

Bugün, düşünmenin, yorumlamanın, karar verebilme becerilerinin değeri anlaşılmış, davranışçı yaklaşım arka plana itilerek, geleneksel eğitimin yerini, bireylerde var olan bilgileri yeni bilgilerle destekleyerek ve kaynaştırarak yeniden ortaya koyan yapılandırmacı yaklaşıma kademeli olarak geçiş sağlanmıştır. Öğrenmenin, tartışma ortamının, yorumlamanın, fikirlerini ortaya koymanın daha önemli olduğu yapılandırmacı yaklaşıma en uygun ders içi aktivitelerin ilk sıralarında öğrenciler arasındaki işbirliğini geliştiren çalışmalar ve argüman oluşturmaya yönelik öğrencilerin birbirlerinin fikirlerini konuşacakları aktiviteler gelmektedir (Cengiz ve Kabapınar, 2017, s. 21). Bu bağlamda argüman ve argümantasyon terimlerinin tanımlarına bakacak olursak;

Argümantasyon kelimesinin kökü Latince “argumentum” kelimesinden türemiştir. Günümüzde kullanılan popüler birçok dilde birbirine benzer şekillerde kullanılmaktadır. İngilizler argument, İtalyanlar argomento, Fransızlar argument, Almanlar argument, Ruslar da argument olarak kullanmaktadır. Kullanılan bu terim, arguo kökünden doğan bir isimdir. Kelimenin sonuna Latince genelde bir iş oluş hareket bildiren kelimelerin sonuna ek olarak getirilen “mentum” eki getirilerek “argumentum” terimi oluşturulmuştur. Latince arguo kelimesi de İngilizler tarafından

to argue, İtalyanlar tarafından arguire, Fransızlar tarafından da arguer olarak kullanılmaktadır. Bugün bu terim, temel anlamında kullanılmakta olup, bir konuya dikkat çekme, başkalarına benimsetme, kanıtlama anlamlarına gelmektedir. Bu anlamlar “kişinin bağlantıda olduğu kişiye direkt ya da dolaylı bir şekilde bir savı doğru çıkarma kanıtlama çabası” olarak düşünülebilir (Rigotti ve Morasso, 2009, akt: Torun, 2017, s. 151).

Argüman TDK (2019)’da tez, sav, iddia ve kanıt kelimelerinin karşılığı olarak tanımlanırken, argümantasyon teriminin bir tanımı yapılmamıştır. Ancak Kuhn ve Udell (2003), argüman ve argümantasyonun birbirinden farklı iki terim olduğunu ve bunlardan argümanın, bir tezi kanıtlamak amacıyla meydana gelen söylemi ifade ettiğini, argümantasyonun ise bu söylemin meydana gelmesi sürecini karşıladığını söylemektedir. Farklı tanımlamalara bakacak olursak Simon ve diğerleri (2006), argümantasyonu, argümanı meydana getiren parçaların bir arada toplanma süreci olarak tanımlamışlardır. Nussbaum (2011), ise argümantasyonu, argümanların inşa edildiği ve incelendiği bir düşünme ve toplumsal etkileşim süreci olarak tanımlanmıştır. Argüman terimine gelecek olursak; argüman teriminin temellerini oluşturacak çalışmalar yapan bilim insanlarından biri olan Toulmin (1958)’e göre argüman, bir sonucu, ya da bir öngörüü kanıtlamak veya reddetmek sebebiyle ortaya atılır. Bu bağlamda argüman kuramların ve ispatların bir eşgüdümüdür şeklinde ifade etmiştir. Billig (1987, akt: Aslan, 2014), argümanı, aklın ve düşünmenin bir misyonudur, şeklinde tanımlamıştır.

2.5.2 Argümantasyonda Toulmin Modeli

Günümüzde öğrenciler, yüz yüze yapılan değerlendirmelerin aksine, kendilerine daha fazla özgürlük alanı tanıyan akran çalışmalarını daha aktif olarak değerlendirebiliyorlar. Kendi geri bildirimlerini gözden geçirme ve bunu öğretmen geri bildirimini ile karşılaştırma özgürlüğüne sahip oluyorlar. Bunun yanında çevrimiçi olan sistemler öğretmenlerin, öğrencilerin argümanları değerlendirmede kullanmaları için değerlendirme listeleri oluşturmasına izin veriyor (Lu ve Zhang, 2013, s. 66).

Toulmin’e (2003), göre argümantasyon, apaçık ortaya konulmuş bir savın doğru olduğuna insanları kanıt, bilgi, destekleyici bilgiler ve çürütmeleri kullanarak inandırma sanatıdır. Erduran ve diğerleri (2004), ise Toulmin araştırma modelini,

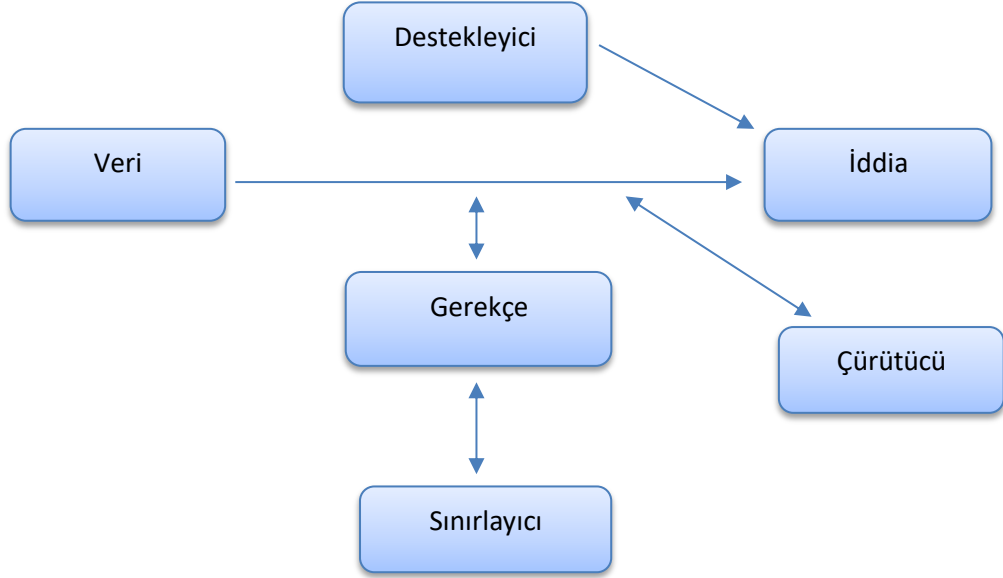
savunan ile soruşturan arasında vuku bulan işlemler silsilesi olduğunu söylemektedirler. Bu modelin temel kuramı her argümanın kendisine özgü bir alan altında irdelenmesidir. Toulmin'in argüman tanımı sosyal bilimler ve dil bilimleri alanlarında derslerde daha kapsamlı bir tahlil için yöntemsel bir envanter olarak kullanılmıştır. Aynı zamanda öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi için sezgisel bir destekleyici olarak öğrencinin öğrenmesi için kullanılmaktadır. Torun (2017), Toulmin'in argümantasyonu da argümanların ortaya çıkarıldığı zaman içinde geçen süreç olarak tanımlamıştır. İnsanların benzer pozisyonlarda, benzer sorunlar ya da konular ile alakalı ortaya koydukları argümanların birbirinden farklı olacağını dile getirmiş ve argümantasyon terimine kayda değer bir katkı sağlayacak olan "Toulmin Argüman Modelini" geliştirmiştir.

Eğitim araştırmalarında en etkili argüman modeli Toulmin (1958), tarafından geliştirilmiştir. Toulmin geliştirdiği argümanı 6 parçaya bölerek tanımlamıştır: Bunlar (1) iddia, (2) veri, (3) gerekçe, (4) destekleyici, (5) sınırlandırıcı ve (6) çürütücüdür. Toulmin'e göre "iddia, gerekçe ve veri" argümantasyon modelinde temel kavramlar iken "destekleyici, sınırlandırıcı ve çürütücü" yardımcı kavramlardır. (Lu ve Zhang, 2013, s. 67).

- İddia: Üstünde tartışılan söylem, müdafaa edilen sav ya da görüşür.
- Veri: Argümanı ispatlamak için ortaya konulan doğrular ya da kanıtlardır.
- Gerekçe: İddia ve veri ikileminde aracı olan, genel, akla uygun ve tahmini söylemlerdir. İddiayı doğrulamak, kanıtlamak amacıyla öne sürülen sebeplerdir.
- Destekleyici: Gerekçeye dayanak oluşturmak ve sağlamlaştırmak amacıyla kullanılan söylemlerdir.
- Çürütücü: Öne sürülen argümanın geçersiz olduğunu kanıtlamak için kullanılan söylemlerdir.
- Sınırlayıcı: Öne sürülen argümanın geçerli olma ihtimaline işaret eden bunun yanı sıra da argümanın kapsamını kısıtlayan ifadelerdir.

Araştırmacılar Toulmin'in ortaya koyduğu bu modelin anlaşılır bir hale bürünmesi için tablo haline getirmişlerdir. Bu tablo, standart bir tablo değildir. Şekilde olduğu gibi gerekçe, veri ve iddia arasında bağlayıcı olarak yerini almakta, çürütücü

argümanın geçersiz sayılabileceği, sınırlayıcı da geçerli sayılabileceği halleri söylemekte ve göstermektedir (Torun, 2017, s. 153).

Şekil. 1. Toulmin Argüman Modeli Şeması (Toulmin, 2003; Torun, 2017)

Toulmin Argüman Modeli bir iddianın birbirleriyle ilişkili unsurları bakımından bir argümanın temel taşlarını gözler önüne serer; ortaya atılan iddia sonrasında bu iddiaya destek veren veriler; veri ve iddia ikilisinin arasında önemli bir görevi olan gerekçeler ve bunların yanı sıra gerekçelere sağlam bir temel sağlayan destekleyiciler ve son etapta da, öne sürülen iddialarının hükümsüz olabileceği halleri gösteren çürütücülerden oluşur (Erduran ve diğerleri, 2004).

2.5.3. Argümantasyon Tekniğinin Güncel Olaylar Öğretiminde Kullanımı

Ülkemizde farklı alanlarda özellikle de eğitim ayağında önemli köklü yenilikler yapılmaktadır. Bu yeniliklere baktığımızda, karşı karşıya gelinen problemleri çözüme ulaştırma, bilgiye doğru yollardan ulaşma, ulaşılan bilgiyi kullanabilme ve bunların yanı sıra bu bilgi ve birikimleri biçimlendirip doğru alanlara yönlendirme gibi öğrencilere nelerin, nasıl aktarılacağı hususlarına odaklanılmıştır. Bu dönüşümlerden de sosyal bilgiler öğretimi birçok bağlamda etkilenmektedir. Ağırlıklı olarak sosyal bilgiler öğretim programı, yeniden yapılandırıcı (yapılandırmacı) öğrenme felsefesine yapılan atıflarla düzenlenmiştir. Bu yeniden yapılandırıcı öğrenme

felsefesine göre öğrenciler etkin bir şekilde yeni kazandıkları bilgileri önceden edinilmiş bilgiler üzerine ekleyerek ilerleme kaydetmektedir. Bunların yanı sıra yeniden oluşturma öğrenme felsefesi, öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenebilme, sorunlara çözüm üretme ve karar verebilme gibi yetilerin kazandırılması bağlamında eğitimcilerin önemli gördüğü bir öğrenme felsefesidir (Oğuz ve Demir, 2016, s. 1573).

Kaymakçı (2011), çalışmasında, “öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde mantıklı, köklü ve temeli oturmuş bir bilgi birikimine sahip olabilmeleri için, öğrenciyi araştırmaya, meraklandırmaya, sorular sormaya ve ulaşılmamış bilgiler üretmeye, sorunları çözüme kavuşturmaya yönlendiren aktivitelerle öğretim sağlanmalıdır”. Ayrıca bu aktiviteler için öğretmenlerin, farklı kaynakları ve materyalleri kullanması ve bunları neden-sonuç ilişkisi içinde, kanıtları değerlendirme odaklı olarak kullanması ve kanıta dayalı akıl yürütmelerini oluşturması gerekir şeklinde önerilerde bulunmuştur. Chen ve She (2012), kanıtlara dayalı argüman oluşturabilmenin öğrencilerin fikir alış verişi yapmak ve aralarındaki iletişim becerilerini geliştirmek için büyük bir potansiyele sahip olduğunu söylemişler ve bunun yanı sıra argümanın öğrencilerin bakış açılarını geliştirdiğini ve olayları anlama kapasitesini geliştirdiğini iddia etmişlerdir. Alternatifleri değerlendirme, kanıtları tartma, metinleri yorumlama ve değerlendirme potansiyeli, bilimsel iddiaların geçerliliği bilimsel argümanların oluşturulmasında temel bir bileşen olarak görülmekte olduğunu söylemişlerdir.

Oğuz ve Demir (2016a), yaptıkları araştırmada;

Argümantasyon modeli, öğrencilerin öğrenme sürecine katılımlarını artırmakta ve bu sebeple daha etkin bir öğrenme ortamı oluşturulabilmektedir. 2005 Sosyal Bilgiler 4-5. ve 6-7. sınıf öğretim programlarında ‘‘Kanıtı kullanma’’, doğrudan verilecek becerilerden biri olarak nitelenmektedir. Öğretim programına göre kanıt kullanma; sosyal bilgiler dersinde öğrencileri klasik ders araç gereçlerinin yanında konu ya da konuları destekleyen, kanıt niteliği taşıyan kaynaklarla karşılaştırmak gereklidir.

demişlerdir.

Amaçlanan insan modelinin geliştirilebilmesi için, eğitim programlarında öğrencilerin farklı yeteneklerini geliştirecek tartışma ortamlarının düzenlenebileceği argümantasyon yöntemine uygun temaların, çalışma alanlarının yer almasına ihtiyaç vardır. Toplumu ilgilendiren olaylar öğrencilere bu ortamı hazırlayacak uygun örneklere sahiptir. Toplumun problemlerini içinde barındıran konuların sınıf

ortamında tartişılması ve bu problemlerle ilgili karar verme s¼recinin ¼grenmeyle aynı anda ilerlemesi hayati bir eğitim hedefi haline gelmelidir (Torun, 2015, s. 2).

Nussbaum (2002), çalışmasında arg¼mantasyon y¼nteminden eğitim esnasında daha yoğun yararlanılmasının ¼ğrencilerin ileri aşama d¼ř¼nme yetkinliklerini geliştireceğini dile getirmiştir. Toplumunu ilgilendiren olaylar arg¼mantasyon y¼ntemi kullanılarak ¼ğrencilerin g¼r¼ř bildirme, tasarlama, yorumlama gibi yeteneklerinin geliştirilebileceği ve toplumsal olaylara ilişkin daha aktif ve etkili arg¼manlar ortaya koyarak karar verebilme becerilerinin geliştirilebileceğini s¼ylemiřtir. Bunun yanı sıra sosyal bilgiler m¼fredatında olan muharebeler, demokrasi, emperyalizm, g¼ veya toplumsal ve siyasi konuların ¼ğrencilerin daha nitelikli arg¼manlar oluşturmalarına imkân sağladığını da belirtmiştir.

İnsanların g¼ndelik hayattaki sorunlarla karşı karşıya gelmesi, bu durumlara mantıklı ¼z¼mler aramak istemeleri, arg¼mantasyonun eğitim ve ¼đretim aşamasında çok b¼y¼k ¼nem taşıdığı gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, sosyal bilgiler ¼đretim programında da sosyal bilgiler ¼đretiminin yansıtıcı d¼ř¼nme olarak verilmesi gerektiği s¼ylenmiřtir. Buna bağlı olarak da yansıtıcı aktivitelerle zenginleştirilmiş bir model olan arg¼mana dayalı eğitim-¼đretim yapılandırılmış bir s¼re şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Aktaş ve Doğan, 2018, s.780). Yapılan araştırmalar, arg¼mantasyon y¼ntemiyle tasarlanmış, tartişmaya dayalı aktivitelerin sadece sınırlı bir zaman dilimi olarak derslerle b¼t¼nleřtirildiđini g¼stermiřtir. Bu zaman dilimi, ¼ğrencilerin tartişma yeteneklerini ilerletebilmeleri için yetersizdir. Bu yetilerin edinilmesi ve davranışa d¼k¼lmesi isteniyorsa değişik zamanlarda tekrarlanmalıdır. Arg¼mantasyon oluşturma aşamaları, ¼ğrencilerin g¼ndelik olaylara değişik açılardan bakabilmeleri için çok ¼nemlidir ve iletişim yetilerini geliştirir (Torun ve şahin, 2016, s. 235).

¼lkemizde arg¼mantasyon metoduyla ¼đretim, sosyal bilgiler dersi verilirken ¼đretmenlerin faydalanmayı istedikleri metotlar arasında pek yer almamaktadır. Bu durumun oluşmasının sebebi ¼đretmenlerimizin arg¼mantasyon metodunun içeriği, bu metoda uyan sınıf ortamlarının olmayışı ve bu metoda uyan değerlendirme y¼ntemleri hakkında yeteri kadar enformasyon sahibi olmamalarından kaynaklanabilir. Bu durum ¼ğrencilerin nitelikli arg¼man oluşturabilmelerini olumsuz y¼nde etkilemektedir. Elde edilen araştırma çıktılarına bakılınca ¼ğrencilerin sosyal bilgiler dersinde

oluşturdukları argümanların niteliksiz ve düşük bir seviyede olduğu, fakat bu metottan yararlanılarak yapılan dersler sonucunda öğrencilerin argüman oluşturabilme seviyelerinde bir atılım, bir gelişme olduğu ortaya konulmuştur (Torun, 2015). Torun (2017)'a göre;

Argüman birikimi, nitelikli argüman ve karşı argüman oluşturabilmenin temel yaşam becerileri içinde kabul gördüğü bugünün dünyasında nitelikli argüman oluşturamama durumu kişilerin hem etkili vatandaş olabilmeye hem de toplumla bütünleşme sürecini olumsuz etkileyebilir. Bu bakımdan insanı yaşama hazırlama görevini üstlenmiş olan sosyal bilgiler dersinde argümantasyon yönteminin daha sık yer alması öğrencilerin başarılarını, ileri düzey düşünme yetilerini ve etkili bir vatandaş olarak kişisel ve toplumsal sorunların çözümlerine yönelik kendi fikirlerini beyan etmelerini ve aktif olarak kararlar verebilmelerini pozitif yönde etkileyecektir.

Argümantasyon sürecinden eğitim-öğretimde faydalanılması konularında yapılan araştırmaların sonuçlarına baktığımızda, argümantasyon metodunun ne denli önemli olduğu konusunda bazı çıkarımlarda bulunabilmek mümkündür. Bunlar:

- Toplum bakımından nitelikli argümanlar oluşturmak önemlidir ve öğrencilerden bu becerilerini geliştirmeleri ve sunmaları beklenir.
- Bilginin gelişimi yüksek oranda kurulan argümanlar üstünden gerçekleşir. Bir olayın ya da durumun ispatlanması, bir sorunun ortaya çıkarılması ve çözüme ulaşması, yeni bir kuramın ortaya atılması gibi durumlarda yeni yollara başvurulması beklenir.
- Argümantasyon bilgi verme ve aynı zamanda ikna etme sürecidir. Sağlam argümanlarla desteklendirilmiş konuşmalar, araştırmalar, düz yazılar ve araştırma sonuçları konuya daha sağlam bir anlam kazandırır.
- Ders konularına veya öğrenme alanlarına gizli bir biçimde yerleştirilmiş olan argümanlar, öğretmen ve öğrencilerin başarılı olabilmesi için ders konularını ve öğrenme alanlarını doğru ve iyi bir şekilde bilme zorunluluğu getirir.
- Sağlam yapılan bir konuşma esnasında, karşılıklı kurulan iletişim esnasında veya bir problemin tartışılma sürecinde üretilen sözlü argümanların kâğıda dökülememesi ya da yazılı olarak üretilmiş olan argümanların sözel olarak dile getirilememesi kişiler/öğrenciler için büyük sorunlar yaratabilir. Bunu aşmak içinde argümantasyon sürecini doğru yönetmek ve kullanmak fayda sağlayabilir.
- Argümantasyon oluşturma sürecin de öğrenciyi sıkılmadan tutmak, öğretmeye çalışmak zor bir etkinliktir ve kimi öğretmenler bu süreci yaşamayı istemezler.

Öğrencilerin matematik, fen bilgisi ya da okuma yazma gibi yeteneklerini geliştirmelerine daha sıcak bakarlar ve bu yaklaşımlarla yapılan işler ve argümantasyon oluşturabilme yetisinin gelişmesine katkı sağlamazlar. Hâlbuki argümantasyon metodu kullanılarak içeriği düzenlenmiş olan programlar ve dersler direkt olarak öğrencilerin başarılarına etki edebilir (Torun, 2017, s. 157-158).

Tüm bu bağlamlarda argümantasyon tekniğinin sosyal bilgiler dersinde, özellikle güncel olayların öğretiminde kullanılmasının dersin amacına ulaşmasında etkisi olacağı söylenebilir. MEB (2017), yayınladığı öğretmenlik mesleki genel yeterlilikleri belgesinde, alan eğitimi kısmında öğretmenlerin sahip olması gereken alan bilgisi yeterliliğinde alanın öğretiminde farklı yöntem, strateji ve teknikleri kullanır, diyerek öğretmene öğretim sırasında esneklik sağlamıştır diyebiliriz. Bunun yanı sıra MEB (2017), öğretmen mesleki yeterlik belgesinde aşağıdaki önemli hususlara değinmiştir. Bunlar;

- Alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal ve metodolojik ve olgusal bilgiye sahiptir.
- Eğitim ve öğretim süreçlerini etkin bir şekilde planlar.
- Bütün öğrenciler için etkili öğrenmenin gerçekleşebileceği sağlıklı ve güvenli öğrenme ortamları ile uygun öğretim materyalleri hazırlar ve uygun öğretim tekniklerini kullanır.
- Öğretme ve öğrenme sürecini etkili bir şekilde yürütür.
 - Öğretme ve öğrenme sürecinde uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanarak etkili öğrenmeyi gerçekleştirir.
- Türkiye ve Dünya gündemini takip eder.
- Her öğrencinin öğrenebileceğini savunur.
- Alanın eğitim ve öğretimi için gerekli olan becerileri sergiler.
- Öğrencilerin öğrenme ortamlarına aktif katılımlarını sağlar.
- Derslerini öğrencilerin günlük yaşamlarıyla ilişkilendirir.
- Öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirici öğrenme ortamları oluşturur.

MEB'in belirttiği yeterlikler bağlamında güncel olayların öğretilmesi sırasında argümantasyon tekniğinin kullanılabilmesi için öğretmen adaylarının da bu öğretimi

yapabilecek becerilere sahip olması beklenebilir. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının hem güncel olayların öğretilmesi hem de güncel olayları bilimsel temellere oturtarak öğrencilere aktarılması hususunda öğretmen adaylarının hem görüşlerini hem de argümantasyon tekniğiyle bir olayı aktarabilmedeki düzeylerini ortaya koyabilmek amaçlanmıştır.

BÖLÜM III

3. Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde yöntem başlığı altında araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı belirleme, sosyal bilgiler eğitimi ile ilişkilendirme ve tartışmalı bir metin içerisinde güncel olayı değerlendirme yapabilmeleri incelendiği için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, “algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırmalardır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Nitel araştırmalar, “insanların hayatlarını nasıl anlamlandırdıkları ile ilgili bir anlayış geliştirmek ve anlamlandırma sürecinin ana hatlarını çizmek ve insanların deneyim yaşadıkları şeyleri nasıl yorumladıklarını tarif etmektir” (Merriam, 2018).

Araştırmada nitel araştırma yönteminden, olgu bilim (fenomonoloji) deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni, “farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı anlayışa sahip olmadığımız olguları inceler. Bu olgular yaşadığımız dünyadaki olaylar, deneyimler, algılar, durumlar şeklinde karşımıza çıkabilirler” (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Olgu bilim araştırmalarında veri kaynakları “araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır” (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Erkan-Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Bu çalışmalarda araştırmacılar, “araştırma konusu ile sağlam bir ilişki kurarak ve yazının bütün bölümleri arasında bir denge oluşturarak fenomenle ilgili betimleme yaparlar” (Creswell, 2018).

Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı tespit edebilmesini, bir güncel olayı sosyal bilgiler eğitimi konuları ile ilişkilendirebilmesini ve bu güncel olayı tartışmalı bir şekilde değerlendirmesini tespit edebilmek için olgu bilim deseni kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim ve öğretim döneminde Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 188 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Tablo 2’de çalışma grubundaki öğretmen adaylarının sınıf, cinsiyet ve GANO ’ya göre dağılımı verilmiştir:

Tablo 2: Çalışma Grubunun Sınıf, Cinsiyet ve GANO Bilgileri

SINIF	CİNSİYET		GANO			
	Kadın	Erkek	1-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
1	36	24	23	20	13	4
2	16	15	8	10	9	4
3	31	23	6	20	18	10
4	16	27	9	14	12	8

Araştırma kapsamında Tablo 2’de bilgileri verilen 1., 2., 3., ve 4. Sınıf düzeyinde çalışmaya gönüllü olarak katılmak istediğini belirten 99’u kadın 89’u erkek olmak üzere toplamda 188 öğretmen adayına uygulama yapılmıştır. Uygulama sonrası alan uzmanları ile birlikte elde edilen veriler incelenmiş ve ölçme aracındaki yönergeye uygun olmayan 8 veri çalışma grubundan çıkarılmıştır. Geriye kalan 180 veri, sınıflara göre ayrılmış ve içerisinden rastgele 15 veri araştırmada kullanılmak üzere seçilmiştir. Her sınıf seviyesinden 15 veri, toplamda 60 veri bu çalışmanın nihai çalışma grubu için atanmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı belirleme, sosyal bilgiler eğitimi ile ilişkilendirme ve tartışmalı bir metin içerisinde güncel olayı değerlendirebilmeleri için araştırmacı tarafından sosyal bilgiler eğitimi, ölçme değerlendirme ve dil uzmanları tarafından hazırlanan “Güncel Olay Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Hazırlanan form, uzman görüşü alındıktan sonra araştırmanın amacına uygun olup olmadığını tespit edebilmek için çalışma

grubunun dışında her sınıf seviyesinden 5 öğrenciye uygulanmış ve anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir (Bknz. EK 2).

3.4. Veri Toplama Süreci

Güncel Olay Değerlendirme Formuna son şekli verildikten sonra gerekli izinler alınmış ve hedef çalışma grubuna, gönüllülük ilkesi gözetilerek uygulamaya başlanmıştır. Güncel Olay Değerlendirme Formunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı tartışmalı bir metin içerisinde yazmaları istenmiştir (Bknz. EK 2). Bu metnin yazımı için kendilerine 40 dk. süre verilmiştir. Metnin kurgusu, ilişkilendirme ve yazmanın zaman alacağı düşünüldüğü için uygulama her sınıf seviyesinde uygulama için süre verebilen öğretim elemanının dersinde gerçekleştirilmiştir. Dersin öğretim elemanına çalışmanın amacı belirtilerek ve izinler gösterilerek, uygulama yapılan gün derse gelen, çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen öğretmen adayları araştırmaya dâhil edilmiştir.

Uygulamalar esnasında araştırmacı, çalışma grubunu ve dersin öğretim elemanını araştırmacının amacından haberdar etmiş ve bizzat kendisi çalışma grubunun başında gözlemci olarak bulunmuştur. Veri toplama sürecinde öğretmen adaylarına argümantasyon hakkında bir bilgi verilmemiştir. Ayrıca bir argümanı oluşturan temel ve yardımcı bileşenler hakkında da bir bilgi aktarımı olmamıştır. Öğretmen adaylarından toplanan dokümanlar araştırmacı ve 3 sosyal bilgiler alan uzmanı tarafından ön incelemeden geçirilmiş ve istenilen ölçüde yazılmayan (yazısı okunaklı olmayan, araştırma yönergesinin dışında cevap veren, tartışmalı metin şeklinde yazmayanlar, metne başlamış fakat tamamlamamış olanlar vb.) dokümanlar çıkarılmıştır. Araştırma verisi olarak kabul edilen dokümanlara ve sayısına uzman görüşü alınarak karar verilmiştir. Uzmanların verdikleri görüşler doğrultusunda her sınıf düzeyinde 15 adet form rastgele seçilmiş ve toplamda 60 veri çalışmanın analizi için kullanılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışma grubundan elde edilen veriler, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Betimsel analizde amaç, “elde edilen bulguları düzenlenmiş ve

yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s.224). Çalışmanın 6. ve son probleminin analizi Toulmin (1958)’in ortaya koyduğu kaliteli argüman oluşturmanın temel ve yardımcı bileşenlerinden (iddia, karşı iddia, veri, gerekçe, destekleyici, çürütücü ve sınırlayıcı) yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Toulmin’in (1958), bu bileşenleri ortaya koyduktan sonra yapılacak analizlerin araştırmacının çalışmasının uygunluğuna göre değişebileceğini ifade etmiş ve bu analiz konusunda araştırmacıları serbest bırakmıştır. Bu bağlamda yapılan analizlerde sadece “iddia, karşı iddia, veri, gerekçe, destekleyici bileşenleri” ve uzman görüşleri doğrultusunda eklenen “sonuç” bileşeni kullanılmıştır. Elde edilen nitel verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilerek veriler frekanslarla birlikte sunulmuştur. Bulguların sunumunda öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Öğretmen adaylarının aldıkları ders sayıları transkriptlerinde eşit olmadığı için de her sınıf kendi içinde analize tabi tutulmuştur. Her sınıf seviyesine göre öğrenci yazılarından doğrudan alıntılarda (1ÖA: 1. öğretmen adayı, 2ÖA: 2. öğretmen adayı... şeklinde) kısaltmalar kullanılarak sunulmuştur.

Araştırmanın verileri araştırmacının dışında 2 araştırmacı tarafından eş zamanlı olarak analiz edilmiş ve araştırmacılar arasındaki güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman’ın (1994), önerdiği “ R (Güvenirlik) = $100 \times [Na$ (Görüş Birliği) / Na (Görüş Birliği) + Nd (Görüş Ayrılığı)]” güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Hesaplama sonucunda kodlamaların güvenilirliği yüzde 94 olarak hesaplanmış ve araştırmanın analizinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Miles ve Huberman’a (1994), göre güvenilirlik hesaplarının %70’in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir. Ayrıca öğrenci metinlerinden doğrudan alıntılara da yer verilmiş ve bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmeye çalışılmıştır.

Analizlerde ayrıca 4. 6. alt probleme yönelik yapılan analizlere, sadece çalışma grubu içinde yazdıkları güncel olayların sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilen 46 öğretmen adayının formları tabii tutulmuştur.

BÖLÜM IV

4. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda ölçme aracından elde edilen bulgular tablolar eşliğinde sunulmuştur.

4.1. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı tespit edebilmesine ilişkin bulgular

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının bir güncel olayı tespit edebilip edemedikleri ve tespit ettikleri güncel olayların hangi temalar üzerinde yoğunlaştığı, hangi konular hakkında bir güncel olayı ele aldıklarını tespit edebilmek için betimsel analiz kullanılmış ve elde edilen bulgular Tablo 3* de verilmiştir.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirlediği Güncel Olaylara İlişkin Konular

Temalar	Konular	f
Ekonomi		21
	Ekonomik Kriz	16
	Tanzim Satış	5
Siyaset		12
	Seçimler	6
	Amerika ve Venezuela	4
	Sarı Yelekliler	2
Eğitim		10
	Eğitim Sistemi ve Müfredat	5

* Tablo 3'te geçen bazı ifadelerin kullanıldığı zaman bakımından anlaşılabilmesi için uzman görüşleri alınarak yapılan açıklamalar şunlardır:

Tanzim Satış: Üretimin azaldığı dönemde devletin meyve sebze satış noktaları kurarak, halka ucuza meyve sebze satan stantlar şeklinde tanımlanabilir.

Amerika ve Venezuela: Amerika'nın Venezuela'ya her alanda ambargo uygulaması.

Sarı Yelekliler: Sarı Yelekliler hareketi, 17 Kasım 2018 Cumartesi günü Fransa'da gösterilerle başlayan ve daha sonra yakın ülkelere sıçrayan bir protesto hareketidir.

Mülteci Sorunu: Suriye'de çıkan iç savaştan dolayı çok sayıda Suriyeli insanın Türkiye'ye sığınmasından dolayı ortaya çıkan toplumsal sorunlar.

Ücretli Poşet Uygulaması: Çevre sorunlarından dolayı plastik kullanımını azaltmak amacıyla, poşetlerin ücretli olarak satılıp insanların plastik kullanımını sınırlandırmayı hedefleyen uygulama.

Atamalar	5
Çevre kirliliği ve küresel sorunlar	9
Ücretli Poşet Uygulaması	5
Küresel Isınma ve Doğal Afetler	4
Göç	4
Mülteci Sorunu	4
Bilim	4
Robotlar	2
Geleceğin Teknolojisi	2

Yapılan analiz sonucuna bakıldığında, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ana temalarını belirlediği başlıklarda “ekonomi” başı çekerken siyaset, eğitim, çevre kirliliği ve küresel sorunlar, göç ve bilim temaları da sıkça kullanılan başlıklar olarak ekonomiyi takip etmektedirler. 60 öğretmen adayından “ekonomi” teması altında ekonomik kriz konusunu işleyen 16 öğretmen adayı varken 5 öğretmen adayı da tanzim satış konusunu işlemiştir. Siyaset teması altında yerel seçimleri 6, ABD-Venezuela konusunu 4 ve Fransa’daki Sarı Yelekliler konusunu işleyen 2 öğretmen adayı bulunmaktadır. Bunların yanı sıra “eğitim” teması altında eğitim sistemi ve müfredat konusunu işleyen 5 öğretmen adayı varken atamalar konusunu da 5 öğretmen adayı ele almıştır. Çevre kirliliği ve doğal afetler teması altında 5 öğretmen adayı “ücretli poşet uygulaması” konusuna değinmişken 4 öğretmen adayı da “küresel ısınma ve doğal afetler” başlıklarına odaklanmıştır. “Göç” teması altında 4 öğretmen adayı mülteci sorunu konusuna değinmiştir. Mülteci sorununu işleyen öğretmen adayları metinleri içerisinde savaşa da değinmişlerdir. Ancak mültecilik probleminin üstünde daha çok durulmuştur. “Bilim” teması altında 4 öğretmen adayı düşüncelerini belirtmiştir. Bu tema altında 2 öğretmen adayı robotlar konusuna değinirken, 2 öğretmen adayı da geleceğin teknolojisi konularından bahsetmiştir.

Analiz sonuçlarından çıkan konu dağılımlarına bakıldığında; son zamanlarda ülkenin ekonomik durumu ve bunun toplum üzerindeki etkisinin öğretmen adaylarının konu seçimlerinde, ekonomik meselelere daha fazla yer vermelerinin en büyük sebeplerinden biri olduğu söylenebilir. En çok değinilen diğer konular eğitim sistemi ve atamalar ki bu konular da öğretmenleri ve öğretmen adaylarını en çok ilgilendiren

konulardandır. Diğer en çok dikkat çeken konular içinde çevre kirliliği ve doğal afetler vardır. Çünkü ölçeğin uygulandığı dönem, zamanlama açısından Türkiye’de ilk defa uygulamaya konulan yeni çevre dostu uygulamalar ve bugüne kadar en çok hasar veren doğal afetler olarak kayda geçen, sel ve rüzgâr fırtınasını yaşadığımız döneme denk gelmiştir. Bunların yanı sıra bu afetlerin çalışmanın uygulandığı şehirde yaşanması konuların çevre kirliliği ve doğal afetler etrafında yoğunlaşmasına vesile olmuştur denilebilir.

Bazı öğretmen adaylarının metinlerinden alınmış olan, “konularını belirleme amaçlarını ortaya koyan” ifadelerden örnekler şunlardır:

1.Sınıf (6.ÖA) “Son zamanlarda ürün fiyatlarının artması ülkemizde oldukça güncel bir konu haline geldi. Ürünlerin fiyatının artması vatandaşlar üzerinde büyük tepki uyandırdı.”

1.Sınıf(5.ÖA) “Bir öğretmen adayı olarak her adayın da dikkatini çekeceği gibi son yıllarda ve devamında artan atanamayan öğretmenlerin çevre ve aile baskısı ekonomik zorluk çekmeleri ve atamalar yüzünden hayatlarına son vermelerine değinmek istiyorum.”

1.Sınıf(12.ÖA) “Dünyada iklim değişikliğinden kaynaklı olarak pek çok doğal afet yaşanmaktadır. Başlıca olarak geçtiğimiz günlerde yaşanan Antalya’daki hortum felaketidir. Bu durum aslında insanlardan kaynaklı olan bir olaydır. Ozon tabakasının delinmesinden dolayı iklimimiz her geçen gün değişiklik göstermektedir.”

2.Sınıf (1.ÖA) “2019’un ilk çeyreğinde ülkemizde hissedilen en azından bir kesim tarafından kesin olarak kabul edilen ‘Ekonomik Kriz’ ve bunun sosyo-psikolojik sorunları ve halkımız üzerindeki etkilerinden bahsetmemiz gerekiyor.”

2.Sınıf (4.ÖA) “Belirlemiş olduğum konu 1 Ocak 2019 itibariyle poşet kullanımının ücretli olması ve bunun birey ve toplum üzerindeki etkisidir. Tercih etme sebepim konunun güncel olması ve uzunca bir süre gündemde yer edinmesiydi ve bu konunun insanlara çevre bilinci kazandırmak adına önemli olduğunu düşündüğüm için tercih ettim.”

2.Sınıf (5.ÖA) “Güncel bir olay olan seçimleri sınıfta seçme ve seçilme haklarımız olarak sınıfa anlatacağım.”

3.Sınıf (4.ÖA) “Güncel bir olay olarak Suriye’den ülkemize gelip ve yerleşen bu yerleşmeyi kalıcılığa dökmelerini ele almak istiyorum. Bu durum ülkemiz insanları için belli bir zaman aşımından sonra yaşanabilecek sorunları şimdiden görmek mümkün olabilir.”

3. Sınıf (6.ÖA) “Bence bana göre Türkiye’deki en güncel olan ve her zamanda güncelliğini koruyacak gibi görünen bir konu üzerinde duracağım. Bu konunun başlığı ise ‘Türkiye’deki Eğitim Seviyesi’ yani dediğim gibi ben bu Türkiye’de olan eğitimden pek fazla bir eğitim aldığımı düşünmüyorum açıkçası...”

3. Sınıf (10.ÖA) “ Son aylarda hatta son günlerde adını pek çok duyduğumuz tanzim satış noktaları, kur yükselmesi, fiyat pahalılığı ülkemizi ekonomik yönden çok yıpratmaktadır.”

4.Sınıf (11.ÖA) “21.yy en büyük patlama yapan güncel olayı hiç kuşkusuz gelişen bilişim ağları olmuştur.”

4.Sınıf (9.ÖA) “ Seçtiğim güncel olay 2018-2019 ekonomik krizi seçme sebepim, ekonomi toplumların bel kemiğidir. Ekonomi temelden sarsılırsa toplumun temel dinamikleri de sarsılır.

4.Sınıf (2.ÖA) “Geride bıraktığımız 2018 yılının son çeyreğinde Amerika’da bilimsel nitelikte önemli faaliyetler oldu. Son yıllarda insanların aklında uzayda yaşam var mı? Varsa ne kadar var ya da hangi gezegenlerde var sorusu oldukça yer ediyor.”

4.2. Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesine ilişkin bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerdeki güncel olayın sosyal bilgiler ile ilişkisini kurabilmesine yönelik yapılan betimsel analiz bulguları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirledikleri Güncel Olayın Sosyal Bilgilerle İlişisini Kurabilip Kuramadıklarına İlişkin Bulgular

	f
Kurabiliyor	46
Kuramıyor	14

Tablo 4’e baktığımızda 60 öğretmen adayımızdan 46 katılımcı belirledikleri güncel olayın sosyal bilgiler ile bağı kurabilirken 14 katılımcı tam olarak bir bağ kuramamıştır. Sosyal bilgiler ile herhangi bir bağ kuramayan katılımcılar genelde “atamalar, Fransa’daki Sarı Yelekliler isyanı, ABD ve Venezuela arasındaki gerginlik ve dünyaya yansımaları” hakkında metinlerini şekillendiren katılımcılardır. Öğretmen adaylarından bazılarının ifadeleri şunlardır:

1.sınıf (13.ÖA). **Kuramayan ÖA** “ Geçtiğimiz aylarda Amerikan Başkanı Donald Trump’ın birçok dengeleri değiştirdiğini ve değiştirmeye çalıştığını haberlerden görüyoruz. Venezuela da kendisi için Maduro karşıtı bir muhalifi destekledi, bu şekilde Venezuela da kendisi için yeni bir destek kazanarak diğer ülkelere de gözdağı vermeye çalışıyor.

2.Sınıf (8. ÖA). **Kurabilen ÖA** “ Ülkemizde henüz yeni uygulanmaya başlanan güncel olaylardan biri de ücretli poşet uygulamasıdır. Ocak ayında uygulamaya konan bu uygulama birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. ... Bu olay gencinden yaşlısına herkesi ilgilendiren bir olay olup çevreyi korumanın temiz tutmanın önemi çocuklara aşılmalıdır. ... Bu yüzden sosyal bilgiler dersinde öğrencilere bu konuda bilgi verilmeli ve atıklar geri dönüşüme kazandırılmalıdır.

3.Sınıf (7.ÖA). **Kurabilen ÖA** “ Güncel olayım tanzim satış noktaları tercih etme sebebim çiftçilerin emeklerinin yenmesi vatandaşın ucuza sebze yemeleri ve bu olayın sosyal bilgiler ile bağlantılı olabilmesi. ... Tanzim satışların uygulanış sebebi vatandaşın ucuza sebze yemeleri ve araçların yani tüccar ve komisyoncuların ortadan kalkmasını sağlamaktır. Ama bu uygulamaya üreticiyi dâhil etmediler. Üretici sebzesini ürettiği maliyeti karşılayamayacak fiyatlara yine

komisyonculara satıyor. ... Ülkede zaten ürettiğimiz fazla bir şey yokken tek üretip ihracat yapabildiğimiz sebze yetiştiriciliğini de el birliği ile bitiriyorlar.

3.Sınıf (5.ÖA). **Kurabilen ÖA** “ Ülkemizde 5 yılda bir olan yerel seçimler, her dönem de farklı tonlarda tartışılmakta ve yarışılmaktadır. 31 Mart 2019 yılında gerçekleşecek yerel seçimlerin birey ve toplum üzerine olası etkilerini tartışacağız. Yerel seçim ve toplumun yaşadığı yerde (köy, il, ilçe vs.) daha iyi hizmet almak için güvendiği bilgili çalışkan bir aday seçme sürecidir. Bu seçim genel seçimlerde ki gibi kendi fikir ve ideolojisini taşıyan partiyi ve kişiyi seçmek değil, daha iyi çalışma yürütecek adayı seçmektir. ... Toplumun kendi kendine kırdırılmaması için yetiyecek her bireyin ilkokul sıralarından itibaren öğretmenler tarafından bağımsız bir biçimde bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. En önemli görev sosyal bilgiler öğretmenine düşmektedir. Öğretmenler dürüst bir insan olarak bunu öğrencilerine açıklamalı bilinçli bir birey ve toplum yaratmaya çalışmalıdır.

4. Sınıf (12.ÖA). **Kuramayan ÖA** “ Öğretmen atamaları sadece son üç ayın değil uzun bir dönem eğitim fakültelerinin kâbusu haline gelmiştir. Gerek maddi gerekse manevi boyutta öğretmen adaylarımız büyük bir çöküntüye uğratmaktadır. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının gözünde umutsuzluk, keder, üzüntü, yoğunlaşmaktadır. Kpss’ye çalışan öğrencilerde bile zaten atanamayacağım düşüncesi hâkimdir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerdeki güncel olayın sosyal bilgiler ile ilişkisini nasıl kurduğuna yönelik betimsel analizin bulguları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirledikleri Güncel Olayın Sosyal Bilgilerle İlişkisini Nasıl Kurduklarına İlişkin Bulgular

Öğrenme Alanları	Kazanımlar	f
Birey ve Toplum	Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.	17

Kültür ve Miras		0
İnsanlar Yerler ve Çevreler	Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.	1
	Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.	1
	Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	3
Bilim Teknoloji ve Toplum	Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.	2
	Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin fikirleri sunar.	1
Üretim Dağıtım ve Tüketim	Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder.	11
	Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	3
Etkin Vatandaşlık	Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar.	5
Küresel Bağlantılar	Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir ve öneriler geliştirir.	2

Tablo 5'e baktığımızda öğretmen adaylarının çoğu güncel olayların öğrenme alanları aracılığıyla sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurmuşlardır. Öğretmen adayları yazdıkları güncel olaylarını en fazla birey ve toplum öğrenme alanının yanı sıra ve üretim dağıtım tüketim öğrenme alanıyla ilişkilendirmişlerdir. Daha sonra da etkin vatandaşlık ve insanlar yerler ve çevreler öğrenme alanları takip etmektedir. Öğretmen adayları en çok birey ve toplum öğrenme alanında, "*yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar*", kazanımına yönelik güncel olaylarını şekillendirmişlerdir. Üretim dağıtım ve tüketim öğrenme

alanında da “*çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder*” kazanımına yönelik 11 öğretmen adayı, “*kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder*”, kazanımına yönelik olarak da 3 öğretmen adayı güncel olaylarını yazmışlardır.

Etkin vatandaşlık öğrenme alanında, “*temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar*”, kazanımına yönelik olarak 5 öğretmen adayı güncel olaylarını yazmıştır. İnsanlar yerler ve çevreler öğrenme alanında da, “*yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar*”, “*doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar*”, “*örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.*” kazanımları etrafında 5 öğretmen adayı güncel olaylarını yazmışlardır. Öğretmen adaylarından bazılarının ifadeleri şunlardır:

1.Sınıf (8.ÖA). “Sebze ve meyve fiyatlarının artması günlük hayatın daha fazla olması. Birey ve toplum açısından ele alırsak kişiyi psikolojik olarak etkiliyor ve birey bir türlü para kazanma ve bunu ihtiyaçları doğrultusunda harcamak uğraşı içinde oluyor...”

2.Sınıf (3.ÖA). “Sosyal bilgiler bölümünde üretim dağıtım ve tüketim konuları veya Türkiye toprak tipi yapısı konuları anlatılırken konuyu güncel hayatımızı yakından ilgilendiren Tanzim satışın ne sebeple yapıldığı, Türkiye tarımının bu evrelere nasıl geldiği konuları ayrıntılı bir şekilde açıklanabilir.”

3. Sınıf (13. ÖA). “Türkiye Cumhuriyeti’nde şuan gündemde olan ve sosyal bilgiler dersiyle ilişkili olan konu “Seçim” dir... Öğrencilerde kişi hak ve ödevlerinden olan bu hakkın önemini en iyi ve en doğru şekilde aktarmamız gerekmektedir.

4. Sınıf (10.ÖA). “Sosyal bilgiler dersinde öğrencinin demokratik bir vatandaş olarak siyasal katılım hakkını güncel bir olay ile ilişkilendirebileceğimi düşünüyorum. Güncel olan yerel seçimleri sosyal bilgiler dersinde etkin vatandaşlık, birey ve toplum gibi öğrenme alanlarında kullanabilirim.”

4.3. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel bir olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasında cinsiyete göre gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasının cinsiyete göre değişim gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan betimsel analizin sonucu Tablo'6 da gösterilmiştir.

Tablo 6: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirlediği Güncel Olayı Sosyal Bilgiler Dersiyle İlişkisini Kurmasının Cinsiyete Göre Gösterdiği Değişikliğe İlişkin Bulgular

Toplam	f
Kadın	30
Erkek	30
Kurabiliyor	
Erkek	24
Kadın	22
Kuramıyor	
Kadın	8
Erkek	6

Tablo 6'ya baktığımız zaman, katılımcıların yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurabilen öğretmen adayı sayısının 46 olduğu, hiç bağlantı kuramayan öğretmen adayı sayısının 14 olduğu görülmektedir. Tablo 6'daki verilere göre, yazılan güncel olayların sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurma konusunda kadın ve erkek öğretmen adaylarının sayısı birbirine oldukça yakındır. Fakat erkek öğretmen adayları 2 farkla kadın öğretmen adaylarından daha fazla bağlantı kurabilmişlerdir. Analiz sonuçlarında görülüyor ki, küçük de olsa bir farklılık gözlemlenmektedir. Sonuç olarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurması cinsiyete göre azda olsa değişiklik göstermiştir, denilebilir. Bağlantı kuran ve kuramayan öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olaylara ilişkin veri toplama aracından elde edilen bazı doğrudan ifadeler şunlardır:

1.Sınıf Erkek (3.ÖA). **Kuramayan** “ABD'nin Venezüella'ya ambargo uygulaması ve ABD başkanı Trump'ın başka ülkelerin milli ve ekonomik bağımsızlıkların kısıtlaması ulusal açıdan bakıldığında suç niteliği taşımaktadır. Lakin hiçbir bağımsız ülkenin buna tepki göstermemesi

vurdumduymaz tavırlar sergilemesi millet ve devletlerin ulusal ve ekonomik özgürlüklerini tehlikeye atmaktadır. Bu konuyu tercih etme sebebim toplumların ve milletlerin Amerika gücü ve yaptırımlarından çekinerek diğer devlet başkanlarının görmezden gelmesi sadece Amerika'nın yararına olup ulusların bağımsızlık güvencesini zedelemiştir.”

1.Sınıf-Erkek (3.ÖA). ABD ile Venezuela arasında ki olayı güncel olay olarak ele almış, diğer devletlerin ambargo uygulaması karşısındaki tavrından, ABD'nin etkisinden bahsetmiş ve yukarıda görüldüğü şekilde yazıya dökmüştür. Ancak yine burada hiç sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurduğu ya da kurmaya çalıştığı hiçbir ibare bulunmamaktadır. Belli tespitler yapılmış, konuyu seçme nedeni söylenmiş ancak anlatımı ve öğrencilere aktarılması, dersle nasıl birleştirileceği konusunda hiçbir düşünce belirtmemiştir.

2.Sınıf-Kadın (11.ÖA). **Kuramayan** “Eğitim sisteminin kötü olduğundan bahsetmek isterdim ama sistem bile yok gibi gözüküyor. Yıllarca eğitimle ilgisi olmayan kişiler eğitim bakanı olarak görev yaptı. (...) Şuan ki eğitim bakanımız Ziya Selçuk (çok şükür ki kendisi de bir eğitimcidir) atamaların sayısının artacağı müjdesini vermiştir (ne kadar uygulanır uygulanmaz bilinmez!) bunu duymak bile mutluluk vermiştir. Eğitim fakültesi mezunlarını atamalıyız ki toplum eğitimli bireyler tarafından yetiştirilir.”

2.sınıf-Kadın (11.ÖA). “eğitim sistemi” konusuna değinmiş sürekli atamalar, milli eğitim bakanlarından ve öğretmenlik mesleğinden bahsetmiştir. Tüm bunlardan bahsederken sosyal bilgiler dersiyle hiçbir bağlantı kurmamış öğrencilere nasıl aktarılacağı konusunda hiçbir fikir beyan etmemiştir.

3.sınıf-Kadın (12. ÖA). **Kurabilen** “Yaşadığım şehir olan Antalya'da yaklaşık bir aydır devam eden doğal felaketler en küçük yaş gruplarından en büyüklere kadar herkesi ilgilendiriyordu. Deniz seviyesinin yükselmesi fırtınalar ve hortumlardan dolayı hem şehir merkezinde hem de ilçelerde hem maddi hem de manevi zararlar çok fazlaydı. Hatta okulların tatil olduğu gün çalıştığım okulda bir sınıfımızın camına fırtınadan dolayı kopan bir ağaç dalı girmiş ve sınıf kullanılamaz hale gelmişti. Öğrencilerimle birlikte bu yaşanan talihsiz olayın sonuçlarını ve onların

bu olay hakkında ki yaşadıklarını konuştuk ve üstlerinde nasıl bir etki bıraktığını seracılık yapan ailelerimizin ne kadar zorlandığını anladık. Konuyu seçme amacım anlatacağım konu olan doğal afetlerle alakalı ve bugünlerde Antalya'nın gündeminde olmasıydı. Olayın nedenlerini, bizlere birinci dereceden etkilerini, şahit olduğumuzu olayları, deneyimlerimizi, maddi ve manevi sonuçlarını ve böylece bir doğal afetle karşılaştığımız zaman alabileceğimiz tedbirleri ve zararı en aza indirmek için neler yapabileceğimizi konuştuk.”

3.sınıf-Kadın (12. ÖA). “Öğretmen adayı doğal afetler konusunu değinmiştir. Doğal afetler konusunu ve insanlara olası etkilerini, yakın çevresinde meydana gelen olaylardan yola çıkarak öğrencilere aktaracağını, dile getirmiştir.”

4.Sınıf-Kadın (12.ÖA). **Kuramayan** “Öğretmen atamaları son üç ayın değil uzun bir dönem eğitim fakültelerinin kâbusu haline gelmiştir. Gerek maddi gerekse de manevi boyutta öğretmen adaylarımızı büyük bir çöküntüye uğratmaktadır. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının gözlerinde bile umutsuzluk, keder, üzüntü yoğunlaşmaktadır. Öğretmen atamaları sadece eğitim fakültelerinin değil tüm toplumun sorunu haline gelmiştir. İntihar eden öğretmen sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Artık buna bir son denmelidir. Eğitim fakültelerinin sayıları azaltılmalı, öğrenci kalitesi artırılmalıdır. Öğretmen adayımız psikolojik olarak rahatlatılmalı geleceğin öğretmeni pozisyonuna getirilmelidir.”

4.Sınıf-Kadın (12.ÖA). “Öğretmen atamaları” konusuna değinmiştir. Metnin içinde bolca öğretmen adaylarının çektiği sıkıntılardan, KPSS'den, atama kontenjanından ve atamalar için neler yapılması gerektiğinden bahsetmiş ve metnini sonlandırmıştır. Yazdığı güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurduğu bir cümle ya da düşünceye rastlanmamıştır.

4.4. Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı Sosyal Bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesinin GANO'ya göre gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayın sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesinin GANO'ya göre değişiklik gösterip göstermediğine yönelik yapılan betimsel analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 7'de verilmiştir. (Tablo 7'de mavi renkle işaretlenen öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olay ile sosyal bilgiler dersi arasında ilişki kuramadıklarını göstermektedir.)

Tablo 7: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayının Belirlediği Güncel Olayı Sosyal Bilgiler Dersi İle İlişkisini Kurabilmesinin GANO 'Ya Göre Gösterdiği Değişikliğe İlişkin Bulgular

1.Sınıf GANO	2.Sınıf GANO	3.Sınıf GANO	4.Sınıf GANO
14.Ö 3.08	1.Ö 3.50	1.Ö 3.76	12. 3.69
3.Ö 2.97	4.Ö 3.50	2.Ö 3.75	10.Ö 3.68
10.Ö 2.95	7.Ö 3.50	9.Ö 3.60	8.Ö 3.23
12.Ö 2.93	8.Ö 3.40	7.Ö 3.50	7.Ö 3.20
13.Ö 2.90	11.Ö 3.26	15.Ö 3.32	14.Ö 3.20
8.Ö 2.78	15.Ö 3.24	12.Ö 3.25	11.Ö 3.20
6.Ö 2.67	14.Ö 3.22	14.Ö 3.23	9.Ö 3.18
7.Ö 2.59	6.Ö 3.20	5.Ö 3.21	4.Ö 3.12
15.Ö 2.54	3.Ö 3.20	10.Ö 3.20	1.Ö 3.11
1.Ö 2.53	2.Ö 3.16	13.Ö 3.10	5.Ö 3.10
2.Ö 2.45	12.Ö 3.09	4.Ö 3.08	3.Ö 3.10
5.Ö 2.41	9.Ö 3.00	3.Ö 3.02	2.Ö 3.00
9.Ö 2.38	5.Ö 2.85	8.Ö 3.02	6.Ö 3.00
4.Ö 2.20	10.Ö 2.80	6.Ö 2.85	13.Ö 2.91
11.Ö 2.20	13.Ö 2.62	11.Ö 2.80	15.Ö 2.88

Tablo 7'ye bakıldığında, 1.sınıfta olan 8 öğretmen adayı yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kuramamışken 2.sınıfta bulunan 4 öğretmen adayı hiçbir bağlantı kuramamıştır. 3. sınıf öğretmen adaylarının tamamı yazdıkları güncel olayın bağlantısını kurarken 4.sınıf öğretmen adaylarından 2 öğretmen adayı kuramamıştır.

1.sınıf öğretmen adaylarını kendi içerisinde değerlendirdiğimizde yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler ile bağlantısını kurma durumunun açık bir şekilde

değişiklik gösterdiği görülmektedir. GANO'su yüksek olan öğretmen adayları bağlantıyı çok rahat kurarken GANO'su düşük olan öğretmen adayları bağlantıyı kuramamışlardır.

2.sınıf öğretmen adayları arasında GANO sıralamasına göre 5. 6. 12. ve 15. sıradaki öğretmen adayları hiçbir bağlantı kuramamıştır. Tabloya baktığımızda dengeli bir dağılım olduğunu görmekteyiz. Ancak bu dengeli dağılıma rağmen sosyal bilgiler öğretmen adaylarının GANO durumuna göre sosyal bilgilerle bağlantı kurmada değişiklik olduğunu görmekteyiz.

3.sınıf öğretmen adaylarının hepsi yazdıkları güncel olaylar ile sosyal bilgiler arasında bağlantı kurmuşlar ve konularını sosyal bilgiler öğrenme alanlarına bağlamışlardır.

4.sınıf öğretmen adaylarından 2 öğretmen adayı hiçbir bağlantı kuramamıştır. Bu iki öğretmen adayından biri 4. sınıf sıralamasında en üst sırada olan öğretmen adayı diğeri de 9. sırada olan öğretmen adayıdır. Burada da öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler ile ilişki kurma durumunun değişiklik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Genel duruma baktığımızda yazılan güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurma aşamasında GANO'su düşük olan öğretmen adaylarının genel olarak bağlantıyı kuramadığını görüyoruz. GANO'su düşük olan öğretmen adaylarının bağlantıyı kuramama durumu 1.sınıf ve 2.sınıfta çoğunlukta iken 3. ve 4.sınıfta da azınlıkta olduğunu görebiliyoruz. Sonuç olarak, sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurabilmesi GANO'ya göre değişiklik göstermektedir, diyebiliriz. Aynı zamanda öğretmen adaylarının sınıf düzeyi artıkça yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersi ile bağlantısını kurma durumu da artmıştır da, diyebiliriz.

4.5. Sosyal Bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasının sınıf düzeyine yönelik olarak gösterdiği değişikliğe ilişkin bulgular

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının belirlediği güncel olayı, sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilmesinin sınıf düzeyine göre gösterdiği değişime yönelik yapılan analiz sonucu Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayının Belirlediği Güncel Olayı Sosyal Bilgiler Dersiyle İlişkisini Kurması Sınıf Düzeyine Göre Gösterdiği Değişime İlişkin Bulgular

Sınıf düzeyi	f
1.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	7
Kuramayan Öğretmen Adayı	8
2.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	11
Kuramayan Öğretmen Adayı	4
3.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	15
Kuramayan Öğretmen Adayı	0
4.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	13
Kuramayan Öğretmen Adayı	2

Tablo 8’de sosyal bilgiler öğretmen adayının belirlediği güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasının sınıf düzeyine göre gösterdiği değişime ilişkin bulgulara baktığımızda, 1.sınıf düzeyinde öğretmen adaylarının 7 tanesi bağlantı kurabilirken 8 öğrenci bağlantı kuramamıştır. 2.sınıf düzeyinde öğretmen adaylarının 11 tanesi bağlantı kurabilirken 4 tanesi kuramamıştır. 3. sınıf düzeyinde tüm öğretmen adaylarımız bağlantıyı kurabilmiştir. 4.sınıf düzeyinde ise 13 öğretmen adayı bağlantıyı kurabilirken 2 öğretmen adayı bağlantıyı kuramamıştır.

Buradan hareketle öğretmen adaylarının 1. sınıftan son sınıfa doğru ilerleyen öğrenim hayatlarında aldıkları derslerin, bilimsel düşünme anlamında katkı sağladığı söylenebilir. Çünkü Tablo 8’e bakıldığında, 1. Sınıftan 4. Sınıf düzeyine ilerlerken öğretmen adaylarının anlattıkları güncel olayları sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurması noktasında pozitif yönde ilerleme sağlanmıştır denilebilir. Sadece son sınıf öğretmen adaylarından olan, 2 öğretmen adayının her ikisi de anlattıkları güncel olaylarını öğretmenlerin atanması konusunda ele almışlardır. Bunun nedeni de 4. Sınıf öğretmen adaylarının atanma kaygısı içinde bulunmaları ve bu durumun onlarda oluşturduğu kaygıdan dolayı olduğu söylenebilir.

4.6. Öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının anlatmaya çalıştığı güncel olayı bilimsel temellere dayandırarak yani “iddia - karşı iddia – veri – gerekçe - destekleyici ve sonuç” bileşenleri bağlamında değerlendirip değerlendiremediklerine ilişkin bulguların sonuçları Tablo 9, Tablo 10, Tablo 11 ve Tablo 12’de verilmiştir. (Burada tüm sınıf düzeylerinde sadece anlattıkları güncel olayların sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kuran 46 öğretmen adayının metinlerinin analizlerine yer verilmiştir.)

4.6.1. Sosyal bilgiler 1. sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular

Tablo 9: Sosyal Bilgiler 1.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

1.sınıf	İddia	Karşı iddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
6.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
8.ÖA	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var
10.ÖA	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
11.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
12.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
14.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
15.ÖA	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
f	0	6	3	2	3	2

Tablo 9’a baktığımızda 1.sınıf düzeyinde 15 öğretmen adayı içinden 6.ÖA,8.ÖA,10.ÖA,11.ÖA,12.ÖA,14.ÖA ve 15.ÖA’ları anlattıkları güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurdukları için 4.6. alt problem kapsamında metinleri değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının metinlerinin analiz sonuçlarına baktığımızda, tüm öğretmen adayları ortaya bir iddia koymuştur, ancak 10.ÖA dışında tüm metinlerde karşı iddia bileşeni kullanılmamıştır. Daha sonra 8.ÖA, 10.ÖA ve 15.ÖA metinlerinde verilerini ortaya koyamazken, 10.ÖA ve 15.ÖA iddialarının gerekçelerini belirtmemişleridir. 10.ÖA 15.ÖA gerekçelerini belirtmedikleri için doğal olarak destekleyici de kullanmamışlardır. 10.ÖA ve 15.ÖA’nın yanı sıra 14.ÖA da destekleyici kullanmamıştır. 10.ÖA ve 15.ÖA metinlerini herhangi bir sonuca

bağlayamamıştır. Aşağıda 1.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden bazı örnekler verilmiştir:

6.ÖA

İddia: Ürünlerin fiyatlarının artması vatandaşlar üzerinde büyük tepki uyandırmıştır.

Karşı iddia: Yok

Veri: Pazarda satılan ürünlerin pahalı olması nedeniyle devlet şehirlere tanzim satış merkezleri kurdu. Burada daha uyguna ürünler satılıyor. İnsanlar bu nedenden dolayı sabahın erken saatlerinde burada sıraya giriyorlar.

Gerekçe: Bu artışın sebepleri doğal etkenlerden dolayı tarım ürünlerinin büyük hasar görmesinden kaynaklıdır.

Destekleyici: Artık kendi üretimimizin durmasında büyük bir etken.

Sonuç: Bu olayın daha fazla devam etmemesi, toplumun refah seviyesinin yükselmesi için yerli üretime devam etmeli ve kıymetini bilmeliyiz.

11.ÖA

İddia: sebze meyve fiyatlarının bu hızlı artışı alıcının durumunu giderek zorlaştırmaktadır. Maaşlara yapılan zamma rağmen enflasyon oranı giderek arttığı için insanlar yakınmaktadır.

Karşı iddia: Yok

Veri: Hava durumlarının bozulması sebze oluşumunu etkilemekte ve ayrıca Antalya'da meydana gelen hortum birçok seranın yıkılmasına sebebiyet verdi. Bu yüzden yüzlerce sebze heba oldu. Seraların kullanışsız hale gelmesi de cabası. Yeniden seralar kurmak ve sebze ekmek baya maliyetli bir iş.

Gerekçe: Üreticiden satıcıya geçinceye kadar bir sürü elde geçtiği için zamlar olmakta. Gerekli gereksiz her şeyi ithal ettiğimiz için fiyatlar bu kadar yüksek ve ülkenin durumu bu kadar kötüleşmekte.

Destekleyici: Üstüne üstlük dışa da bağlı bir ülkeyiz.

Sonuç: Zengin daha çok zenginleşirken Fakir daha çok fakirleşmekte. Birçok insan işsiz. Birçok insanda asgari ücretle çalışıyor. Enflasyonun bu denli artışı maaşları ay sonuna kadar kullanamamamıza neden oluyor ve birçok aile sıkıntı çekiyor.

12.ÖA

İddia: Dünyada iklim değişikliğinden kaynaklı olarak pek çok doğal afet yaşanmaktadır.

Karşı iddia: Yok

Veri: Başlıca olarak geçtiğimiz günlerde yaşanan Antalya'daki hortum felaketidir. Bu durum aslında insanlardan kaynaklı olan bir olaydır.

Gerekçe: Ozon tabakasının delinmesinden dolayı iklimimiz her geçen gün değişiklik göstermektedir.

Destekleyici: Buzullardaki karın erimesinden dolayı deniz ve okyanuslarda su seviyesi artmakta ve karaların su altında kalma olasılığı her geçen gün artmaktadır.

Sonuç: İnsanların bilinçsiz olarak kullandığı deodorantlar egzoz gazları fabrika bacaları gibi daha pek çok aslında önlenbilir şeyler. Lakin insanlık buna pek dikkat etmemektedir.

4.6.2. Sosyal bilgiler 2. sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular

Tablo 10: Sosyal Bilgiler 2.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

2.sınıf	İddia	Karşı iddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
1.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
2.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Yok
3.Ö	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
4.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
5.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
6.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Yok
7.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
8.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
10.Ö	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
12.Ö	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Var
14.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
f	0	11	2	3	8	4

Tablo 10'a baktığımızda 2.sınıf düzeyinde 15 öğretmen adayı içinden 9.ÖA, 11.ÖA,13.ÖA ve 15.ÖA'ları anlattıkları güncel olayı sosyal bilgiler dersiyile ilişkisini kuramadıkları için analiz dışında kalmışlardır.

Öğretmen adaylarının oluşturdukları metinlerin analiz sonucuna baktığımız zaman tüm öğretmen adayları ortaya bir iddia koyabilmişlerdir. En çok göze çarpan 11 öğretmen adayı karşı iddia 8 öğretmen adayı destekleyici kullanmamışlar ve 4 öğretmen adayı da yazdıkları metinlerini bir sonuca bağlayamamışlardır. Bunun yanın da öğretmen adayları en çok iddia, veri ve gerekçe bileşenlerini metinlerinde kullanmışlardır. Aşağıda 2.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden bazı örnekler verilmiştir:

2.ÖA

İddia: Küreselleşen dünyada teknolojinin hızına yetişememek ve bu çarkın gerisinde kalmak Türkiye açısından baktığımızda geride kaldığını ve toplumun sürekli değişen teknoloji karşısında düşmeden koşmaya çalışması bu yönden bir eksikliğimizdir. Eğitim ve dünyasında da teknoloji hızla ilerlemekte ve bir bakıma iyi iken bir bakıma korkutucudur.

Karşı iddia: Yok

Veri: Artık fabrikalarda şirketlerde robotların hâkim olduğu bir saha var ve bu robot adı verilen teknoloji unsuru yakında eğitimle de iç içe olacaktır. En basit örnek olarak lise öğrencilerine dağıtılan tablet. Lise döneminde zaten ergenlik zamanında olan öğrenciler, eğitim öğretimi kolaylaştıracak ve ilerlemesini sağlayacak bu uygulamayı PC oyunları, çevrimiçi siteler vb. gibi amacından sapan bir şekilde kullanıyor.

Gerekçe: Endüstri 4.0 hatta 5.0 dünyasında bulunurken Türkiye'nin hala 3.0 civarında dolaşiyor olması ne kadar geri kaldığımızın bir göstergesidir. Çünkü çocukların teknolojiyi yanlış kullanması ve onların bilinçlendirilmemesi yanlış sonuçlar doğurabiliyor.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Yok

4.ÖA

İddia: Belirlemiş olduğum konu poşet kullanımının ücretli olması, birey ve toplum üzerindeki etkisi. Bu konunun insanlara çevre bilinci kazandırmak adına önemli olduğunu düşünüyorum.

Karşı iddia: Yok

Veri: Bu durum temiz bir çevre için etkindir. Bilinç kazandırılması açısından çok önemlidir. Sosyal Bilgiler eğitiminde birey ve toplum konusu içinde öğrencilere ve yeni nesile çevre bilincinin aşılması için önemli ve gereklidir.

Gerekçe: İlk gelen sonuçlara göre poşet kullanımında % 70 azalmanın görülmesi bunun ise yaradığını gösteriyor.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Bu tarz çevreci konularda bilincin artırılması ve eğitimin desteklenmesi lazım.

8.ÖA

İddia: Poşetin ücretli hale gelmesi gencinden yaşlısına herkesi ilgilendiren bir olay olup çevreyi korumanın, temiz tutmanın önemi çocuklara aşılmalıdır. Çevremizde gereksiz yere atılan plastik poşetler kirliliğine neden olmaktadır.

Karşı iddia: Yok

Veri: Ocak ayında uygulama birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Bazı bireyler bu uygulamanın gereksiz olduğunu poşete para vermek istemediğini her yerde birçok plastik olduğunu iddia ederken bazıları ise bu uygulamayı doğru bulmuştur ki yabancı ülkelerde bu uygulama uzun yıllardan beri zaten uygulanmaktadır.

Gerekçe: Ülkemizde bu uygulamaya geçişten sonra poşet alımı azalmış buda çevre için önemli bir adım olmuştur.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Bu yüzden Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilere bu konuda bilgi verilmeli ve atıklar geri dönüşüme kazandırılmalıdır.

4.6.3. Sosyal bilgiler 3. sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular

Tablo 11: Sosyal Bilgiler 3.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

3.sınıf	İddia	Karşı iddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
1.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
2.Ö	Var	Var	Yok	Var	Var	Var
3.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
4.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
5.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
6.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
7.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
8.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var

9.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Var
10.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var
11.Ö	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Var
12.Ö	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
13.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var
14.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
15.Ö	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
f	2	14	6	3	8	2

Tablo 11'e baktığımızda 3. sınıf düzeyindeki tüm öğretmen adaylarının yazdıkları metinler analize tabi tutulmuştur. Öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerin analiz sonuçlarına baktığımızda 12.ÖA ve 15.ÖA dışında tüm öğretmen adayları iddialarını belirtmişlerdir. Karşı iddia bileşenini 14 öğretmen adayı belirtmezken sadece 2.ÖA öğretmen adayı karşı iddiasını belirtmiştir. 8 öğretmen adayı destekleyicisini belirtmemiş, 6 öğretmen adayı verisini vermemiş 3 öğretmen adayı iddiasının gerekçesini belirtmemiş ve 2 öğretmen adayı da yazdıkları metni sonuca bağlayamamıştır. Öğretmen adayları yazdıkları metinlerde en çok iddia ve gerekçelerini belirtmiş ve olaylarını sonuca bağlamışlardır. Aşağıda 3.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden bazı örnekler verilmiştir:

1.ÖA

İddia: Su sıkıntısı ve küresel ısınma tüm canlı hayatını yakından ilgilendiriyor. Yaşanan sorunlara karşı önlemler alınmaz ise yaklaşık 98 içersin de yeryüzünde büyük oranda su kıtlığı yaşanacak ve canlı hayatı çok büyük oranda olumsuz etkilenecektir.

Karşı iddia: Yok

Veri: Fazla su israfı çevrenin kirlenmesi doğal yaşam üzerine yapılan olumsuz etkiler ile ileriki süreçte ülkemiz de büyük sorunlara yol açacağı öngörülmektedir. Su sıkıntısı ve küresel ısınma bir birlerini yakından ilgilendiren ve etkileyen iki doğa sorunudur. Orman alanlarının tahribi ağaç dikiminin az olması atmosfere salınan zehirli gazlar ile küresel ısınmanın şiddeti artıyor ve iklim değişikliklerine neden oluyor.

Gerekçe: Çünkü küresel ısınma ve su sorununa neden olan birçok etken vardır. Toprak kirliliği, su kirliliği, ormanların yok edilmesi, sanayi atıkların doğaya atılması vb. sıralanabilir. Birçok çevre kirliliği sorununa yol açan neden ve etkenler vardır.

Destekleyici: Yaşanan iklim değişiklikleri ile buzulların erimesi sonucu buzul bölgelerde yaşanan canlı hayatı tehlikeye giriyor ve nesilleri yok olma tehlikesiyle karşılaşıyor. Doğal denge yani ekosistem zarar görüyor ve tüm canlı hayatı yaşanan bu olumsuzluklardan etkileniyorlar.

Sonuç: Canlı hayatını korumak doğal çevrenin zarar görmesini daha aza indirgeyebilmek için gerekli tedbirler alınmalı, ağaç dikim alanları artırılmalı, orman tahribatına karşı önlemler alınmalı, piknik alanlarında kurallara uymayanlara cezai işlemler uygulanmalı doğal çevreyi koruma ve su tasarrufunun önemini, gerekliliklerini anlatan seminerler düzenlenmelidir.

8.ÖA

İddia: Ekonomik sıkıntılar bireylerde agresif davranışlar ve olumsuz davranışlar açığa çıkarır. Buda açgözlü ve birbirine saygılı olunmayan tüm değerlerini unutan bir toplum yaratır.

Karşı iddia: Yok

Veri: Türkiye bir tarım devletiydi ve kendine yetiyordu. Diğer sektörlerde standart ve ilerlemesi vardı. Ülkedeki insanlara iş olanağı sağlıyordu. Buda hem ekonomik büyümeyi hem de toplum huzurunu sağlıyordu.

Gerekçe: Çünkü bir toplumda veya bir ülkede ekonomik refah varsa huzur vardır. Ekonomik sıkıntıları olan ülkeleri görüyoruz hepsi kendi içinde savaşa gidiyor ve parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Okullarda öğrenciler gelecek kaygısı olmadan öğrenmeye odaklanmalı, öğretmenler de geçim derdiyle uğraşmadan öğretmeye odaklanmalı.

10.ÖA

İddia: Tanzim satış noktaları kur yükselmesi fiyat pahalılığı ülkemizi ekonomik yönden çok yıpratmaktadır. Ülkemiz 2006, 2011 yılları arasında % 4, % 5 büyürken son yıllarda bu oran % 2'nin altına düşmüştür.

Karşı iddia: Yok

Veri: Yok

Gerekçe: Bu olayın en büyük nedeni üretmemeye sıkıntısı yaşıyor olmamız. Tarımda çiftçiyi, sanayide ustayı, turizm de turizmciyi destekleyen ataklar yapmadığımız sürece bu ekonomik sıkıntılar devam edecektir.

Destekleyici: Ayrıca Ekonomimizde büyük oranda yurt dışı bağımlılığı var ve ülkemizde yeterince döviz yoktur.

Sonuç: Hükümetin seçim için insanları kandırmayı bırakıp gerçek sorunlarla ilgilenmesi sorunu yerinde çözebilmesi toplumun içine karışabilmesi ve tedbirler alması gerekmektedir.

4.6.4. Sosyal bilgiler 4. sınıf öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular

Tablo 12: Sosyal Bilgiler 4.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

4.sınıf	İddia	Karşı iddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
2.Ö	Var	Var	Yok	Var	Yok	Var
3.Ö	Var	Var	Var	Var	Yok	Var
4.Ö	Var	Var	Var	Var	Yok	Var

5.Ö	Var	Var	Yok	Var	Yok	Yok
6.Ö	Var	Var	Var	Var	Var	Var
7.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
8.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
9.Ö	Var	Var	Var	Var	Var	Var
10.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok
11.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Var	Yok
13.Ö	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Var
14.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
15.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok
f	0	7	5	1	8	4

Tablo 12'ye baktığımızda 4. sınıf düzeyinde 15 öğretmen adayı içinden 1.ÖA ve 12.ÖA, anlattıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kuramadıkları için analiz dışında kalmışlardır.

Öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerin analiz sonuçlarına baktığımızda tüm öğretmen adayları ortaya bir iddia koymuşlardır. 7 öğretmen adayı karşı iddiasını, 5 öğretmen adayı verisini, 1 öğretmen adayı gerekçesini, 8 öğretmen adayı destekleyicisini belirtmezken 4 öğretmen adayı da yazdıkları metinlerini bir sonuca bağlayamamıştır. Aşağıda 4.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden bazı örnekler verilmiştir:

2.ÖA

İddia: Geride bıraktığımız 2018 yılının son çeyreğinde Amerika'da bilimsel nitelikte önemli faaliyetler oldu. Son yıllarda insanların aklına uzayda yaşam var mı? Varsa ne kadar var ya da hangi gezegenlerde var sorusu oldukça yer ediyor.

Karşı İddia: Amerika ve diğer dünya ülkelerinde bu tür gelişmeler olurken bizim kendimize sorduğumuz sorular “ Biz bu gelişmelerin neresindeyiz?” ya da biz ne zaman bu faaliyetlere başlayacağız olmalıdır.

Veri: Yok

Gerekçe: Bunlara cevaben önce Tesla şirketi “Space X” adında bir araç yolladı. Ardından NASA “Insight” adında bir uzay aracı yolladı.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Bu denli önemli olan bir konuda ülkemizde önemli adımların atılmaması toplumumuz açısından oldukça üzücü bir durum. Bir an önce bizde kendi ayaklarımızın üzerinde durmayı becermeliyiz. Ancak bu şekilde Muasır medeniyetler seviyesine ulaşabiliriz.

10. ÖA

İddia: Sosyal Bilgiler dersinde öğrencinin demokratik bir vatandaş olarak siyasal katılım hakkını güncel bir olay ile ilişkilendirebilirim. Ayrıca böyle bir olay öğrencinin farklı görüşlere sahip olabileceği ve saygı duyabileceği bir olaydır.

Karşı iddia: Yok

Veri: Yok

Gerekçe: Gerekçem güncel olan yerel seçimleri sosyal bilgiler dersinde etkin vatandaşlık birey ve toplum gibi öğrenme alanlarında kullanabilirim. Yerel seçimler öğrencilerin toplumun seçtiği kişilerin bireyleri nasıl etkilediğini de görebilecekleri bir konudur.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Yok

14.ÖA

İddia: Birey ve toplum açısından oldukça tehlikeli olan bu oyun kapatılamamaktadır, yani internet üzerinden silinememektedir. Okul çağındaki bireylerin, aileleri ve okuldaki öğretmenler ile arkadaşlarıyla olan kuvvetli bağları bu tip vakaların artmasını engelleyebilir. Öğretmenler ile ebeveynler sürekli iletişimde olması öğrencinin duygusal durumlarının ailesi tarafından dikkatli bir biçimde gözlenmesi eğer varsa

içinde bulunduğu değersizlik duygusunu kuvvetli manevi ilişkiler ile giderilmelidir.

Karşı iddia: Yok

Veri: Son 3 yılda bütün dünya ve Türkiye’de sıklıkla ölümlere sebep olan “Blue Whale” (mavi balina) özellikle 7-18 yaş grubunda ki bireylerin intihar vakaları ile gündeme geldi. Bu oyunda bireylerle temasa geçen oyun yöneticileri bireylerin kendilerine zarar vermelerini sağlayan 50 adet görev vermektedir. En son görev ise kendini öldürmektir. Bireylerin tüm dijital araçları hacklenip bireylere şantaj yapılarak oyun devam ettirilmektedir.

Gerekeç: Eğer önlemler alınmazsa ise bu oyun yüzünden birçok öğrenci hayatını kaybedebilir. Oyunun ülkemizde ki internet ağlarından vb. yasaklanması da bu tehlikeyi ortadan kaldıramayabilir.

Destekleyici: Yok

Sonuç: Milli Eğitim Bakanlığı’nın diğer bakanlıklar ile bu konuda ciddi yaptırımlar yapabilmesi çok önem arz etmektedir.

BÖLÜM V

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde ilk olarak, çalışmanın temel problemi ve alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgulardan ortaya çıkan sonuçlara yer verilmiştir. Sonuçlar daha sonra literatür dikkate alınarak tartışılmıştır. En sonda ise sonuçlar doğrultusunda öneriler yapılarak bitirilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Değişen ve gelişen dünyada neredeyse her gün, toplumları ciddi oranlarda etkileyen olaylar yaşanmaktadır. Toplumun ve bireylerin bu hızlı değişim ve gelişime ayak uydurabilmesi, bilginin bir “tık” ötede olduğu ve aynı zamanda bilgi kirliliğinin de had safhada olduğu bu dönemde eğitim olgusu büyük önem arz etmektedir. İnsanların gelişmeleri, değişimleri ve her gün yaşanan, toplumları etkileyen gündelik olayları ya da güncelliğini uzun süre koruyan olayları, doğru bir şekilde anlayıp değerlendirmeleri, çözümlenmeleri ve analiz etmeleri için de eğitimin ve eğitimi veren öğretmenlerin çok önemli görevleri ve sorumlulukları vardır.

Temel amacı iyi vatandaş yetiştirmek olan sosyal bilgiler dersi, müfredatında bulundurduğu öğrenme alanları ve bu öğrenme alanlarına bağlı konular bağlamında insanların sosyal yaşamlarını inşa ederken, gündelik yaşanan olaylara bağlı olarak hayatlarını yönlendirirken bu olayları daha iyi değerlendirmelerini, analiz etmelerini sağlamaya yardımcı olan öncelikli ders durumundadır. Bunun yanı sıra bireylerin becerilerini geliştirebilmeleri için küçük yaşlarda alacakları eğitim çok büyük önem arz ederken bu konuda sosyal bilgiler öğretmenlerine de çok önemli görevler düşmektedir.

Bu araştırmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel olayları değerlendirme biçimlerini tespit etmek amacıyla, sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilecek güncel bir olay belirleyip, bunun birey-toplum açısından olası etkilerini ele aldıkları bir metin yazmaları, bunu da bilimsel bir üslupla yazmaları istenmiştir. Yazılan metinler analiz edildiğinde ve elde edilen bulgulara bakıldığında, incelemeye alınan 60 öğretmen adayının da, güncel bir olayı tespit edebildiğini

söylemek mümkündür. Yani çalışma grubundaki sosyal bilgiler öğretmen adaylarının aktardıkları güncel olaylarını net bir şekilde ortaya koyduklarını söylemek mümkündür.

Öğretmen adaylarının tümünün güncel olaylarını belirleyebilmiş olmaları güncel ve güncel olay kavramlarının anlamını bildiklerini göstermektedir, demek mümkündür. Öğretmen adaylarının belirlediği güncel olaylar genel olarak “ekonomik kriz, seçimler, eğitim konuları ve çevre sorunları” olarak göze çarpmaktadır. Öğretmen adaylarının büyük bir kısmının bu konular üzerinde yoğunlaşmasını ölçme aracının uygulandığı döneme seçimlerin denk gelmesi ve ekonomik krizin kendini çok yoğun bir şekilde hissettirip, sosyal medya, TV ve radyolarda yöneticilerin bu konuları konuşmalarının etkilemiş olması olasıdır. 60 öğretmen adayından 46 öğretmen adayı belirledikleri güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkilendirebilirken 14 öğretmen adayı sadece gündemdeki konuları yazmışlar ve sadece var olan durumu aktarmışlardır.

Araştırma kapsamında belirlenen diğer alt problemlere yönelik yapılan analiz sonuçlarına baktığımızda ise, öğretmen adayları değerlendirdikleri güncel olayların, sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurma noktasında sosyal bilgilerin öğrenme alanlarına yönelmişler ve belirledikleri konularını en çok “birey ve toplum”, “üretim dağıtım ve tüketim”, “etkin vatandaşlık” ve “insanlar yerler ve çevreler” öğrenme alanlarıyla ilişkilendirmişlerdir. Öğretmen adaylarından sosyal bilgilerle anlattıkları konunun bir bağlantısını kuramayan 14 öğretmen adayı genel olarak atamalardan ve Amerika-Venezuela arasında yaşanan olaylardan bahsetmiş sadece var olan durumu betimlemişlerdir. Araştırmadan elde edilen bu bulguya göre, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının, belirledikleri güncel olaylarını sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kuran öğretmen adayı sayısı yüksek olduğu için, yaşadıkları ya da yaşanan güncel bir olayı ders esnasında öğrencilere aktarırken sosyal bilgiler dersiyle ilişkilendirebileceklerini söylemek mümkündür.

Araştırmada elde edilen bir başka bulguya göre, belirledikleri güncel olayı sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurma durumunun cinsiyete göre değişip değişmediğine bakıldığında, 8 kadın öğretmen adayının hiçbir bağlantı kurmamasına karşın diğer tarafta 6 erkek öğretmen adayı da bağlantı kurmamıştır. Bu sonuçlardan hareketle, kadın ve erkek öğretmen adaylarının arasında bağlantı kurma noktasında

cinsiyete göre farklılaşma oranının çok az olduğu, bu farklılaşmanın ise erkek öğretmen adaylarının lehine olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayın sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurma durumunun sınıf düzeyine göre değişip değişmediğine bakıldığında 1.sınıf öğretmen adaylarından 7, 2.sınıf öğretmen adaylarından 11, 3.sınıf öğretmen adaylarından 15, 4.sınıf öğretmen adaylarından 13 öğretmen adayı konularını sosyal bilgiler dersiyle ilişkilendirebilmişlerdir. Sonuçlara bakıldığında, 1.sınıf düzeyinde güncel olay ile sosyal bilgiler ilişkisini kuramayan öğretmen adayı sayısı fazlayken, bu durum 2. sınıfta yükselmiştir. 3. sınıfta analize tabii tutulan tüm öğretmen adayları bağlantısını kurmuş ancak 4.sınıfta 13 öğretmen adayına düşmüştür. Buradan hareketle anlatılan güncel olayın sosyal bilgilerle bağlantısının kurulmasının sınıf düzeyiyle doğrudan bir ilişkisi gözlenirse de, az da olsa sınıf düzeyi arttıkça ilişkilendirmenin de arttığını söylemek mümkündür.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayın sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurma durumunun genel akademik not ortalamasına (GANO) göre değişip değişmediğine bakıldığında, 1. sınıf öğretmen adaylarından güncel olay ile sosyal bilgiler ilişkisini kuramayanlar çoğunluk olarak genel akademik not ortalaması düşük olan öğrencilerdir. 2.sınıf düzeyinde 4. ve 5. sırada olan öğretmen adaylarıyla 12. ve 15. sıradaki öğretmen adaylarının bağlantı kuramadıklarını görmekteyiz. 3.sınıf düzeyindeki tüm öğretmen adayları, bağlantı kurarken, 4.sınıf düzeyinde genel akademik not ortalaması sıralamasına göre 1. ve 9. sıradaki öğretmen adaylarının bağlantı kuramadığını görmekteyiz. Burada öğretmen adaylarının aldıkları ders sayıları transkriptlerinde eşit olmadığı için her sınıf kendi içinde analize tabii tutulmuştur. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının lisans eğitiminde derslerde gösterdikleri başarı ve aldıkları notlar sonucunda elde edilen genel akademik not ortalamalarının, belirledikleri güncel olayın sosyal bilgiler ile ilişkisini kurması üzerinde, mutlak bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın temel problemlerinden biri olan, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayları “İddia – Karşı İddia - Veri - Gereke - Destekleyici ve – Sonuç” bileşenleri göz önüne alındığında yazmış oldukları güncel olayları hangi düzeylerde değerlendirebildiklerine ilişkin bulgulara bakıldığında, 1.sınıf düzeyindeki öğretmen adayları konularını anlatıp değerlendirdiklerinde en çok

“karşı iddia” yı kullanmazken daha sonrasında metinlerinde veri ve destekleyici kullanmamışlardır. 1. sınıf öğretmen adaylarının bir konuyu anlatırken en çok karşı iddia yani bir anti tez oluşturmada problem yaşadığını söyleyebiliriz. Ayrıca bunun yanı sıra 1.sınıf öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıklarını ve değerlendiremediklerini söylemek mümkündür.

2.sınıf öğretmen adaylarının yazmış oldukları güncel olayları hangi düzeylerde değerlendirebildiklerine ilişkin bulgulara bakıldığında tüm öğretmen adayları ortaya bir iddia koyabilmişlerdir. Ancak aynı zamanda 2.sınıftaki tüm öğretmen adayları karşı iddiasını yazamazken 8 öğretmen adayı destekleyicisini yazmamış, 4 öğretmen adayı yazdığı güncel olayı sonuca bağlamamış, 3 öğretmen adayı gerekçesini ve 2 öğretmen adayı da verisini yazmamışlardır. Orta çıkan bu bulgulara baktığımızda 2.sınıf öğretmen adaylarının da ortaya bir anti tez koymada yetersiz olduklarını söyleyebiliriz. Aynı zamanda iddialarını destekleme konusunda da problem yaşadıklarını söylemek mümkündür. 2.sınıf öğretmen adaylarının ortaya çıkan bulgularına genel olarak baktığımızda da belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıklarını ve değerlendiremediklerini söylemek mümkündür.

3.sınıf öğretmen adaylarının yazmış oldukları güncel olayları hangi düzeylerde değerlendirebildiklerine ilişkin bulgulara bakıldığında 12.ÖA ve 15.ÖA ortaya bir iddia koyamazken sadece 2.ÖA iddiasına karşılık bir karşı iddia yazabilmiştir. Genel olarak çıkan sonuçlara bakıldığında ise 14 öğretmen adayı karşı iddiasını, 8 öğretmen adayı, destekleyicisini, 6 öğretmen adayı verisini, 3 öğretmen adayı gerekçesini yazamazken, 2 öğretmen adayı ortaya hiçbir iddia ortaya koyamamış, 2 öğretmen adayı da yazdıkları metni sonuca bağlayamamışlardır. Burada belirtmekte fayda olacağı söylenebilecek bir bilgi de, iddiasını ortaya koyamayan 12.ÖA ve 15.ÖA iddialarını ortaya koymadıkları için argümantasyon temelli metin yazmanın diğer bileşenleri için bir analizde bulunulmamıştır ve doğrudan yok sayılmıştır. Çünkü argümantasyon temelli metin yazabilme becerilerini değerlendirmeye aldığımız ve diğer bileşenlerin anlam kazanmasının iddianın varlığına bağlı olması nedeniyle iddianın yokluğu diğer bileşenlerin var olma durumlarını negatif yönde etkilemiş ve yok sayılmıştır. 3.sınıf öğretmen adaylarının ortaya çıkan bulgularına genel olarak baktığımızda da belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıklarını ve değerlendiremediklerini söylemek mümkündür.

Son olarak 4 sınıf öğretmen adaylarının yazmış oldukları güncel olayları hangi düzeylerde değerlendirebildiklerine ilişkin bulgulara bakıldığında, analize tabi tutulan tüm öğretmen adaylarının iddialarını ortaya koymalarına karşın 8 öğretmen adayı destekleyicisini 7 öğretmen adayı karşı iddiasını, 5 öğretmen adayı verisini, 4 öğretmen adayı sonucunu ve 1 öğretmen adayı gerekçesini belirtmemiştir. Göze çarpan önemli bir bulgu 4.sınıf öğretmen adaylarının 1. 2. ve 3. sınıf öğretmen adaylarından farklı olarak en çok karşı iddia ve gerekçe bileşenlerini kullanan öğretmen adayları olmalarıdır. Aynı zamanda sınıflar arasında analize tabi tutulmuş en fazla öğretmen adayı sayısına sahip 2.grup olmasına rağmen argümantasyon temelli yazdıkları metinlerde, bileşenleri en çok kullanan öğretmen adayları 4. sınıflar olmuştur, denilebilir. Ancak ortaya çıkan bu bulgunun, öğretmen adaylarının kaliteli argüman oluşturabildikleri sonucuna varılabilmesi için yeterli olmadığı söylenebilir.

Genel olarak araştırma kapsamında elde ettiğimiz bulgulara bakacak olursak çalışma grubundaki sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tümü güncel bir konu belirleyebilmiştir. Buradan hareketle öğretmen adaylarının bir sosyal bilgiler öğretmeninden beklenen gündemi takip etme, çevresinde ve dünya üzerinde yaşanan olaylara kayıtsız kalmama, bireyi ve toplumu etkileyen olaylarla yakından ilgilenme ve bu olaylara hâkim olma becerilerinin olduğunu söylemek mümkündür.

Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının, güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkilendirme noktasında, anlattıkları konuların öğrenme alanları ve öğrenme alanlarına yönelik kazanımlarla bağlantısını kurmada başarı sağladıklarını da söyleyebiliriz. Ayrıca, öğretmen adaylarının anlattıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisinin kurulabilmesi durumunun sınıf düzeyi artıka pozitif yönde değişim gösterdiği söylenebilir. Öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları derslerin sayısı ve etkisi artıka ilişki kurma bağlamında yeterliliklerinde de gelişme olmuştur, demek mümkündür. Ayrıca yazdıkları güncel olayların sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurmasını cinsiyete ve genel akademik not ortalaması durumuna göre mutlak bir fark olmasa da değişiklikler gözleendiğinden bahsedilebilir.

Öğretmen adaylarının argümantasyon temelli bir metin oluşturabilme ve metni kendi içinde iddia, karşı iddia, veri, gerekçe, destekleyici ve sonuç bağlamında değerlendirebilme becerilerinin yeterince gelişmediği, öğretmen adaylarının büyük bir kısmının argümantasyon temelli metin oluştururken kullanılması gereken bileşenlerin

hepsini tam olarak kullanmadıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının tüm sınıf düzeylerinde, belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıklarını ve değerlendiremediklerini söylemek mümkündür.

Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının güncel bir olayı argümantasyon temelli oluşturup bu metni değerlendirme aşamasında temel ve yardımcı bileşenleri kullanma noktasında sınıf düzeyi artıkça bileşenlerin kullanılma sayısının arttığını söyleyebiliriz. Bu anlamda 1.sınıftan 4.sınıfa uzanan lisans eğitiminde argümantasyon temelli metin oluşturma ve değerlendirme hususunda 1.sınıf, 2.sınıf, 3.sınıf ve 4.sınıf düzeyi yükseldikçe arasında pozitif bir ilerleme kaydedilmiştir, denilebilir. Ancak ortaya konulan bu bulgunun, öğretmen adaylarının kaliteli argüman oluşturabildikleri sonucuna varılması için yeterli olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın sonuçları göz önüne alındığında ve alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde, Demir ve Haçat (2018) Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hak ve Sorumluluk Konusundaki Sözlü Argümantasyon Durumlarının İncelenmesi üzerine yaptıkları çalışmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının iddia oluşturmada başarı sağlarken karşı iddialarını çürütmede yetersiz oldukları sonucunun, bu çalışma sonucunda, ulaşılan “öğretmen adaylarının güncel olayları argümantasyon tekniğiyle istenen düzeyde değerlendiremedikleri” sonucu ile benzerlik gösterdiği, söylenebilir.

Ayrıca Aslan'ın (2014), farklı örneklem grubu ile yaptığı, Öğrencilerin Yazılı Bilimsel Argüman Oluşturma ve Değerlendirme Becerilerinin İncelenmesi adlı çalışmasında, öğrencilerin iddia oluşturmada başarılı iken gerekçe ve delil oluşturmada yetersiz oldukları, öğrencilerin argüman değerlendirirken iddia-gerekçe bağlantısını test etmede ve gerekçenin iddia için uygun destek sağlayıp sağlamadığını belirlemede yetersiz oldukları sonucu bu çalışmanın yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirmede karşı iddia ve ortaya koydukları iddialarını ortaya koyarken gerekçelendirme-destekleme noktasında istenilen seviyede olmaması sonucu ile benzer olduğunu söylemek mümkündür.

Benzer olarak Higde ve Aktamış (2017)'in Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Argümantasyon Temelli Fen Derslerinin İncelenmesi üzerine yaptıkları araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde, öğretmen adaylarının kanıt kullanımının argümantasyonda ki önemine vurgu yaptıkları sonucu, bu çalışmada yer alan öğretmen adaylarının gerekçe ve destekleyici kullanımlarının fazla olması, kanıt (gerekçe ve

destekleyici) göstermeye önem verdikleri sonuçları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Mcneill ve Krajcik (2012)'in ortaokul öğrencileri ile yaptıkları çalışmanın sonuçları incelendiğinde ise, öğrencilerin argümantasyon süreçlerinden çürütme düzeyine geçiş sağlayamadığını ve öğretmenlerin de bu düzeydeki argümantasyon becerisini öğrencilere kazandıramadığı görülürken bu çalışmada ulaşılan öğretmen adaylarının argümantasyon tekniğini kullanabilme beceri düzeylerinin istenilen seviyede olmama durumu ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Bulut, Kaçar ve Arıkan (2019), ortaya koydukları, Sosyal Bilgilerde Argümantasyon Temelli Öğretim adlı çalışmada, argümantasyon üzerine yapılan literatür çalışmaları incelendiğinde, bu çalışmaların çoğunun fen bilimleri alanında yapıldığı görülmüştür. Bir başka deyişle sosyal alanlarda argümantasyon temelli eğitim ile ilgili çalışmaların azlığına vurgu yapılmıştır. Aynı şekilde Memiş 'in (2017), Türkiye'de Argümantasyon Konusunda Gerçekleştirilen Tezlerin Analizi: Bir Meta-Sentez Çalışması adlı araştırması kapsamında incelediği 80 çalışmanın sadece 4 tanesinin sosyal bilgiler alanında yapıldığı görülmüştür. Buradan hareketle alan yazında araştırmamıza benzer çalışmaların azlığı ve sosyal bilgiler alanında yapılan çalışmaların sınırlı olması ve konunun önemi göz önüne alındığında bazı önerilerde bulunmak yerinde olacaktır.

5.2 ÖNERİLER

1. Sosyal Bilgiler ve argümantasyon yöntemi ile ilgili yapılan çalışmalarda sosyal bilgiler eğitiminde argümantasyon kullanımıyla ilgili yapılan çalışmaların azlığından ve yetersizliğinden bahsedilmiştir. Bu yüzden yapılacak olan nitel ve nicel çalışmaların arttırılması ve farklı değişkenler açısından karşılaştırılması alan yazına katkı sağlayabilir.

2. Sosyal bilgilerde güncel olayların argümantasyon temelli değerlendirilmesi kısmında öğretmen adaylarının tam olarak yeterli görüldüğü bir sonuç çıkmamıştır. Buna bağlı olarak üniversitelerde öğretmen adaylarının güncel olayları değerlendirebilmek için sosyal bilgilerde güncel olaylar dersi seçmeli değil zorunlu

olarak verilmeli ve öğretmen adaylarının güncel olaylara ve olgulara bilimsel bir bakış açısıyla yaklaşılması gerektiği öğretilmelidir.

3. Öğretmen adaylarının staj yaptıkları okullarda ya da ileride öğretmenlik yapacakları okullarda öğrencilerin kendi okulları ile ilgili bir sorunu sosyal bilgilerin bir konusu haline dönüştürerek, öğrencilerin gerçek yaşam problemi ya da güncel bir olay ile karşılaşmalarının sağlanması önerilmektedir.

4. Argümantasyon temelli bilimsel düşünme ve olayları değerlendirebilme becerisi geliştirilmeye çalışılırken farklı öğretim yöntem ve teknikleriyle birlikte kullanılabilir. Öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde buldukları ve düşündüklerini rahatlıkla dile getirebildikleri ortam oluşturularak öğrenmede verim artırılabilir.

5. Güncel olayların öğrencilere aktarıldığı sırada argümantasyon temelli eğitim yöntem ve tekniklerinden faydalanılarak sosyal bilgiler dersinin öğretilmesinde sözlü/ yazılı argümantasyonun yazma becerileri geliştirilebilir.

6. Öğretmen adaylarına ve öğrencilere argümantasyonun temel ve yardımcı bileşenleri olan iddia, veri, gerekçe, destekleyici, çürütücü, sınırlayıcı, karşı iddia gibi bileşenleri doğru ve içeriği dolu olarak özellikle gündelik hayattan örnekler vererek öğretilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, H. (2009). Sosyal bilgilerin tanımı, amacı, önemi ve Türkiye'deki yeri. R. Turan, A. M. Sünbül ve H. Akdağ (Ed.). Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar-1 (İçinde s. 2-21). Ankara: Pegem Akademi.
- Akdağ, H., Oğuz, R., Tatar, O. ve Subaşı, Y. (2014). Ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarının güncel olaylara bağlamında öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-65.
- Aktaş, T. ve Doğan, Ö. (2018). Argümanı dayalı sorgulama öğretimin 7.sınıf öğrencileri akademik başarıları ve argümantasyon seviyelerine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 778-798.
- Apaydın, Z. ve Kandemir, M. A. (2018). İlkokulda sınıf öğretmenlerinin fen bilimleri dersinde argümantasyon yöntemi kullanımına ilişkin görüşleri. *Journal of Computer and Education*, 6(11), 106-122.
- Aslan, S. (2014). Öğrencilerin yazılı bilimsel argüman oluşturma ve değerlendirme becerilerinin güncellenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10(1), 41-74.
- Aydın, G. ve Balım A. G. (2005). Yapılandırmacı yaklaşıma göre modellendirilmiş disiplinler arası uygulama: enerji konularının öğretimi, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(38), 145-166.
- Barr, R., Barth, L. J. ve Shermis, S. S. (2013). *Sosyal bilgilerin doğası*. (C. Dönmez, Çev. Ed.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bektaş Öztaşkın, Ö. (2016) Sosyal bilimler ve sosyal bilgiler. R. Turan ve T. Yıldırım (Ed.). Sosyal bilgilerin temelleri (İçinde s. 1-34). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bilasa, P. ve Taşpınar, M. (2018). Argümantasyon tabanlı bilim öğrenme yaklaşımının öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerilerine ve tartışmaya olan isteklerine etkisi: Gazi Üniversitesi örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 555-577.
- Binbaşıoğlu, C. (1988). *Özel Öğretim Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Binbaşıoğlu, C. (2004). Eğitimde günlük olaylar ve öğretimi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (315), 14-16

- Bulut, B., Kaçar, T. ve Arıkan, İ. (2019). Argumentation-based learning in social studies teaching. *Journal of Education and Learning*, 8 (3), 89-94.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cengiz, C. ve Kabapınar, F. (2017). Dolaylı fen öğretiminde hizmet öncesi argümantasyon eğitiminin öğretmen adaylarının bilimin doğasını kavramalarına etkisi. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi*, 2(1), 19-62.
- Chen, C. H. & She, H. C. (2012). The impact of recurrent online synchronous scientific argumentation on students argumentaion and conceptual change. *Educational, Technology & Society*, 15(1), 197-210.
- Creswell, J. W. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre Nitel araştırma ve araştırma deseni* (3. Baskıdan Çeviri), (M. Bütün ve S.B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çetin, M. ve Bel, A. (2014). Geleneksel medya gündeminin belirlenmesinde sosyal medyanın rolü. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (38), 57-73.
- Çoştu, B., Ünal, S. ve Ayas, A. (2007). Günlük yaşamda ki olayların fen bilgisi eğitiminde kullanılması. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 197-207.
- Demir, F. ve Haçat, S. (2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hak ve sorumluluk konusundaki sözlü argümantasyon durumlarının incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 69-82.
- Deveci, H. (2005). Sosyal bilgilerde gazete kullanımı. *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 4(3), 159-166.
- Deveci, H. (2007). Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 417-451.
- Deveci, H. ve Arın D. (2008). Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların kullanımının öğrenci başarısına ve hatırd tutma düzeyine etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 170-185.

- Doğanay, A. (2005). Sosyal bilgiler öğretimi. C. Öztürk ve D. Dilek (Ed.). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi (İçinde s. 17-52). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erden, M. (tarihsiz). *Sosyal bilgiler öğretimi*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erduran, S., Osborne, J. & Simon, S. (2004). Enhancing the quality of argumentation in school science. *Journal of Research in Science Teaching*, 41(10), 994-1020.
- Eryılmaz, Ö. ve Çengelci Köse, T. (2017). Sosyal bilgiler dersinde güncel olay kullanımının öğrencilerden sosyal problemlere duyarlılıklarına etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(62), 985-1000.
- Farris, P. J. (2007). *Elementary and middle school social studies: an interdisciplinary, multicultural approach*. (5th edition). Illinois: Waveland Press, Inc
- Gedik, H. (2008). *Sosyal bilgiler eğitiminde güncel olaylar* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gedik, H. (2010). Güncel olayların sosyal bilgiler dersinde kullanılması ve öğrenci görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 97-118.
- Gürkan, B. (2009). *Sosyal bilgiler eğitiminde güncel olaylar: ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler öğretiminde güncel olayları ele alış biçimlerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Harlow, B. D. & Otero, K. V. (2003). *An examination of children's scientific argumentation*. University of Colorado, Boulder doi: 10,1063 / 1,1807275
- Higde, E. ve Aktamış, H. (2017). Fen Bilgisi öğretmen adaylarının argümantasyon temelli fen derslerinin İncelenmesi: durum çalışması. *İlköğretim Online*, 16(1), 89-113.
- İnan, S. (2014). Sosyal bilgiler eğitimi: nedir, ne zaman ve neden? Tanımlar, tarihi kökleri ve açıklamalar. S. İnan (Ed). Sosyal bilgiler eğitimine giriş (İçinde s. 1-21). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaya, E. ve Öner, G. (2017). 100. Yaşındaki sosyal bilgiler dersini sosyalleşme ve toplu öğretim ekseninde yeniden düşünmek. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 1-23.

- Kaymakçı, S. (2011). Yeni Sosyal bilgiler öğretim programının araç-gereç boyutu. R. Turan, A. M. Sünbül ve H. Akdağ.(Ed.). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar-II (İçinde s.152-177). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kim, M., Anthony, R. & Blades, D. (2014). Decision making through dialogue: a case study of analyzing preservice teachers argumentation on socioscientific issues. *Research Science Education*, 44, 903–926.
- Kuhn, D. & Udell, W. (2003). The development of argument skills. *Child Development*, 74 (5), 1245–1260.
- Lu, J. & Zhang, Z. (2013). Assessing and supporting argumentation with online rubrics. *International Education Studies*, 6(7), 66-77.
- Martorella, P. H. (1998). *Social studies for elementary school children: Developing young citizens*. (2nd edition). New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Martorella, P. H. (2001). *Teaching social studies in middle and secondary schools*. (3rd edition). New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Maxim, G. W. (2003). *Dynamic social studies for elementary classrooms*. (7th Edition). New Jersey: Pearson Education Inc.
- McNeill, K. L. & Krajcik, J. (2012). *Supporting grade 5-8 students in constructing explanations in science*. New York, Pearson Allyn ve Bacon.
- MEB. (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterliliği*. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
- MEB. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı* (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar). Ankara: Meb Yayıncılık
- Memiş, E. (2017). Türkiye’de argümantasyon konusunda gerçekleştirilen tezlerin analizi: bir meta sentez çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 6(1), 47-65.
- Memişoğlu, H. ve Güçin, G. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine göre güncel konuların öğretimi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1274-1295.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (3. Baskıdan Çeviri), (S. Turan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Michaelis, J. U. & Garcia, J. (1996). *Social studies for children: a guide to basic instruction*. (11th edition). Boston: Pearson Education Inc.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Moffat, M. P. (1957). *Sosyal bilgiler öğretimi* (N. Oran, Çev.). İstanbul: Maarif Basımevi.
- NCSS. (1993). *The Social Studies Professional*. Washington DC: National Council for the Social Studies.
- Norris, S. P. & Phillips, L. M. (2003). How literacy in it is fundamental sense is central to scientific literacy. *Science Education*, 87(2), 224-240
- Nussbaum, E. M. (2002). Scaffolding argumentation in the social studies classroom. *The Social Studies*, 79–83. <https://doi.org/10.1080/00377990209599887>
- Nussbaum, E. M. (2011). Argumentation, dialogue theory, and probability modeling: Alternative frameworks for argumentation research in education. *Educational Psychologist*, 46(2), 84-106.
- Oğuz, S. ve Demir, F. B. (2016a). Argümantasyon tekniğiyle sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever, M. Aydın ve E. Koçoğlu (Ed). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler eğitimi* (İçinde s. 255-286). Ankara: Pegem Akademi.
- Oğuz, S. ve Demir, F. B. (2016b). Sosyal bilgiler öğretim programının ve ders kitabının toulmin argüman modeline göre değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (USBES Özel Sayı II), 1572-1602.
- Öztürk, C. ve Dilek, D. (2005). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretim programları. C. Öztürk ve D. Dilek. (Ed.). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* (İçinde s. 53-96). 5. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Parker, W. C. (2010). *Social studies today: research and practice*. New York: Routledge.
- Seefeldt, C. (1989). *Social studies for the preschool-primary child*. (3rd Edition). Columbus: Ohio.

- Simon, S., Erduran, S. & Osborne, J. (2006). Learning to teach argumentation: research and development in the science classroom. *International Journal of Science Education*, 28(2-3), 235-260.
- Sönmez, V. (1998). *Hayat bilgisi öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Sönmez, V. (2005). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi öğretmen kılavuzu*, Ankara: Anı yayıncılık.
- Sunal, C. S. & Haas, M. E. (2005). *Social studies for the elementary and middle grades: A constructivist approach*. (2nd edition). Boston: Pearson Education.
- TDK. (2019). Argüman. Erişim adresi: <http://sozluk.gov.tr/>
- TDK. (2019). Güncel. Erişim adresi: <http://sozluk.gov.tr/>
- Torun, F. (2015). *Sosyal bilgiler dersinde argümantasyon temelli öğretim ve karar verme becerisi arasındaki ilişki düzeyi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Torun, F. (2017). Sosyal bilgiler öğretiminde argümantasyon yönteminin kullanımı. R. Turan, ve H. Akdağ (Ed). *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar-III* (İçinde s. 150-166). Ankara: Pegem Akademi.
- Torun, F. ve Şahin, S. (2016). Argümantasyon temelli sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin argüman düzeylerinin belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 41(186), 233-251. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2016.6322>
- Toulmin, S. (1958). *The uses of argument*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Toulmin, S. (2003). *The Uses of argument*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Ünal, Ç. ve Çelikkaya, T. (2009). Yapılandırmacı yaklaşımın sosyal bilgiler öğretiminde başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi (5. Sınıf örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 197-212.
- Wallace, M. (2006). *Social studies: all day every day in the early childhood classroom*. Delmar: Cengage Learning.

- Yalvaç, B. ve Sungur, S. (2000). Fen bilgisi öğretmen adaylarının laboratuvar derslerine karşı tutumlarının incelenmesi. *D.E.Ü Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 56-64
- Yavru, Ü. ve Gürdal, A. (1998). İlköğretim okullarının 4. Ve 5. Sınıflarında laboratuvar deneylerinin öğrencilerin mekanik konusundaki başarısına ve kavramları kazanmasına etkisi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10, 327-338.
- Yıldırım, A. (1996). Disiplinler arası öğretim kavramı ve programlar açısından doğurduğu sonuçlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 89-94.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zohar, A. & Nemet, F. (2002). Fostering students knowledge and argumantation skills through dilmmas in human genetics. *Journal of Research in Science Teaching*, 39(1), 35-62.

EK 1. Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/05/2019-E.59733

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 36380087-302.08.01-E.59733
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı/ Mehmet AKKAN

07/05/2019

DAĞITIM

İlgi : 28.01.2019 tarih ve 13529 sayılı yazı

İlgi yazınız gereği, İlköğretim Ana Bilim Dalı İlköğretim Tezli Yüksek Lisans Programı Doç. Dr. Nadire Emel AKHAN danışmanlığındaki 20155412018 numaralı öğrencisi Mehmet AKKAN' ın "Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Öğretimi Hakkında Öğretmen Adaylarının Görüşleri" adlı tez konusu kapsamında Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Lisans Programı öğrencilerine uygulayabilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin ilgili Dekanlığın yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır
Doç.Dr. Ramazan KARATAŞ
Müdür

Dağıtım:
İlköğretim Anabilim Dalı Başkanlığına
Sayın Şebnem ATMACA

06/05/2019 Mem.
06/05/2019 Enst.Sek. V.
07/05/2019 Müd.Yrd.

Berrak KİRİŞ
K. Osman DEMİRKIRAN
Dr. Öğr. Üyesi Şerife Koza ÇİFTÇİ

Adres: Akdeniz Üniversitesi Enstitüler Binası A Blok 3. Kat ANTALYA
Telefon:0 242 227 00 85 Faks:0 242 226 19 30
e-Posta: ebe@akdeniz.edu.tr Elektronik Ağ: http://ebe.akdeniz.edu.tr

Bilgi için: Berrak KİRİŞ
Unvan: Memur

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 2. Güncel Olay Değerlendirme Formu

Cinsiyet:

Sınıf Düzeyi:

GANO:

Sevgili Öğretmen Adayları

Sizlerden bir güncel olay belirleyip bu güncel olayın birey ve toplum açısından olası etkilerini ele aldığınız bir metin yazmanız beklenmektedir.

Yazacağınız bu metinde belirlemiş olduğunuz **güncel olayı tercih etme sebeplerinizi, gerekçelerinizi, birey ve toplum açısından etkileri ve olası sonuçlarına ilişkin iddialarınızı** ve **bu güncel olayla ilgili varsa önerilerinizi** belirterek yazmanız beklenmektedir. Yazacağınız bu metini bilimsel bir makalede yer alacak bir üslupla ele almanız gerekmektedir. Yazılarınız sadece Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayları Değerlendirme Biçimleri konusunda yapmakta olduğum yüksek lisans tezimde veri olarak kullanılacak ve başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır. Yazılarınızı okunaklı, düzgün ve içtenlikle yazmanız verilerin sağlıklı bir şekilde analiz edilmesi açısından oldukça önemli görülmektedir.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet AKKAN
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Sosyal Bilgiler Eğitimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

EK 3. Öğretmen Adaylarına Ait Güncel Olay Değerlendirme Formu Örnekleri

6.0

Cinsiyet: Bayan
Sınıf Düzeyi: 1. Sınıf
GANO: 2.67

5.5.3

Sevgili Öğretmen Adayları,

Sizlerden bir güncel olay belirleyip bu güncel olayın birey ve toplum açısından olası etkilerini ele aldığınız bir metin yazmanız beklenmektedir.

Yazacağınız bu metinde belirlemiş olduğunuz güncel olayı tercih etme sebeplerinizi, gerekçelerinizi, birey ve toplum açısından etkileri ve olası sonuçlarına ilişkin iddialarınızı ve bu güncel olayla ilgili varsa önerilerinizi belirterek yazmanız beklenmektedir. Yazacağınız bu metni bilimsel bir makalede yer alacak bir üslupla ele almanız gerekmektedir. Yazılarınız sadece Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayları Değerlendirme Biçimleri konusunda yapmakta olduğum yüksek lisans tezimde veri olarak kullanılacak ve başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır. Yazılarınızı okunaklı, düzgün ve içtenlikle yazmanız verilerin sağlıklı bir şekilde analiz edilmesi açısından oldukça önemli görülmektedir.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet AKKAN
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Sosyal Bilgiler Eğitimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

İddialar

Görüş

Son zamanlarda ürün fiyatlarının artması ülkemizde oldukça (genel bir konu haline geldi. Ürünlerin fiyatlarının artması vatandaşlar üzerinde büyük tepki uyandırdı. Bu artışların sebepleri doğal etkenler den dolayı tarım ürünlerinin büyük hasar görmesinden de kaynaklı fakat artık kendi üretimimizde durması oldukça büyük bir etken. Pazarda satılan ürünlerin pahalı olması nedeniyle devlet şehir lere tanzim satış merkezleri kurdu. Burada daha uygun ürünler satılıyor. İnsanlar bu nedenden dolayı sabahın erken saatlerinde burada sıraya girmeye başlıyorlar. Bu olayın daha fazla devam etmemesi toplumun refah seviyesinin yükselmesi için yerli üretime devam etmeli ve kıymetini bilmeliyiz.

Korsı iddi yok Sorun

12.5

Cinsiyet: Erkek
Sınıf Düzeyi: 2
GANO: 3.09

S.12

Sevgili Öğretmen Adayları,

Sizlerden bir güncel olay belirleyip bu güncel olayın birey ve toplum açısından olası etkilerini ele aldığınız bir metin yazmanız beklenmektedir.

Yazacağınız bu metinde belirlemiş olduğunuz güncel olayı tercih etme sebeplerinizi, gerekçelerinizi, birey ve toplum açısından etkileri ve olası sonuçlarına ilişkin iddialarınızı ve bu güncel olayla ilgili varsa önerilerinizi belirterek yazmanız beklenmektedir. Yazacağınız bu metni bilimsel bir makalede yer alacak bir üslupla ele almanız gerekmektedir. Yazılarınız sadece Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayları Değerlendirme Biçimleri konusunda yapmakta olduğum yüksek lisans tezimde veri olarak kullanılacak ve başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır. Yazılarınızı okunaklı, düzgün ve içtenlikle yazmanız verilerin sağlıklı bir şekilde analiz edilmesi açısından oldukça önemli görülmektedir.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet AKKAN
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Sosyal Bilgiler Eğitimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Ben ekonomik olarak Türkiye'nin durumunun toplumdaki durumu ele alacağım. Türkiye ekonomisi konusunda kapitalist düzenin içerisinde olduğu için doların bayındırığı altınabyit yeterince kendimizi geliştirememenin zorluklarını getiriyor. Aslında herşey var fakat aynı zamanda giderde o derece aynı oran artış gösteriyor. Durum böyle olunca toplumda ekonomik konuda ciddi endişe duyan bireyler var. Devletimizin bazı önlemleri var. Finansman satış gibi araçlarla ötüden kesme gibi ama bunlar yeterli değil bizim başka çözümler bulmamız gerekiyor. Tarım satış değilse çiftçiye yönelmemiz tarım olayların kökenine inmek tarım çiftçiye yardım edilip destek olunursa ilke olarak sebze-meyve konusunda bir sorunumuz kalmaz. Bireyler bu ekonomik durumu sigarite alet etmemeli iyi veya kötülemek için kullanmamalı burası bizim memleketimiz bizim sınırlarımız dışarıda değil içeride çözüm bulacaktır. Biz bunları birbirimize verirek çözebiliriz.

M.Ö

Cinsiyet: Erkek
Sınıf Düzeyi: 3
GANO: 2.80

Sevgili Öğretmen Adayları,

S.S.3

Sizlerden bir güncel olay belirleyip bu güncel olayın birey ve toplum açısından olası etkilerini ele aldığınız bir metin yazmanız beklenmektedir.

Yazacağınız bu metinde belirlemiş olduğunuz **güncel olayı tercih etme sebeplerinizi, gerekçelerinizi, birey ve toplum açısından etkileri ve olası sonuçlarına ilişkin iddialarınızı ve bu güncel olayla ilgili varsa önerilerinizi** belirterek yazmanız beklenmektedir. Yazacağınız bu metni bilimsel bir makalede yer alacak bir üslupla ele almanız gerekmektedir. Yazılarınız sadece Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayları Değerlendirme Biçimleri konusunda yapmakta olduğum yüksek lisans tezimde veri olarak kullanılacak ve başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır. Yazılarınızı okunaklı, düzgün ve içtenlikle yazmanız verilerin sağlıklı bir şekilde analiz edilmesi açısından oldukça önemli görülmektedir.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet AKKAN
Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Sosyal Bilgiler Eğitimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Sebzeler ve Meyveler Fiyatlarının Artması ve Enflasyon

Ülkemizde son zamanlarda fiyatları abartılı bir şekilde artan, sebze ve meyve fiyatları ilkindeki derinden etkilemeye devam ediyor. /Pazarca örneği-
tarım ve kentinde popülarite yapan birisi olarak; patates, soğan, domates, biber, } iddia
Pazarcı vs. meyve ve sebze fiyatlarının artması hakkında sorulmuş bir durumu
ülkemizde alın güncel ve askeri ihtiyaç sınırlı bir düzeydedir. Halk
pazara çıktığında eli boş dönüyor. Çünkü alın güncel ve halk çok mağdur/
bu durumda kurtulmak için ilkönce tarıma verilen önemi biraz daha
artırmak, çiftçiye destek vermek, destek kredileri vermek, tarım ilaçları,
sulama, elektrik gibi tarım araziğinde mutlaka olması gereken devlet }
tarafından 5-10 yıl destek vermek gerekiyor. Bu tara destekleme programları
dörtbeş yıllık süreyle ülkede tarıma ciddi destekler olmalı. Ülkemizdeki tarım arazileri
farklı iş alanlarda kullanmayı yasa koymak ve ciddi araziler vermek gerekir
bir güncel konuyu Sosyal Bilgilerde; Tarım, İktisat, İstatistik, Değerlendirme gibi konular
başlıklar altında öğrencilere anlatmak. Hangi sebze ile ilgili bir duruma
ulaştığımızda öğrencilere öğretmek ve konu hakkında bilgi biriktirmek.

13.8

Cinsiyet: Erkek
Sınıf Düzeyi: 4. sınıf
GANO: 2.81

5.1.2

Sevgili Öğretmen Adayları,

Sizlerden bir güncel olay belirleyip bu güncel olayın birey ve toplum açısından olası etkilerini ele aldığımız bir metin yazmanız beklenmektedir.

Yazacağınız bu metinde belirlemiş olduğunuz güncel olayı tercih etme sebeplerinizi, gerçeklerinizi, birey ve toplum açısından etkileri ve olası sonuçlarına ilişkin iddialarınızı ve bu güncel olayla ilgili varsa önerilerinizi belirterek yazmanız beklenmektedir. Yazacağınız bu metni bilimsel bir makalede yer alacak bir üslupla ele almanız gerekmektedir. Yazılarınız sadece Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayları Değerlendirme Biçimleri konusunda yapmakta olduğum yüksek lisans tezimde veri olarak kullanılacak ve başka hiçbir amaçla kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır. Yazılarınızı okunaklı, düzgün ve içtenlikle yazmanız verilerin sağlıklı bir şekilde analiz edilmesi açısından oldukça önemli görülmektedir.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mehmet AKKAN

Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Sosyal Bilgiler Eğitimi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Türkiye'de son bir kaç ay içerisinde enflasyon meydana gelmiştir. Bütün
ürünlerde piyale paralar biçiminde yetersiz oranda artışlar meydana gelmiştir.
Özellikle tahıtların fiyatlarında da artış hem halkın zor durumda olmasına
hemde ülkeyi zedeleyecek duruma getirmiştir. Bunun yanında alınan ücretlerde
düşük olmaması beraberinde hak edilmiş para kazanılmayış, hak edilmeden yollara
zarar verilmemesi önem arz etmektedir. Bu durum hem tek bir bireyi hemde toplumu
olumsuz etkilemektedir. Halk herşeyin en ucuzunu almak
yolunda mücadele etmekte. Bunun yanında sosyal olarak da
Sıfırla ilgili olarak da önem arz etmektedir. Bunun yanında sosyal olarak da
yapılan yatırımların yeterli düzeyde olmaması da ruhsal bürhan içine
sokarak tadır. Bu yönünden olayın ilgisizlerinin önemi ise şu şekildedir. Sosyal
olarak yapılan bu durumun bir an önce düzeltilmesi, halkın paraları
devlet tarafından yapılması, fiyatların en asgari seviyeye indirilmesi halkın
günlük su sadece ihtiyaçta ihtiyaçları yapılmalıdır.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

İsim: Mehmet AKKAN

Doğum Yeri: HATAY/ANTAKYA

Doğum Tarihi: 07.07.1991

Uyruğu: TC Vatandaşı

Medeni Durumu: Bekâr

Ehliyet: Yok

İŞ TECRÜBELERİ

Özel Palmiye Ortaokulu (4 yıl)

ÖĞRENİM DURUMU

Lise: Dr. Mustafa Gencay Lisesi.

Lisans: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği.

Yüksek Lisans: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi.

YABANCI DİL VE DÜZEYİ

İngilizce: Okuma, yazma ve konuşma iyi derecede

Arapça: Konuşma çok iyi derecede

BİLGİSAYAR BECERİLERİ

Microsoft Word,
Microsoft Excel,
Microsoft Powerpoint,
Adobe Dreamweaver,
SEO

KURS, EĞİTİM VE SERTİFİKALAR

Sertifikalar:-

İletişim Adresi

E-mail: mehmet.akkan07@gmail.com

TEL: 0531 895 43 10

İntihal Raporu

kuramsal

ORJİNALLİK RAPORU

% **19**

BENZERLİK ENDEKSİ

% **15**

İNTERNET
KAYNAKLARI

% **8**

YAYINLAR

% **8**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	www.dicle.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
2	www.e-sosder.com İnternet Kaynağı	% 1
3	library.cu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
4	www.aujef.dergi.anadolu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
5	Submitted to Ege Üniversitesi Öğrenci Ödevi	% 1
6	vergiyalgi.net İnternet Kaynağı	% 1
7	acikerisim.nigde.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 1
8	SARSAR, Fırat, BAŞBAY, Makbule and BAŞBAY, Alper. "Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı", Mersin Üniversitesi, 2015.	% 1

Doç. Dr. Nadire Emel AKHAN

Mehmet AKKAN